FESTA MAJOR 1998

SANT HILARI SACALM

Dies 27, 28, 29, 30 d'agost

SLPC. Biblioteca St. Hilari Sacalm.
1358269466

PROGRAMA DE LA FESTA MAJOR DE SANT HILARI SACALM 1998

Editat per l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Sant Hilari.

La portada és de l'Albert Bonvehí Mas, guanyador del II Concurs de Fotografia per al Programa de Festes. A la contraportada hi ha les fotografies del segon premi, en Joan Juvanteny.

Les fotografies del programa són de la Fina, Ll. Puigdemont, S. Bosch, J. Rossell i arxiu Àngel Serradesanferm.

El programa ha estat coordinat per l'Àngel Serradesanferm amb la col·laboració d'en Lluís Puigdemont.

El dipòsit legal és: GI-838-98

S'ha acabat d'imprimir el dia 17 d'agost de 1998
a Gràfiques Offser de Sant Hilari i s'ha editat amb la col·laboració de la Diputació de Girona.

L'equip de redacció d'aquest programa ha convidat a participar-hi a totes les diferents entitats del poble i cal dir que tots els escrits de les entitats s'han publicat, no així totes les col·laboracions per qüestions d'espai o de temps.

No hi ha, com és obvi, els articles d'aquelles que per una o altra raó no han pogut enviar-lo.

L'Ajuntament no comparteix, necessàriament, l'opinió dels col·laboradors en aquest programa.

És prohibida la reproducció total o parcial dels escrits d'aquest programa sense el permís per escrit dels autors dels articles i de les fotografies.

Salutació

El més habitual de la salutació del programa de la Festa Major és expressar un desig de felicitat i que tots i totes pugueu gaudir de les diverses activitats que hi ha programades. No cal que us digui que us desitjo el millor, i no només en aquesta festa, sinó en les vostres vides i en les vostres llars.

Permeteu-me, però, que en aquesta ocasió em surti d'aquest guió per referir-me, encara que això mai no m'ha agradat, a qüestions personals i evocar la vivència dels dinou anys al front de l'alcaldia perquè aquesta és, com ja sabeu, la darrera vegada que em dirigeixo a tots vosaltres en el programa de la Festa Major com a alcalde de Sant Hilari.

La Festa Major d'un poble serveix per a posar en contacte les persones i apel·la als millors sentiments de la gent; per això és costum convidar algú a casa teva i oferir-li un bon àpat, portar els invitats als actes de la festa o, senzillament, relacionar-se més i millor del que és habitual amb els nostres parents, amics i veïns. És una actitud lloable, que fa més necessària del que la gent s'imagina la celebració i la festa. No hi ha només un factor lúdic i d'entreteniment, hi ha un element cívic i social que ningú no ha d'oblidar.

És des d'aquesta perspectiva que em permeto establir un paral·lelisme entre la Festa Major i la tasca d'un alcalde: la nostra obligació, el nostre compromís, també ha d'estar dotat d'un gran sentit cívic i social, molt més que no pas polític o ideològic. Per tant, doncs, com passa en les festes, l'alcaldia és, alhora, una font de grans satisfaccions i també de grans tensions i decepcions. No sempre l'encertes, no sempre balles amb la més maca de l'envelat i sovint has de ballar amb tothom. Per damunt dels gustos personals, hi ha les persones i els drets que tenen de viure en igualtat en una societat que es reclama democràtica.

He procurat, evidentment no sempre amb èxit, lluitar contra les desigualtats i fer que l'Ajuntament sigui com un programa de Festa Major, on hi ha d'haver activitats per a tots els gustos, de manera que tots els ciutadans i ciutadanes del nostre municipi s'hi puguin sentir representats. De la mateixa manera que seria un error confeccionar un cartell d'actes pensats solament per un segment de la població -el més sorollós, el més marxós, el més jove- també hauria estat un greu error governar només per a un determinat grup de gent.

En adreçar-me a tots vosaltres com a alcalde de Sant Hilari en un moment en què per força, almenys des del punt de vista personal, he de reflexionar sobre el balanç, no em puc estar de dir-vos, també, que m'hi he trobat bé, tant com espero que us trobeu vosaltres en aquesta festa. I que aprofitem plegats la celebració per a llençar a la foguera aquelles qüestions que hem de superar, que dificulten que puguem sentir-nos més feliços i gaudir de les meravelles de Sant Hilari i que apurem al màxim el conjunt d'activitats.

L'any que ve, si Déu vol, ens tornarem a trobar a la Festa Major. I estic convençut que Sant Hilari haurà millorat i haurà fet un pas més per al seu futur i que tots nosaltres ens parlarem fent-la petar a la fresca d'un dia d'agost. Us voldria agrair tots aquests anys i totes aquestes festes majors en les quals hem tingut ocasió de passar-nos-ho bé, de parlar i discutir com a persones, d'entendre que tots estem en el mateix vaixell; us voldria agrair també la comprensió i la bona disposició que heu tingut amb mi.

Us desitjo una bona Festa Major i, sobretot, una llarga vida en el nostre entranyable Sant Hilari.

Francesc Xavier Rossell i Terris

Pregó Festa Major Sant Hilari. Agost 1997

Salutació: alcalde, Sr. Xavier Rossell; presidenta del Consell Comarcal, Carme Benages; regidors –de manera particular al regidor Valls– i públic en general.

En primer lloc vull agrair al Consistori de Sant Hilari, amb el seu alcalde, Sr. Rosell al davant, per l'honor que m'ha fet de ser el pregoner de la Festa Major d'enguany.

Per començar tan notori acte ho faré de manera ben clàssica, rememorant els records, que em puguin vincular a la vila; tot i el fet que els meus lligams són perceptius i indirectes. Car la meva vila d'origen familiar és Arbúcies, on he nascut, i visc a la vila de Sant Celoni. El canemàs que ha forjat els meus modests coneixements sobre la natura, els boscos, des d'una perspectiva de la cultura que en dimana i de l'ecologia que l'interpreta, estan en una fracció molt alta formats per les meves vivències d'infant i d'adolescent, a l'entorn d'una família lligada secularment als treballs de bosc realitzats –ara a la conca de la riera d'Arbúcies, ara a la conca de la riera Major–. Mai no podré agrair la visió del món forestal après d'una cultura, que l'anomenat progrés ha enterrat gairebé a la pitjor de les boscúries de l'oblit. En efecte, els coneixements del món del bosc per part d'una gent, per dissort analfabeta en els camps dels coneixements formals, però en canvi amb uns coneixements reals, tangibles sobre aspectes del funcionalisme del bosc acumulada per la saviesa, múrria i obligada, d'unes formes de vida, que han trobat en el bosc un recurs, que els ha sustentat, amb duresa i sovint amb cruesa, però que els ha dotat d'un saber que la cultura actual ha recollit de manera minsa, i en certa manera distant.

Els meus records pel territori hilarienc comencen amb la meva besàvia Laura, una dona amb empenta que ha deixat el seu nom imprès a la toponímia de la zona: la font de la Laura, a mig camí de Joanet a Sant Hilari, on ella a inicis del segle hi tenia una parada on despatxava aiguardent, barreges i arengades, pels traginers, bosquerols i gent que transitava per la zona. El meu avi, en Quim de can Patiràs, havia fet carbó des de la serra Gran a la de Malhivern, per acabar fent rodells en la seva darrera etapa de treball. De molt petit recordo de manera entranyable com pujava amb el pare a carregar el camió de patates a les artigues del Pla de les Arenes, també recordo, de manera entranyable, les vivències en aquells masos plens de vida. En recordo les olors i els colors, els camins per arribar-hi tenien la petja centenària dels homes i dones, que amb els bous i els matxos escrivien dia a dia una història, sadollada d'esforços. La tècnica de l'artigueig, un exemple d'agricultura primitiva, completament integrada, ara en diríem sostenible: cinc anys de restoble i uns quinze d'artiga, una forma de conreu que s'ha trobat emparentada, amb paisatges de l'Europa humida.

Una forma d'explotació dels recursos que va permetre el desenvolupament d'una cultura: la de la poma, extraordinària, a aquesta zona els prats de pomes han constituït una forma de paisatge secular i integrat, que des del punt de vista de la biodiversitat és realment rellevant. Potser, però, que fem un parèntesi i expliquem una mica què és això de la biodiversitat. En definitiva, és una manera de determinar quina és la qualitat paisatgística d'un territori inventariant el nombre

d'espècies silvestres de fauna i flora i el nombre d'hàbitats que el suporten, afegint-hi també les varietats i races cultivades. En els tres aspectes Sant Hilari és excepcional: paisatge eurosiberià i paisatge mediterrani, a més al tercer nivell, és singular pels paisatges de pomeres, el paper que tingueren en la transició de la poma a la patata. Veiem el que en diu a finals del segle XVIII, el viatger Francisco de Zamora, de la cultura de la poma...

En una línia semblant hi ha un paper de les perxades que jugaran un rol destacat en el comerç ultramarí i en la revolució industrial, aquesta activitat ha tingut el centre nuclear a San Hilari, d'on en sorgiria fins i tot, un dels primers moviments sindicats no industrials del país...

Veiem com no hi ha separabilitat entre història i paisatge, en el nostre cas, més enllà dels aspectes productius o d'intervenció social damunt d'ells, destaca veure com determinats episodis històrics del país tingueren com escenari les nostres terres. La revolta remença, el bandolerisme del barroc amb la figura senyera de Joan de Serrallonga, que a través d'un seu cosí germà d'Espinelves ja dóna el primer cas de topofília o d'encanteri paisatgístic documentat; és el cas de la seva amant: la Joana, que no vol marxar de Sant Segimon perquè "sols te ulls per lo bosc i la muntanya". Altra figura mítica del nostre país: el general Moragues.

Tot plegat i de manera inseparable ens porta a la valoració d'un dels seus patrimonis: l'aigua, que ja Zamora remarca. Víctor Balaguer l'enalteix, i l'any 1892 apareix la primera diagnosi ambiental –es pot dir del país– es tracta del llibre Termas de San Hilario: Estudio Físico-Clínico-Hidrológico, *de Nicolás Pérez. Aquest fa un estudi del territori a l'estil hipocràtic, val la pena entendre com aquesta corrent mèdica senta les bases històriques de l'ambientalisme actual. L'autor fa un treball on descriu la litologia, el relleu i la vegetació la fauna, amb cites interessants: pel que fa a la fauna cita la musaranya de muntanya –Sorex araneus– i el gat serval o Linx sp., fa una descripció de les condicions de vida de la població local, descriu la problemàtica dels golls i del cretinisme, i projecta el que serà una certa preordenació dels recursos hidrològics, diu que hi ha una revista alemanya de l'època que diu que Sant Hilari és l'Hospital del Mediterrani. Al cap de vint anys, un notable científic català escriu una primera monografia històrica, Carreras Candi, a l'any 1911. Un excel·lent treball històric que, entre d'altres aspectes, remarca el paper de les palomeres en època medieval.*

D'ací a la Hispano Hilariense. O l'època de la plusvàlua acumulada. El cant d'economies, el fenomen de la metropolització o reducció del sector primari i increment del terciari, despoblament de les grans ciutats i increment paulatí de la població del món de comarques. De paisatge agroforestal a paisatge cultural. Mals entesos però encara.

El cas dels arbres de Nadal. Podem, i s'han de dir coses. NO al "más madera". Sí a la conservació com a línia de progrés i de dinamització sense estirar més el braç que la màniga.

MARTÍ BOADA
Sant Hilari, 28 d'agost de 1997

29 abril 1998

XXII Concurs literari de narració curta

Categories, nombre de participants i obres guanyadores van ser:

CATEGORIA	EDAT	PARTICIPANTS	AUTOR	OBRA
A	de 12 a 14 anys	55	Míriam Peñafiel i Páez	*Carta al meu fill*
B	de 15 a 17 anys	11	Elisabet Moragas i Arjant	*Tu*
C	a partir de 18 anys	42	Roger Vilà i Padró	*Sant Ofici*

El jurat estava format per les següents persones:

Joaquim Bayé i Ferrer, *filòleg, professor d'institut i regidor de Cultura de l'Ajuntament de Vidreres*
Dolors García i Cornellà, *escriptora de literatura infantil i juvenil*
Lluís Muntada i Vendrell, *escriptor*
Carme Timoneda i Gallart, *catedràtica de la Universitat de Girona*

Al lliurament de premis va presidir l'acte el Sr. Emili Teixidor, escriptor de la campanya Punt de lectura, organitzada per la Institució de les lletres catalanes.

CARTA AL MEU FILL

Míriam Peñafiel i Páez
Carta al meu fill

Agoura Hills, 20-12-1950

Estimat Víctor:

Les mans em tremolen. No sé com començar. Espero que la teva mare t'hagi parlat de mi. Si més no, intentaré explicar-te el que va passar. No intento donar-te cap excusa, no pretenc disculpar-me, tan sols vull parlar-te sincerament. Només et demano que llegeixis atentament el que et diré, abans de jutjar-me.

La Cèlia i jo ens vam conèixer el 16 d'agost de 1934. Recordo aquell dia com si fos ahir. Va ser inoblidable.

Jo estava a la platja quan la vaig veure per primera vegada. Era guapíssima. El seu somriure, la seva mirada, aquells moviments discrets i alhora tan provocatius... Era el somni de qualsevol home. Encara no sé com, vaig aconseguir conèixer-la. Era encisadora, simpàtica, divertida i molt esbojarrada. Al seu costat ningú no s'hi avorria.

El més estrany de tot va ser que s'enamorés de mi, jo que sempre havia estat una mica desvalgut, tímid i més aviat esquerp.

El temps que vaig passar amb ella va ser el millor de la meva vida. Em feia sentir viu, ens necessitàvem mútuament. Cada vegada estàvem més units, el nostre era un amor sòlid i feliç. Llàstima que això era part de la realitat. Dic llàstima, perquè en els somnis poden passar coses realment increïbles, però la realitat és cruel i no perdona els errors.

Recorda aquesta frase perquè és totalment certa i et pot ajudar a prendre bones decisions, cosa que jo no vaig saber fer.

M'explicaré. En aquella època, a Espanya, les condicions de treball no eren gens satisfactòries; per això, quan vaig tenir l'oportunitat d'anar a treballar als Estats Units, vaig quedar desconcertat. Allò era un regal caigut del cel i no podia desaprofitar-lo, però allò significaria separar-me de la Cèlia.

Va ser una decisió difícil però, finalment, vaig marxar. Ella va ser qui em va fer veure que aquell negoci podia generar una gran fortuna. Em va dir que quan el negoci m'anés bé i ella hagués acabat els seus estudis, vindria allà amb mi. Dit així semblava fàcil, però va ser molt dur acomiadar-me'n tot i que aviat tornaríem a trobar-nos i l'abraçaria de nou.

No sabia què em preparava el futur. Només quan el futur va esdevenir present, vaig entendre que m'havia equivocat.

Poc després, em va arribar una carta de la teva mare on m'explicava que estava embarassada, que esperava un fill meu.

En rebre aquesta notícia vaig disposar-me a tornar. No vaig poder fer-ho. A Espanya havia esclatat una guerra i per raons polítiques em van impedir el viatge. Vaig fer tot el que el meu cos i ànima em permetien, però va ser impossible.

La Cèlia i jo vam estar en contacte els mesos següents. Intentava enviar-li diners, però en molts casos no li arribaven, ja que el correu no era gens segur. En l'última carta que ella em va enviar, donava a entendre que s'havia casat amb un altre home, ja que li calien diners per mantenir-te. Ella sempre ha volgut el millor per tu. També em va dir que la meva absència la feia sentir sola i necessitava algú que l'estimés i la recolzés.

Aquestes paraules se'm van clavar al cor deixant-me'l ferit eternament.

Després d'això no tenia coratge per tornar. Preferia recordar-la a prop meu, estant lluny d'ella, que ser al seu costat tenint-la tan lluny realment.

No et demano que m'entenguis, simplement et demano que em consideris el teu pare i que em creguis quan et dic que mai ningú no t'estimarà tant com la Cèlia i jo.

P.D. Espero que a la teva mare i a tu us vagi tot bé i que tingueu tot el que us mereixeu.

El teu pare:
MÍRIAM PEÑAFIEL PÁEZ

TU

Vas néixer ara fa 40 anys. Quins temps aquells oi? Quan anaves a jugar allà al costat de la riera, seca la major part de l'any; quan et pelaves els genolls i arribaves a casa i la mare, per postres, encara et renyava. I llavors te n'anaves a la teva habitació i ploraves fins que no et quedaven llàgrimes als ulls, no pas pel mal que et feia la plantofada que t'havia clavat la mare, si no pel fet de no sentir-te estimada. I és que de cops en vas rebre tants!

Quan no sabia què fer, el pare t'agafava i, després d'acaronar-te cinc minuts, et pegava fins que li feien mal els punys. Va ser amb un d'aquells rampells que et va quedar el nas tort i l'ull esquerre més tancat. Però tot i així, el teu posat de nena innocent i la teva mirada dolça et feien maca. I ara em pregunto: de qui la vas treure, la mirada? De seguir que de casa teva no, perquè dels ulls dels teus pares més aviat hi sortien llamps.

I és que tu vas fer com les papallones: et vas recobrir amb una capa de seda més forta que l'acer, esperant fer-te gran i poder volar cap a altres llocs, cap a altres móns.

Però el tel es va trencar abans d'hora. Va passar el dia en què el teu pare va descobrir el tresor que tenia a casa. Va entrar a la teva habitació, llavors només tenies tretze anys, i després de pegar-te com ja et tenia acostumada, vas deixar de ser una nena.

Al cap d'un any el destí va jugar a favor teu. L'església del poble estava més maca que mai, almenys això és el que a tu et semblava, encara que no hi hagués prou llum com per veure l'expressió de les cares de la gent. Les llàgrimes et queien galtes avall i mullaven el teu vestit negre i el capellà de la parròquia, malhumorat i sorrut, beneïa el cos del teu pare, mort en caure

Elisabet Moragas i Arjant
Tu

de la bastida on sempre estava quan feia de paleta i no anava begut. Però no era precisament de tristesa que ploraves.

A casa teva les coses van canviar. Ara era la mare la que et pegava fins que no podia més. Et culpava a tu de la mort de l'home que, encara que semblés impossible, sempre havia estimat. De la mare són les ungles que tens marcades al coll, al costat de l'orella.

De mica en mica vas anar oblidant els teus primers anys: el teu pare ja no hi era i no tenies perquè preocupar-te per ell, segur que li havia tocat un bon infern, molt millor que el que tu li desitjaves. Els malsons, però, no te'ls treia ningú.

I de cop, un dia, algú va trobar la clau del teu cor. El vas veure allà, assegut en un dels bancs de la plaça. Una punxada a la panxa et va fer adonar d'una cosa: te n'havies enamorat. Vas passar pel seu davant i ell amb la mirada et va seguir. L'endemà vas tornar a passar per la plaça, ell també era allà, assegut al mateix banc, amb el seu posat arrogant: les cames creuades i el braç sobre el respatller. Et va picar l'ullet: els teus quinze anys eren de molt bon veure.

El joc va durar uns mesos. Es va acabar el dia que et va fer sortir a ballar a l'envelat. Tothom us mirava. Potser s'estranyaven que un dels nois més rics de la contrada es fixés en una pobra noia com tu?

Curiosament, tothom va acceptar la vostra relació, fins i tot la mare del noi, la dona més misteriosa que s'hagi vist mai; mirada perduda, posat tranquil i boca tancada – mai no deia res. La teva família fins i tot va començar a tractar-te bé.

A mesura que passava el temps, el xicot es va anar agafant confiança i tu el deixaves fer, ja que no era així com havia de ser? Sortíeu cada tarda quan acabaves de la botiga. Anàveu fins al lloc més solitari que podíeu trobar. No volia compartir-te amb ningú, eres seva i només seva. I molt menys volia compartir els teus malucs, que sempre estaven entre les seves mans i li resultaven la més gran de les delícies.

Disset anys i el dia del casament ja t'arribava. De cap de les maneres no volien els pares d'ell que la teva panxa creixés més del compte abans de passar per l'altar.

Al cap de set mesos ja eres mare. Et trobaves estranya, mai no havies sentit aquella felicitat; volies acaparar-la tota perquè no se te n'escapés ni una engruna. Tu havies parit aquella menudesa i tu et cuidaries que la seva vida fos una antítesi del que havia estat la teva.

Però feina has tingut perquè fos així. La història es va repetir de seguida. La seva actitud va canviar. Fèieu l'amor com els gossos, gairebé es pot dir que et violava. I un dia se li va escapar la mà. I al cap d'un temps això va passar a ser el pa de cada dia. La força i la mala llet les descarregava contra tu. No hi havia mes que no haguessis d'anar a parar a l'hospital. Però tu el seguies estimant.

Les coses han anat massa lluny, però. El teu poc esperit de lluita t'ha fet perdre la partida. I què se n'ha fet de tu? Tancada en una caixa sense poder sortir, sense voler sortir.

Qui t'obrirà el capoll, ara?

ELISABET MORAGAS ARJANT

SANT OFICI

El capellà sap que tot el que diu és fals, que cap de les observacions que fa sobre la Seclina no pot ser presa seriosament i que els assistents a l'enterrament són conscients que la persona que descriu i les despulles que hi ha dins el taüt no tenen res a veure, cosa que no li impedeix de continuar parlant com si realment s'estigués referint a la difunta, protegit per la immunitat que li proporciona una tradició de segles en l'art d'oficiar en sepelis i una certa barra innata, que ni els anys de seminari ni l'exercici de les seves funcions com a mossèn no han pogut eradicar, i per això l'oratori s'ha anat perfumant amb una fragància nidorosa que no prové precisament del cadàver, sinó de les paraules que es diuen i s'escolten i es pensen i es deixen de dir i es dipositen com volves de pols damunt de les icones del temple menut, paraules barrocament obsoletes, que no difereixen gaire de les que hauria pronunciat un clergue del XVIII, des de l'altar d'una Santa Maria qualsevol, per plànyer la mort d'una senyora pertanyent a una gran masia de les Guilleries, i que els familiars, que no han vessat ni una sola llàgrima, suporten amb la felicitat de saber que han deixat enrere un calvari que ha durat dècades, tot just fins al moment que la Seclina, l'endemà d'haver complert els 96 anys, ha decidit expirar l'últim alè, perquè és ben clar que si hagués volgut continuar vivint Déu no l'hauria cridada mai al seu costat, aclaparat com estava de pensar que hauria de compartir l'eternitat amb aquell corcó de dona, per bé que ara no tindrà cap altre remei que rebre la seva ànima, especialment tenint en compte que, a pesar d'haver destrossat la vida d'un marit i dues filles i haver-la fet ben difícil a gendres i néts i altres parents, la Seclina ha estat sempre una dona de missa, complidora amb els seus deures amb l'Església, parroquiana fidel i perseverant, exemple a seguir per a d'altres dones de caràcter fort i agre, profundament

Roger Vilà i Padró
Sant Ofici

religioses, que ara voregen els setanta anys i aspiren a viure'n molts més, com és tradició entre aquest sant col·lectiu de feligreses, que sempre s'han caracteritzat per viure més anys que ningú per poder amargar l'existència al màxim de gent possible i durant tant de temps com calgui, malgrat que també és cert que la Seclina ha de ser considerada un cas a part, una torracollons insuperable, un escurçó tan hàbil i actiu com ningú no s'ha pogut arribar a imaginar, i ho ha demostrat a tothom amb qui s'ha relacionat alguna vegada, poc o molt, des del seu petit i feréstec regne de can Salvà, un casalot de cinc segles situat al capdamuntu del pla de les Fúries, el mas més important de la vall Isarda fins als anys cinquanta, quan la mort del germà de la Seclina, l'única persona cap a la qual va mostrar una espurna d'afecte, va marcar l'inici d'una decadència imparable de l'economia i la reputació de la casa; i vés a saber si el capellà no és conscient del desànim que la mort de la Seclina deu haver causat en Nostre Senyor, vés a saber si no s'adona que és ell el qui donarà l'empenta a l'ànima de la difunta –que encara roman a prop del fèretre, al costat del cos enrigidit, esperant la benedicció final– per tal que s'elevi cap a les esferes celestials, que és ell el qui, amb les seves oracions, alertarà sant Pere de l'arribada d'una vellarda que puja per exercir els seus drets com a catòlica, el qui, amb paraules falses, aplanarà el camí cap a la glòria eterna per a una fera que mai ningú no ha gosat anomenar persona, el qui, en definitiva, evitarà que els emissaris de la bèstia s'enduguin la Seclina a l'abisme infernal i posin les coses al seu lloc, capellà, d'altra banda, ignorant d'un fet que també desconeixen els qui seuen als bancs del temple, i és que l'ànima de la Seclina assisteix a les seves exèquies com una espectadora més, escolta les mentides del clergue i somriu, rejovenida, quan sent els afalacs que aquest li dedica, amb ganes que la comèdia s'acabi aviat i pugui abandonar aquell cos arrugat, que cada vegada li provoca més fàstic, que ja no reconeix com a seu, però del qual s'ha sentit orgullosa durant tant de temps a causa de la seva fortalesa inhumana i, mentre el mossèn, inexplicablement, allarga el sermó de lloança, tothom comença a neguitejar-se pel fet que aquella fal·làcia no arribi a la seva fi, i així s'impacienten els familiars i veïns, admirats per la capacitat de fingir del sacerdot, s'impacienta Nostre Senyor, que no pot fer res més que resignar-se al seu destí i acceptar l'ànima que li arribarà, però que s'adona que alguna cosa falla a la seva Santa Església quan un clergue dedica tanta xerrameca enaltidora a una mala peça com és aquella feligresa difunta, s'impacienta Sant Lluc i Fer, que no entén per què els seus emissaris no tornen ja amb aquella ànima endimoniada, tot i que d'entrada semblava que no calia ni anar-la a buscar perquè segurament ja hauria baixat tota sola, s'impacienta l'esperit de la Seclina, que a penes suporta haver de romandre gaire estona més al costat del cadàver, que des de fa uns instants ha començat a segregar esmegma, i finalment s'impacienta l'enterramorts, que fa anys que frisa –qui en sap la raó?– per sepultar aquella "puta vella de Déu"; aleshores el mòssen calla, i els darrers mots que ha pronunciat ressonen per la capella, emplenen racons i esquerdes i acaben afegint-se a la pols d'altres paraules esmicolades pel temps, mentre l'home es disposa a preparar la celebració eucarística i, a l'exterior del temple, els emissaris de l'abisme reben el seu senyor, que ha decidit acudir personalment a l'acte, cansat d'esperar l'arribada dels dos àngels caiguts, però com que el banyut no pot penetrar al lloc sagrat resol que és millor deixar que el capellanot innocent acabi de representar aquella pantomima patètica i endur-se l'ànima de la Seclina quan sigui el moment precís, després de la maleïda benedicció final; no obstant això, el mossèn sembla haver perdut la noció del temps, que passa amb lentitud per a tothom llevat d'ell mateix, els minuts esdevenen densos i feixucs i la flegma que caracteritza els gestos de l'oficiant amenaça d'irritar el Sant Pare i el Fill Impur, l'un incapaç de fer una altra ullada al que passa més avall, i l'altre astorat per les complicacions d'última hora en una missió que semblava tan senzilla, perquè segons el seu parer aquesta havia de ser una de les actuacions més fàcils dels últims temps, per això, fart d'esperar, decideix tornar a l'avern i deixar novament la qüestió a les mans dels seus àngels, però volent-se assegurar que no hi ha cap error s'acosta a la porta de l'església i fa l'espieta pel forat del pany, i és llavors quan la Seclina el descobreix i se'l queda mirant fixament, amb uns ulls tan diabòlicament agosarats, que el dimoni, atemorit per aquell atreviment insòlit, comprèn que no és tan clar que aquella ànima sigui per a ell, intueix que és massa astuta i que ha menystingut la capacitat d'aquell ésser, i ho veu gairebé perdut, fins a l'extrem que, malgrat que ell tampoc no hi surt guanyant res, arriba a sentir pena pel Totpoderós, que és a punt de ser enganyat com un babau per culpa de les normes del seu propi sistema de recaptació d'ànimes, establert al principi de tot, i mentrestant el capellà alça l'hòstia i després el calze, ple d'un priorat amb graduació superior a la permesa, i absort en els ritus sagrats no s'adona que l'ànima de la Seclina li ha pispat un dit de vi i que ara, riallera, engatadora com poques vegades ho havia estat al llarg de la seva vida, es dirigeix cap a la porta, on el pobre diable ha quedat palplantat, com un estaquirot, sorprès per la vivor i la malícia de la vella, just en el moment en què els endolats avancen cap al vas d'or i mengen el cos de Crist, i Crist vés a saber on és, i Déu que no ho vol ni mirar, i la vella que ja fa un petó a la galta al diable, i aquest, malalt de mort, li diu "ens veurem a l'infern", i encara l'espera.

ROGER VILÀ I PADRÓ

Diferents escrits sobre l'estiueig a Sant Hilari

Amb aquestes pàgines només voldria deixar constància, de manera poc rigorosa, de les diferents fases que ha seguit l'estiueig al nostre poble, un dels pioners de Catalunya durant la primera meitat del segle. En cap moment no pretén cercar causes-conseqüències, ni tampoc vol ser una aproximació històrica, intenta fer un recull d'opinions de persones que tingueren o tenen un pes específic dintre el món de la cultura de casa nostra.

És gratificant remenar i mirar papers vells per adonar-te que tot canvia dintre una espiral que en diem progrés i que, en aquest cas, fa referència a un element de l'economia local molt important, com és l'afluència de forasters.

He aplegat textos de persones que en èpoques diferents han escrit sobre Sant Hilari i n'han lloat els seus encants quan ha convingut.

Podríem deixar i deixarem un darrer apartat, el que correspon al període més recent, de final de segle, perquè cadascú hi posi el que li sembli oportú, d'acord amb l'actual estat de la qüestió.

Al llarg del temps són moltes les coses que van canviant, per no dir totes, és una llei universal. També ho ha fet de manera d'entendre i gaudir del període de l'any que anomenem vacances en particular, o temps d'oci en general.

Permeteu-me que ara reprodueixi unes definicions que fa l'EC sobre dos importants conceptes:

Estiueig, acció de passar l'estiu en un indret distint del lloc habitual de residència. Hàbit generalitzat per la burgesia barcelonina del segle XIX.

Turisme, conjunt de relacions i fenòmens produïts pel desplaçament i permanència de les persones –sense motivacions d'estudis o lucratives– fora de llur domini habitual. El seu origen coincideix amb la creació dels ferrocarrils al segle XIX.

Els que a Sant Hilari viuen de l'estiueig poden dir que ha variat la manera de treballar en consonància amb la situació d'avui, i és cert. Ja no és anar a "passar l'estiu", perquè la cosa es redueix a uns quants dies i encara només vénen els que queden..., per allò de l'edat. Per aquest cantó els ingressos han minvat. Però ningú no em negarà que abans tampoc no es treballava tant com ara si fem un balanç de l'any. No es feien els molts àpats que es fan ara, comunions, bateigs, o tot tipus de sopar i dinar per a celebrar que fa un temps que vàrem celebrar qualsevol cosa, és igual, la qüestió entaular-se. Per tant, això fa que no es pugui parlar de crisi en el sector, ans al contrari –fem referència als que tenen obert tot l'any, evidentment–, perquè els balanços s'han de fer per cursos, per anys, i em sembla que aquests són favorables...

Quan es diu que el sector del turisme mostra un no molt elevat sentit unitari d'actuació, n'hauríem de cercar les causes en aquest apartat. El comerç, com a part integrant de la dinàmica, no pot dir el mateix i ha de fer servir la imaginació –com encertadament està fent– per a recaptar clients. Dels bars no cal que en parlem, perquè si algú vol fer la primera pela només ha de posar un bar; n'hi ha trenta, si els compteu bé, per una població de 5.000 habitants.

Algun dia, necessàriament no massa llunyà, convindrà fer una nova reconducció sobre el que Sant Hilari ha ofert, ofereix i pot oferir en el món de l'oci i del lleure i això només es pot resoldre amb alguna cosa més que discursos i bones intencions per part dels sectors implicats i de les diferents administracions.

A nous temps calen noves perspectives, plantejaments, discussions i, sobretot, realitzacions.

Del si haguéssim fet no en traurem absolutament res, només lamentacions i repartiment de culpes, que no condueixen enlloc.

Sant Hilari, estació d'istiu

L'AFICIÓ A LO EXOTIC

Pocs pobles poden amb tanta justícia com el nostre, atribuir-se el calificatiu de estació d'istiu.

Si entenem per aital, tot un conjunt de circumstàncies, factors imprescindibles que determinen el fet positiu que en determinades localitats existeixen, analitzant una per una aquestes qualitats, trobaríem que el nostre poble fóra un dels que més ne reuneixen.

La Naturalesa, la mare pròdiga, ha volgut afavorir a Sant Hilari amb els seus dons més preuats.

En el cor mateix d'aquestes esplèndides muntanyes, ha fet brollar la riquesa imponderable d'unes aigues minerals que, sens dubte, en la seva classe són les úniques que amb més valor d'elements mineralitzadors poden complir la indicació terapèutica a que estan destinades.

Mes no és aquesta sola qualitat la que fa que avalori la cura hidrològica d'aquest poble.

Per mi el valor més gran radica en la varietat de manantials que existeixen, cada un d'ells dotats d'elements diversos i que deixen al metge un camp grandiós per a el compliment d'una sèrie d'indicacions particulars.

No són els malalts per un defecte nutritiu els únics que poden amb elles trobar el remei indicat a la llur malaltia, són tota una seria d'enfermetats especials produïdes per les més diverses causes, les que per medi de les aigües de Sant Hilari poden curar-se, tenint en compte de que cada un dels manantials són tantes altres armes poderoses amb que poden comptar per a combatre-les.

Avui dia en que, tanta importància la terapèutica moderna concedeix als tractaments per les aigues minerals, és verdaderament llastimòs que no siguin més dignes d'estudi i de la atenció mèdica, unes aigues que com les nostres tenen totes les qualitats, per a figurar entre les millors dintre la seva classe; qui sap si l'únic defecte que elles tenen és el d'existir en un poble que, per ésser nostre, fa que la majoria dels nostres metges sinó les desprecien, no li presten tota la atenció, que estic segur li oferirien si existissin ben lluny de casa nostra.

Per desgràcia està molt arrelat en nosaltres el defecte ben deplorable de sols estimar lo que als altres pertenеix. És cert que elles amb la pròpia valua s'han conquerit

un nom quasi mundial, però també és cert que si en lloc d'existir en la nostra terra, hagués estat en favorescuda una altra localitat estrangera qualsevol, fora mil vegades superior la seva fama, i això és degut a que nosaltres ens creiem que amb la seva pròpia virtut se sobra per a obrir-se pas, i no volem amb el nostre concurs secundar el favor preuadíssim que la Naturalesa ens ha fet. Aquesta no sols ha estat magnànima amb el present d'unes aigües valussísimes, sinó que ha coronat de tots els encants més envejables aquestes encontrades. Les frondositats dels nostres boscos, la riquíssima varietat de la nostra flora, el fruir d'un clima fresc, la situació referent a l'altura, ben considerable i que tant beneficiosa influència exerceix en el desenrotllo de totes les funcions orgàniques i la temperatura quasi constant i tota una sèrie además *de qualitats totes elles immilorables, fan de la nostra vila una de les més precioses estades d'istiu. Les seves aigues complint les diverses indicacions terapèutiques i els atributs imponderables de la Naturalesa esplaiant l'esperit en la contemplació de la nostra riquesa natural, fa que sigui Sant Hilari un dels llocs que amb més justícia pugui anomenar-se verdaderament com a esplèndida estació d'istiu.*

Per mi el calificatiu que creient-se els seus admiradors fer-li justícia, l'anomenen per la Suïssa Catalana, si bé és cert que'ns fa l'honor d'una envejable comparació, no crec tampoc sigui el que més ens tingui de plaure'ns, tota vegada que lo millor que's pot dir en aquest poble posant-lo al nivell a que's mereixedor per les seves infinites qualitats és no Suïssa Catalana, sinó Sant Hilari.

METGE, JOAN ESTIL·LAS
Sant Hilari, 15 juny 1911
Treball publicat a L'Estiuada

El pueblo de San Hilario Sacalm, como estación veraniega

Pocas comarcas existen en Cataluña que reunan las condiciones benéficas para los convalescientes y enfermedades litiásicas como la de San Hilario Sacalm. A unos 800 metros sobre el nivel del mar; sobre elevada meseta, rodeada de bosques; con aguas abundantes, cristalinas y sin sedimentos calcáreos; con capa geológicas permeables que no permiten retenciones de productos para la infección; con aire purísimo y oxigenado; a poca distancia del pueblo, hermosísimos sitios, en los que la Naturaleza ha extremado el concurso de todas las bellezas, y en donde el filósofo encuentra motivo para hondas meditaciones, el botánico y el geólogo base para sus estudios e inmenso material para sus enseñanzas, el poeta para las inspiraciones más sublimes, el excursionista, amplios horizontes, y, finalmente, el enfermo una terapéutica, hija de la Naturaleza, que despierta energías y lleva alientos de vida a los órganos más decadentes y en los litiásicos, salutíferas aguas sin rival, en donde se obtienen curaciones verdaderamente maravillosas.

Bajo estos múltiples aspectos el clima de San Hilario –a muy pocas horas de Barcelona– merece la admiración más profunda y justificada, hoy desconocida en Cataluña, desde que la invasión de lo exótico invade por completo a ciertos individuos, que consideran superior a todo lo de nuestro país, lo extrangero, casi siempre hijo de una perversión del criterio, a impulso de reclamos bien calculados en la esfera puramente mercantil.

Hay que confesar ingenuamente que por apatía y desidia, no se dan a conocer en nuestras regiones lo mucho y bueno que atesoran, dejando el campo libre a los que con mano maestra saben exponer sus pomposas descripciones de aguas y lugares, que en último análisis no tienen sino una mediana importancia.

Las aguas de San Hilario tienen una gloriosa tradición terapéutica. Conocidas primeramente por el médico Gravalosa, recomendadas por Castelló, médico de Cámara, para combatir la litiaris de Fernando VII, y empleadas con éxito creciente en millares de enfermos por médicos catalanes y de otras provincias españolas, si dicha estación estuviera en otro país, menos apático que el nuestro, tendría seguramente una fama universal.

DR. MORALES, ANTONIO
Programa de festes de 1928

A la plaça Jacint Verdaguer, davant de l'Hotel Suizo, era la típica foto

Domingo en Sant Hilari

He tenido la oportunidad de pasar un domingo en Sant Hilari Sacalm, después de muchos años de no haberme encaramado en ese nido del Montseny. Vamos a decir, una vez más, que el Montseny es un fenómeno bellísimo, y la creciente facilidad de comunicaciones acentúa aún más su increíble –por efectos de contraste– proximidad a Barcelona. Que uno prefiera, para instalarse con una cierta permanencia, un paisaje un poco más transitable, no tan imponente, una geografía más "casolana" y habitada no tiene nada que ver con la admiración –con el "golpe de admiración"– que produce el Montseny como entidad montañosa y arbórea excepcional. En el Japón tienen algo parecido a un Montseny, y es la primera excursión que proponen las agencias de turismo.

Sant Hilari ha cambiado y no ha cambiado. Según lo que uno quiera ver. Sigue siendo la conocida estación balnearia, la "villa de las cien fuentes", debidamente numeradas en un plano informativo. He estado paseando durante la mañana por el pueblo, y me habría llevado una decepción si no hubiera encontrado una gran cantidad de bastones. Sant Hilari es, posiblemente, el lugar de Cataluña donde se mueven más bastones por kilómetro cuadrado, en competencia con Vallfogona de Riucorb, el balneario de la Segarra. La variedad es infinita; de hecho, son más distintos los bastones entre sí que los hombres que los usan. Hay algunos bastones antiguos, a veces con puños de calidad, en cuya oscurecida madera sus propietarios podrían haber hecho, cada año, una muesca indicadora de las repetidas subidas a Sant HIlari, y hoy serían un testimonio irrepetible de fidelidad. Los hay acabados de estrenar, bastones de primera tempora-

da, indicio de la evolución hacia el inevitable decaimiento físico que experimenta la vida de algunos caballeros. En Sant Hilari se pueden comprar bastones en todas partes; no es que haya bastonerías, es que en las librerías, en las alpargaterías, en toda clase de tiendas –incluso en las de alimentación– venden bastones.

Abundan también las gorras blancas, los bigotes blancos y los zapatos blancos. Es decir, los caballeros que visten elegantemente y al completo, con camisa y corbata. Con frecuencia les acompañan las señoras adecuadas, y ellos y ellas se sientan en los bancos donde a menudo descabezan el sueñecito plácido del mediodía. Hay dos cosas muy importantes en Sant Hilari: ir a la fuente y sentarse. El árbol de Sant Hilari es el castaño, que es un árbol hermoso y acogedor, y da una sombra de un magnífico color verde oscuro. Las estrechas aceras, las plazas y los rincones urbanos están llenos de bancos y sillas que se acogen al toldo natural de los castaños. Hay centenares de personas sentadas ahí, descansando de la caminata, preservándose del sol de la montaña, esperando la hora de la comida o haciendo la digestión y, sobre todo, mirando cómo pasa la gente. La gente, claro está, que se ve obligada a pasar por el centro de la calle, formando una masa compacta –y lenta– con los automóviles que circulan por aquí este domingo.

Me dicen que el domingo, en Sant Hilari, no se parece en nada a los otros días de la semana. Seguramente. Hoy se mueve por estas calles una auténtica multitud. Del tranquilo rincón perdido en el Montseny, nada de nada. Están los maridos, los amigos y parientes de las familias veraneantes, los turistas del país. No hay minifaldas ni shorts, y apenas pantalones. Al parecer, los jóvenes –que los hay– se reúnen en las piscinas, en los campos de tenis, en sus refugios, y de noche en la discoteca. A la animación de la fiesta se añade la del mercado; por esta razón las entidades bancarias y el señor notario tienen despacho abierto durante la mañana del domingo.

Un altre lloc típic, la Font Picant

Callejeando, Sant Hilari da una sensación de vida próspera. El carácter de las casas se ha diluido debido a la comercialización de los bajos y al progresivo levantamiento de pisos para poderlos alquilar. Porque, además de hoteles y pensiones, hay casas enteras de pisos alquilados por quincenas, meses o temporadas. Sant Hilari sigue siendo una concurrida plataforma veraniega. Para alejarme un poco del ruido dominguero, me voy a una famosa fuente, apartada del pueblo.

El lugar y la tarde serían muy agradables si además de contemplar los árboles se pudiera conversar. Imposible. Unos potentes altavoces lo impiden. Beber agua con una sonorización psicodélica es absurdo. Quizá por ello no hay nadie.

"Revista Destino"
14-8-1971

La piscina Villaret, anys 1960

Sant Hilari, la calma

L'escriptora Teresa Pàmies, després d'una estada a Sant Hilari, capital de les Guilleries, fa un elogi encès del viure arrecerat i dolç dels estiuejants tradicionals de la vila. La pau del lloc, la calma, que podia haver estat origen del nom del poble, la vida quieta dels jubilats, fidels al poble, malgrat la migradesa de les pensions. Teresa Pàmies demana, senzillament, un ajut per a fer més fàcils aquestes saludables estades als nostres vells.

Diuen que la vida de Sant Hilari, capital de les Guilleries, deu el seu nom a un bisbe-escriptor de Poitiers mort l'any 367 i que el topònim li vindria de l'expressió francesa "ça calme". En efecte: la calma és el que més bé defineix la sensació que hom experimenta en pujar a Sant Hilari des de la ciutat abatidora, especialment nociva per als vells a l'estiu.

Altres indrets de la nostra muntanya podrien satisfer la necessitat de repòs per al cos i l'esperit però no n'hi ha prou de respirar aire pur, fruir del silenci viu dels paisatges i placetes rurals i ésser ben atès. Paisatges més imposants trobaríem en altres comarques però no sempre produirien, en l'ànim cansat, allò que el poeta local Jaume Llacuna expressa en un poema a la vila: "Un repòs madur, perfecte / mig enyor i mig oblit".

Potser cal haver viscut més de seixanta anys, haver rodat món i haver sobre-

viscut els trencacolls de les seves empastifades selves, per a copsar, i valorar, la calma que es desprèn de la "vila de les cent fonts". M'ho deia fa uns dies una eixerida velleta de Terrassa, asseguda al meu costat sobre un banc de La Miranda, en la placidesa amenitzada per la piuladissa dels rossinyols suspesos de les branques dels pins: "Fa setze anys que pujo a Sant Hilari, primer, amb el meu marit, al cel sigui, després, jo sola. En quedar vídua vaig provar de canviar però enlloc no hi he trobat aquesta calma viva".

Sant Hilari "ça calme" i no sabem ben bé d'on li ve l'assossegador efluvi, potser de la pròpia geologia d'origen volcànic. Sigui el que sigui, Sacalm és el topònim que li escau, cosa que no vol dir, ni de bon tros, que aquesta virtut la salvi dels conflictes socials, econòmics i culturals que condicionen fins i tot la capacitat de la gent per a gaudir del repòs i la calma.

També a Sant Hilari se sent, es toca, es pateix la crisi econòmica, visible en una disminució notable d'estiuejants fixos i eventuals. Els seus vint-i-un hotels, hostals, fondes i restaurants no fan el ple. Per optimistes que fossin les expectatives oficials (sempre ho són) la realitat és inquietant, no tant per la disminució de la parròquia enguany, com pels interrogants que planteja amb vista a l'any vinent. Tanmateix, amb crisi econòmica o sense, Sant Hilari és la calma. Sempre hi haurà gent que envelleix en l'esforç per a sobreviure a les ciutats i aquesta gent aspira a refer la salut en la calma, el bon tracte i el confort assolits per la capital de les Guilleries. I això no s'improvisa.

Els vells són majoria entre els estiuejants de Sant Hilari. Durant unes setmanes rejoveneixen els efluvis de la calma regeneradora, dormen amb flassada, estiren les velles cames pels múltiples camins a peu pla, entre vetustes arbredes i acollidores fonts d'aigües remeieres. Van als concerts de música de càmera (meravellós el del 3 d'agost, amb el Trio de Barcelona i Enrique de Santiago). Alguns avis van amb els néts mentre els fills treballen a ciutat o estiuegen a la costa. A la magnífica piscina de Sant Hilari n'hi ha molt. El xivarri dels infants enjogassats sota l'amorosa vigilància dels "iaios" és un espectacle estimulant, ple de substància la calma de Sant Hilari, substància de la nostra vella nació que no pot desaparèixer.

Els vells són un potencial econòmic en la perspectiva. Els hotels del món occidental se'ls disputen com a llops, els vells rics, naturalment. Tanmateix el major potencial el constitueixen els jubilats de la classe mitja i sectors populars, que són els qui necessiten i mereixen estiuejar en la calma, la bellesa, el bon tracte i el confort no sofisticat. Per aquest tipus de jubilat, Sant Hilari Sacalm és ideal. Disposa d'instal·lacions adients i verificades en el curs de mig segle.

Tanmateix, el poder adquisitiu del jubilat modest disminueix. Això es nota, a Sant Hilari. Molts clients fidels han escurçat l'estiueig desitjat, tornant abans d'hora a la ciutat atuïdora.

És cert que entre estiu i estiu mor algun dels bons clients habituals però la biologia genera "nous vells", inevitablement, i aquests podrien omplir els hotels i els hostals si les institucions s'ho proposessin, abonant una part de la tarifa hotelera per als ancians de condició humil. La indústria hotelera rutllaria i, amb ella, moltes altres. Aquesta sí que fóra una subvenció justificada i saludada pel conjunt de la ciutadania.

TERESA PÀMIES
Escriptora. Avui, 12-8-1984

La Font Vella, any 1965

Dels últims autocars cap a la Font Picant, 1984

Lamentablement, la mateixa Teresa Pàmies, en una col·laboració que ens va fer pel programa de festes de l'any 1988 i després de venir novament a passar uns dies a la població a l'estiu, ja no manifestava el mateix; senzillament, moltes coses no eren com abans.

Tal i com dèiem en començar, només resta que algú o cadascú hi posi el comentari de l'actual moment de l'estiueig a Sant Hilari i veurà que calen actuacions immediates, i encara més, a llarg termini.

A.S.V.

Mossèn Pere Ribot
poeta i ciutadà

Ara farà un any, el 24 d'agost, que va morir el sacerdot Pere Ribot Sunyer, que exercí doblement i indeclinablement de poeta i de ciutadà al llarg de la seva vida. El dimarts dia 26 d'agost va ser enterrat enmig de mostres de respecte i d'adhesió, de gent coneguda i pública, i de gent anònima que l'estimava. De fet, vam tenir Mn. Pere entre nosaltres durant molts anys, precisament aquests dies d'agost també farà anys que va arribar a Riells del Montseny (era el 22 d'agost de 1941) fugint de Barcelona on la vida se li feia impossible de suportar en l'ambient desolat i opressiu de la postguerra civil. Per tot plegat és bo de recordar-lo en una mena de cap d'any literari i personal.

"Sembla un pagès emmorenit i alhora un asceta d'altre temps. És prim i fort com de fusta de roure o de faig, el nas prominent, el cabell arranat i amb una coroneta enmig, ben natural. Camina encorbat i té un aire taujà, que podria semblar, de lluny, esquerp. Però un somriure endolcidor i un tarannà un poc infantívol fa que sempre us rebi amb alegrois i sovint fa una riallada franca, sobretot quan acaba de contar un dels centenars d'acudits que té arxivats a la memòria i que ragen a desdir. Traspua un esperit de fermesa i de mansuetud espiritual perquè espera sense temença el traspàs i la Resurrecció de la carn. Convertit en un oracle, en un llarg període de postguerra va exercir dues funcions que ell anomenà presència i resistència, i de les quals no ha abdicat mai". Amb aquests mots el retratava Albert Manent l'any 1990[1]. Són unes paraules que ho diuen tot, i a més donen la dimensió espiritual i cívica, ambdues tan denses, del personatge.

Mn. Pere Ribot va publicar al llarg de la seva vida diversos llibres de poemes, sempre plens de la seva convicció de fe; l'abril de 1991 apareixia el seu poemari, L'Esperit en un punt[2]. *En aquest recull hi ha un poema breu que diu molt en poc espai i que no va bé de recordar només de començar, perquè ens el retrata encara més bé per dins. El dia de la seva mort el vam llegir novament amb més sentit:*

La força de la fe

Visc de la fe en la Paraula,
em forma i em transforma. I trenco amb el meu jo
i m'obro, decidit, al més enllà,
a la recerca de la llum interior.
M'he compromès del tot. Ja sóc de Crist.

El sentit del sagrat, la presència de Déu, de la qual hom viu i dins la qual hom viu, com l'evocava el bisbe de Girona Mn. Jaume Camprodon en l'homilia del dia de l'enterrament de Mn. Pere, és present sempre en la seva obra, no el deixa de petja. "El meu espai és Déu". La seva paraula ens el fa present, és cert, però el record de la gent es manté ben viu, també. Fa pocs dies han conclòs els concerts de Riells en record de Mn. Pere. Mn. Jaume Reixach hi és ara per recollir i alçar la torxa de la literatura i de la fe. I ja ho fa des de l'atenció a la parròquia i als visitants, i des de les pàgines de les revistes locals, on recorda com el Montseny és present en l'obra de Mn. Ribot, com la d'altres poetes que s'hi ha inspirat, i la matisa de pau i de bellesa[3].

Perquè Mn. Ribot no havia deixat mai, enmig d'altres activitats cíviques i de l'acolliment dispensat a tothom que el visitava, de conrear la seva veu poètica. Els seus versos, d'una perfecció artesana, eren, com ja hem dit, plens d'amor al país i a la seva tradició religiosa, passada i actuant encara; es prodigaven entre les amistats amb motiu d'efemèrides familiars (casaments, bateigs, comunions,...), i a qualsevol requesta dels pobles i de les comunitats veïnes; pertot, al Montseny i encara més enllà, trobareu pedres i testimonis de la seva veu. N'és una mostra aquesta poesia sobre la Peresa de can Blat i dedicada a la Rosa Margarit. Ho han fet tots els nostres poetes, això, i és bo de recuperar ara textos de Ruyra, de Foix, de Riba, dedicats a nois que fan la Comunió, per exemple, per veure com la tradició religiosa ha configurat sovint la poesia (moltes vegades n'hem fet referència en aquestes mateixes pàgines). Mn. Pere enllaça amb una tradició de poesia ocasional, religiosa i no religiosa, que algun dia caldrà arreplegar i estudiar.

Però la seva obra poètica era també, i principalment, l'expressió, emergent, de la seva deu interior que, per mitjà del sobreeixidor de la paraula, ens feia –ens fa encara– partíceps d'una ben pròpia, original, vivència religiosa, ascètica, arrelada en el paisatge i en la terra. És a dir, per entendre'ns o per explicar-nos, no es tracta únicament de poesia que té present el país i la fe majoritària del país en què és feta, sinó que hi trobem una fe viva i personal, arrelada en la Paraula de Déu i en l'Esperit, que s'expressa en les paraules i en la tradició literària del país on viu. Són dues coses diferents, encara que complementàries i indestriables.

La Perera

Ampla i acollidora, en la verdor
dels dies que s'escolen al teu vol.
Té, cada branca, un cant de rossinyol,
i l'home beu, en l'ombra la cançó.
El piset que et contempla rep frescor
que exhala el teu brancam, sense resol.
L'amor s'ajoca, sense nit ni dol,
perquè respira la teva dolçor.
Del fruit que ens ve a la boca, com reculls,
oh amor, tot el secret del sucre, l'àcid, la mel,
que va del cor a l'aire dels teus ulls!
Perera, feta de reforç del cel
perquè l'home t'estimi, i més que peres,
trobi la gràcia en els teus peus.

Poema sobre la perera de can Blat i dedicat a la Rosa Margarit Bayer, el 5 d'agost de 1958.

En L'Esperit en un punt els mateixos mots de Mn. Pere ens donen el to amb què cal entrar a la seva obra: "La presència sensible i activa de l'Esperit en l'home interior és la plenitud de la fe, l'harmonia, diria, de la fe. Hom resta com sacsejat, abrandat". Vet ací l'arrel del doll poètic d'aquest recull, el misteri d'una vida espiritual profunda i sòlida, "la dolça cremor del mateix Esperit en l'ànima". Com en tants altres casos, Mn. Pere Ribot sap donar a l'experiència religiosa l'embolcall de la paraula poètica, que l'expressa i alhora es capbussa en ella mateixa per a investigar-ne encara els topants, talment com tota vivència forta, sotragadora, que l'esperit humà és capaç de suscitar. És en aquest sentit que el seu vers pot resultar revelador, reconfortant, refrescant, per a molta gent, creient o no. La de Ribot era, sens dubte, una veu que cridava en el contorn montsenyenc i que rebia el ressò de moltes veus que s'hi veien emmirallades i en part explicades.

Vida

En el meu cos la mort
I que segueixi en mi la llum, el Crist.
Tot és previst:
la mort és el desésser,
però sóc home fort.
La carn es fon,
malgrat pols i fetor.
Sóc olor de misteri i resurrecció
i tinc una altra veu
que em ve del triomf de la creu.

L'altra gran vessant de la vida de Pere Ribot és la ciutadana, la civil. Hom ha recordat sovint, com a manifestació de la dimensió patriòtica de la labor realitzada per Mn. Ribot, aquella Festa Poètica de 1954 "Pro Abadia de Sant Martí de Riells del Montseny" en què s'aplegaren escriptors i activistes culturals sota l'aixopluc eclesial per fer un acte literari i cívic en aquell moment en què Catalunya es trobava desproveïda de tota llibertat, i al pic de l'autoritarisme[4]. Riba, Triadú, Fuster, Sarsanedas, Serrahima, Soldevila, etc., hi prengueren part. No és pas sobrer de tornar a recordar-la ara com a testimoni de l'esforç voluntariós i tenaç d'una època, en què les paraules deien més del que deien i entre línies es llegia més del que es llegia. Avui hom té la sensació que, malgrat tot, encara no en podem prescindir d'esforços com aquell, diferents, d'acord amb el temps que vivim, però esforços al capdavall.

En aquell certamen mig amagat al Montseny, lluny de les grans aglomeracions urbanes, l'escriptor valencià Joan Fuster va fer la seva primera intervenció pública a Catalunya; va presentar-hi el poema que més li plaïa, el seu poema "Ara us preguem per Catalunya, oh Déu!/ Ni terra ni cançó: pa que més val..." Els darrers versos són una súplica que, sense renunciar al "combat", reclama un "temps" per a nosaltres catalans a què, amb Mn. Ribot i tants d'altres, encara aspirem: "Perquè puguem somriure en el combat,/ obriu son temps, el temps que ha merescut!/ Deu-li la vostra mà i la claredat!". És per tot plegat que, quan es vol tractar d'aquest sacerdot poeta, cal parar esment, també, inseparablement del sacerdot i del poeta, a Pere Ribot i Sunyer, l'home, el ciutadà: "els historiadors que s'ocupin de la resistència cultural i política dels catalans durant el franquisme hauran de tenir present constantment aquest indret de la comarca de la Selva"[5].

Al
capdavall,
doncs, recordar
Mn. Pere Ribot és un exercici de present, no de passat. Perquè tot just fa un any encara era amb nosaltres, perquè el sabem encara amb nosaltres en molts sentits i perquè recordar certes virtuts, literàries i humanes, religioses i civils, és un estímul per a tots. Recordem aquest home, cristià-poeta i cristià-ciutadà, que no volia ser anomenat "el poeta del Montseny" –perquè deia que ho era Guerau de Liost–, però que en tot cas era un dels molts i bons poetes que el Montseny ha llevat i que el Montseny guarda i ofereix a tots i a totes. Com sempre, sense cap reserva, el millor record és el capbussament de la lectura.

FILÒLEG, N. FIGUERAS

1. *Albert Manent, "Pere Ribot, un símbol de l'exili interior", Monografies del Montseny, 5 (juny 1990), 65-77. Aquest text és publicat també en Albert Manent, Semblances contra l'oblit. Retrats d'escriptors i de polítics (Barcelona, Edicions Destino, Col. El Dofí, octubre 1990, 121-132), bé que en aquest volum recopilatori no conté el recull de 7 poemes de Mn. Ribot que l'acompanyaven en la revista montsenyenca.*

2. *P. Ribot, L'Esperit en un punt, 1991. Ressenyat a Quaderns de la Selva, 5 (1992), 177-178. Vegeu també Jordi Goñi, "Semblança de mossèn Pere Ribot", Quaderns de la Selva, 7 (1994), 29-34 [Personatges] [Conté una bibliografia poètica de Mn. Pere Ribot].*

3. *Aquí Riells i Viabrea, núms. 34 i 36. [Contenen diversos articles sobre els actes d'homenatge a Mn. Pere i sobre el seu traspàs; així com l'homilia de Mn. Jaume Camprodon, bisbe de Girona, en l'enterrament].*

4. *Festa Poètica Pro Abadia de Sant Martí de Riells del Montseny 1954, Barcelona, Imp. Altés [1955], 96 p.*

5. *Xevi Planas, "Pere Ribot, l'abat del Montseny", Revista de Girona, 151 (març-abril 1992), 34-39 [Figures].*

Poemes per a un somriure

Benvolguts hilariencs,

Aprofitant l'oportunitat que donen aquestes pàgines del programa de festes, he cregut un deure adreçar-vos unes línies en nom dels autors per a explicar una mica com va anar tot. Bé, com ja sabeu, el 4 d'abril passat es va fer la presentació del nostre llibre, el vostre, ja que es va editar per ajudar als nens de Ruanda mitjançant la nostra parròquia i a través del projecte permanent de solidaritat de Mn. Joan Ripoll, missioner de St. Hilari en aquell país.

He quedat gratament sorprès de la resposta obtinguda per part vostra a la crida de la nostra causa; ha estat un èxit. L'edició es va exhaurir abans d'un mes, llàstima de no haver fet més tirada!

Dono les gràcies un cop més a les entitats, empreses i particulars que amb el seu suport econòmic feren possible la seva financiació i a vosaltres que l'heu comprat tot fent efectiva l'ajuda. Gràcies també al Sr. Romaní, a Ràdio St. Hilari i a la Casa de Cultura. Gràcies en nom d'aquella gent i en nom dels autors desinteressats.

Sé que és una ajuda quasi simbòlica i potser de relativa eficàcia amb el temps per a la gent d'aquell país. Sé que aquesta no és la millor manera d'enfocar i eradicar el problema de les necessitats bàsiques d'aquell ni altres països que abunden malauradament al nostre món. No obstant això, quan veus que hi ha persones al món que sense plantejar-se aquestes qüestions han estat i estan dedicant la seva vida a ajudar als altres, com és el cas del nostre missioner Mn. Joan Ripoll, fa que tot valgui la pena i trobo com una llum d'esperança, perquè això em confirma que dins de l'ésser humà, on s'agrupa, jo diria, que tota l'essència de l'univers, també es pot trobar per sobre de totes les altres, la condició més pura.

Aquests convenciments m'han mantigut la il·lusió durant el llarg procés d'elaboració d'aquest llibre. Haig de dir però, que aquesta il·lusió hauria declinat paulatinament si no haguessin estat al meu costat els autors del llibre sobretot, i altres persones, com ara Mn. Carles, bon coneixedor de la situació d'aquell país, qui contínuament m'han estat animant.

Així començà tot:

Ja feia algun temps que em voltava pel cap fer un llibret de poesia, però no sabia com posar-m'hi i sempre trobava un munt d'arguments, que jo mateix em buscava, per a deixar-ho córrer. A més a més, quan tenia i tinc un bon llibre entre les mans em quedava i em quedo tan petit..., i sempre pensava: on vas tu! Entre aquestes limitacions anaven passant els dies. També s'imposava una pregunta: amb quina finalitat? Fins que un dia la vaig trobar, seria una finalitat benèfica, ho tenia ben clar i a més no seria d'un sol autor, és a dir, meu, sinó que seria de poetes de Sant Hilari. Amb aquests pensaments, i sense donar-hi més voltes, me'n vaig anar a trobar la M. Àngels (regidora de Cultura de l'Ajuntament) i li vaig exposar les meves pretensions; i som-hi! Vaig anar a trobar els poetes del poble, per cert, alguns d'ells desconeguts, cosa que esdevingué sorpresa i satisfacció per a mi. Tots em van mostrar el seu entusiasme i de seguida ens vam posar mans a l'obra.

Així va néixer Poemes per a un somriure, talment com una criatura, al cap de nou mesos de gestació, des del juny del 97 al març del 98 que van sortir de la impremta els 624 llibres; llavors només era qüestió de presentar-los i posar-los a la venda. A partir d'aquí tot va anar com ja sabeu. S'han aconseguit 889.708 ptes. de la seva venda i altres donacions. El número de compte, però, resta encara obert a qualsevol altra donació fins al 30 de setembre, és el 0200183448 de la Caixa de Pensions.

Ja només em resta dir que ha estat una experiència molt positiva i que tornaríem a començar. Gràcies. Fins a una altra!

MANEL RUIZ

PLOU...

Suau, endormiscadament
la pluja s'escampa.
Davalla del cel
i ho broda tot
amb fil d'aigua.
Com un vel finíssim
tot ho amara;
–la tanca de fusta
vella i descolorida
guarnint-se de llum
amb el color esclatant
de la clavellina.
Els lliris d'aigua
d'un blanc satinat,
el mur de pedra,
l'antiga era,
el caminet de sorra
i l'heura
que enjogassada,
s'enfila frondosa
al tronc impassible
del vell cirerer...

Dolors Cruz

* * *

GUILLERIA

Bressol del verd, maragda vegetal,
Entres amb urc al cor de les muntanyes
Cercant la rel del secret fluvial
Que amb fèrtil doll et llauri les entranyes.

Ajaus el cap en esquerpa cinglera.
Amb un coixí, només de boixerola.
Guarneix ton pit el raim de moixera,
El tomanyí, l'orenga i l'atzerola.

Estricte calm, calz e de les calitges.
Gasa nupcial a la teva cintura,
Es va esllanguint ton cos des de l'altura.

I en els darrers topants de la contrada,
Tot davallant, peu nu, només desitges
L'extrema unció d'un glop de marinada.

Francesc Janés

L'ESCALA

Descens lleuger d'una nimfa
saltironant esgraons.
Una mà llarga, dolça, suau
frega innocent la barana.
Sospir d'un pensament de l'altre pis,
profund, altiu e inconscient.
... i l'home immòbil.

Un pit dibuixa formes
seguint la traça del moviment insensat.
Un rínxol sacseja cada moment que s'apropa
impregnant l'aire d'un estol de sensacions.
...i l'home immòbil.

Un iris clar perfila de reüll
inmortalitzant un instant ja perdut
El somriure simpàtic que obre finestrals
per rebre alenades de plaer
Un batec de cor, un adéu.

... I en una escala
un home immòbil, sol
intentant recordar.

Nani Fauria

* * *

INTERIOR I

Abstret i submergit en els pensaments
Faig via,
Ingenu transeünt,
Surant pel temps.
Pensaments torbadors,
Vent eixordador del meu interior!

El meu crit ofegat en el silenci
S'exclama,
Com dèbil espurna
Embolcallada de tenebres.
Silencis penetrants
Pluja incessant en el meu cos!

Les mans resseguеixen les espatlles
Amigues,
Cors i muscles tensats,
Menyspreu pel meu manyac.
Espatlles ignorants,
bosc inhòspit a la meva mirada!

Lluís Puigdemont

IMPOTÈNCIA

Puc escoltar
el murmuri del riu
lliscar suaument
damunt les pedres

Puc escoltar
la remor del vent
amb tota la fúria'
passar les muntanyes.

Però no puc escoltar
les veus d'aquells
qui viuen més enlà
on la misèria
aclapara
les seves vides
i humilia
els seus drets
i condicions humanes.

Potser perquè sé
que em sento
impotent
em valc
d'aquesta causa
per pensar
que jo també
sóc un de tants
miserables,
amb la peculiaritat
de no saber-ho
tan bé com ells
ho saben.

Em justifico, doncs,
escrivint damunt
d'aquest paper
quatre ratlles
insignificants
que no van enlloc
però podrien
anar més lluny.

Fina Duran

IMMERSIÓ

Amarada de fimbrant bellesa
que el viatge estén amb gràcil cant,
recerco en la devesa un quiet miratge
mes l'intent, esdevé absurd i estrany.
Tot es dissol en la fal·laç presència
del teu esguard, retornat de l'absència,
que melós neda a bord dels meus ulls cecs:
i és que no en sé amor, de mirar sense tu.
Tremolant, trepitjo sorra de cristall
i m'arriba la remor de l'oneig blau
que juga i gronxa arran de platja,
amb lent i suau ritme de vals.
Plora el Pacífic, fina i tèbia pluja:
dolça carícia que humiteja un passat
massa recent i amarg per eixugar l'oblit.
I és que no en sé, amor, de mirar sense tu.

M. Rita Pagespetit

DEUTE AMB MI MATEIX

Albiro una nova naixença
amb fonaments d'or que imposen
els anys –quasi muts– de la cinquantena.

No em poden morir aquells texans
tan vells, i la camisa i el mitjó
i el drap de cuina que tot ho eixuga.

Sembraré catifes toves per amollar peus
feixucs que sé que em necessiten
i vers a vers trenaré els fils
d'esfilagarça tallats a mida.

No puc morir-me i estar-ne satisfet
quan sé que no he fet res més
que deixar-vos a sol i serena
només una corda que ja no és tensa
per aguantar tanta roba estesa.

Lluís Serrano

PER A TU, LAURA

Com la llum és al dia,
com la foscor és a la nit,
Tu , nineta de ma vida,
fóres la font del meu delit.

Com l'aigua és a la flor,
com el núvol és al cel,
Tu, innocent penyora d'amor,
fóres font del meu anhel.

Com el foc és a la flama,
com l'abella és a la mel,
com l'arbre és a la branca,
com la nit és a l'estel...

Tu, Laura, flama de vida,
ets ara estel d'eternitat
un estel que amatent em guia
i que tothora em fa costat.

De l'ahir, record etern,
de l'avui, amor sens realitat,
del demà, qui ho sap?
una esperança que brilla en el cel...

Carme Timoneda

ES SOLO UN SUEÑO

Sí, lo he soñado. Dios sonreía,
a su sierva Purísima y discreta
que le hablaba con voz muy dulce y neta:
–¿qué le pongo, Señor?, ella decía.

A un hermoso viaje Dios partía
por despertar la vida a otro planeta
con su fórmula mágica y secreta
que sólo Él, nadie más que Él, sabía.

Pon un mar y una luna, echa un cielo,
pon semilla de estrellas, aire, vuelo,
amor hasta colmar esa maleta,

mariposas y sol, algunas flores,
y sobretodo, pon de las mejores,
sonrisas de niño y almas de poeta.

Manel Ruiz

I

"mira, pesa, palpa la finor de les glans".

He vist passar els grans expressos
A peu de la serra.
Després he tirat camí amunt
I he deixat el poble enrere.
A cada corba he vist una mica més
De les altres valls
I dels pobles escampats per les feixes,
He sabut, un cop a dalt,
On naixien els rius,
I m'he abeurat silenciós,
A la font de pedra.

IV

"convulsos crits de l'últim nus de l'abraçada"

Si em preguntes què recordo
Et diré que els ocells a la finestra
I la fina capa de pols

Que cobria les rajoles velles.
I el llit, massa ample per tots dos
I l'endreça estranya dels llençols
tapant el seu cos
gairebé sense formes

Encara dolgut pel primer nus.

Josep M. Uyà

Portada del llibre,
obra de Joan Escolà

Ens ha semblat que a cada un dels autors no els faria res que publiquéssim una poesia del seu recull. És una manera de donar a conèixer el seu treball i de fer arribar la poesia a totes les cases i famílies del poble.

La Redacció

La Declaració Universal dels Drets de l'Home (1948)

Era el 10 de desembre del 1948 que l'Assemblea General de l'ONU aprovava aquesta Declaració. En ella es reconeixen els drets inherents a la persona humana, inalienables i universals, referents a la llibertat de pensament, consciència, religió, opinió, expressió, reunió, etc., el dret, la política, i la seguretat social, sou adequat, protecció davant l'atur forçós, instrucció, etc. Aquesta declaració té bàsicament valor d'imperatiu legal.

En aquest cinquantè aniversari se'n parlarà molt i cal fer-ho, per consolidar aquests drets entre nosaltres, a fi que tothom hi tingui entrada, i maldar perquè en els països i sectors de la societat on encara no hi tenen carta de ciutadania hi siguin reconeguts ben aviat. Drets per a uns, igual a deures per a altres.

Val a dir que aquesta és una Declaració. Abans hi han hagut altres declaracions i manifestacions. Els deu Manaments que Déu donà al poble d'Israel són una declaració assenyada i de sentit comú de drets i deures, fonament per una bona convivència social.

El Sr. bisbe, en la "Conversa Setmanal" del Full diocesà del 7/6/1998 dedicada a aquest tema, entre altres coses, recordava: "alguns assaigs de declaracions, per exemple: 'L'Habeas Corpus' (1679), el 'Bill of Rights' (1689), etc. Tanmateix, les dues més cèlebres, abans de la de 1948, foren la Declaració dels Drets de Virgínia (1776), juntament amb la Declaració d'Independència dels Estats Units d'Amèrica (1776) i la Declaració dels Drets de l'Home i del Ciutadà de la Revolució Francesa (1789)".

L'any 1948 el món i l'ONU tenien molt presents els actes de barbàrie i crims gravíssims dels sistemes totalitaris, sobretot durant la II Guerra Mundial. Aquesta Declaració, promulgada per l'Assemblea General de l'ONU el 10 de desembre del 1948, pretén ser "l'ideal comú que tots els pobles i totes les nacions han d'assolir" (Preàmbul).

Amb tot, l'ONU sabia que no proscrivia pas per sempre les atrocitats dels sistemes totalitaris, però sí que volia dibuixar un futur més humà i esperançador.

I segueix el Sr. bisbe: "malgrat les diferents interpretacions i les violacions sistemàtiques de què encara és objecte, la Declaració de l'ONU ha estat un pas molt important vers l'establiment d'una organització jurídico-política de la comunitat mundial". Ens ha d'alegrar i encoratjar tenir un document de base comú a tants pobles i nacions malgrat cultures diferents i fins i tot fonaments de Dret diferenciats, però que reconeixem a la persona humana i a tota persona uns drets i uns deures inalienables i universals. Respectant-los podem ajudar a créixer a tota persona humana en el món.

Mossèn Carles M. Giol
La Declaració Universal dels Drets de l'Home, 1948

Associació de Defensa Forestal Guilleries-Montseny

Ja fa 9 anys, els municipis de Sant Feliu de Buixalleu, Arbúcies, Osor, Espinelves, Viladrau i Sant Hilari Sacalm, vam decidir formar la nostra associació. Ajuntaments, professionals del bosc, propietaris i amants de la natura vam trobar en l'ADF la forma de donar cos a les inquietuds que compartim: la defensa d'aquest sector de la Serralada Prelitoral davant el foc forestal.

En aquest viatge n'hem vist de tots colors:

Satisfacció, en veure la gran solidaritat i entrega dels nombrosos voluntaris que acudeixen davant una alarma de foc. La capacitat de treball que ens ha permès extingir-ne molts en el seu inici. Haver participat en rescats de persones perdudes i haver-les localitzat. La implantació i consolidació de la xarxa d'emissores que ha millorat la vida, la feina i la convivència de tot aquest sector.

Però també molta tristesa, en sentir la impotència en els focs de l'estiu de 1994 i l'abandonament del territori rural, que propicia l'existència de grans masses forestals molt denses i en anys que les pluges no ens acompanyin podem tornar a ser víctimes dels grans incendis.

Per tant continuarem el treball que hem començat: millora de la xarxa d'emissores, punts d'aigua, remolcs autobomba, eines... I donar les gràcies a tots els voluntaris i a les institucions que ens recolzen i confien en nosaltres. Les Guilleries ens ho agrairan.

Junta de l'ADF

Mirant a Sau

Amb ales d'ocell
somnio volar,
planejo inquietuds
verdes en els llacs.

Amb parets de cingles
amago misteris,
encerclo silencis,
penetro profunditats.

Mentres les aigues
adormen records,
anhels i vides
de temps ja passats.

FINA DURAN

Encegada de fum

Aquest escrit va dedicat a totes aquelles persones anomenades fumadores passives, que sense tenir cap culpa, són víctimes d'aquesta actitud humana que és l'egoisme.

M'agrada respirar bé!

Aquests blancs vapors tan subtils que divaguen pel cap per veure millor. Aquesta olor de tabac que ensumo cada moment en habitacions reduïdes, plenes de so estrident, Tot això comporta un ritual: Primerament he d'estar a la barra d'un bar asseguda en un d'aquests tamborets que et dóna sensació d'altitud, les cames entrelligades sinuosament, un maluc un xic més elevat que l'altre, un colze repenjat al taulell i l'altre a punt de fer el gest d'agafar el cigarret encès entre els dits que corresponen; me l'he d'apropar a la cara, endinsar la punta de la burilla a la boca, tancar els llavis deixant només el forat en qüestió i procedir a l'acte més sensual del fet: Aspirar tant com es pugui, fins que el fum penetri en l'últim racó del pulmó, –que es té preparat per això– i detectar d'aquesta manera una sensació com cap altra. Per dins es començarà a escampar la química tot fent de les seves, un pessigolleig a la gola, una lleugera reducció i després trauré el fum que sobri pel nas, tot enfilant l'ull, el qual mig tancaré, mirant de reüll l'home que tindré al costat, per veure si em dóna importància i em guaita a través de la boira intuint un gest de proximitat.

Després d'unes quantes operacions repetitives, serà quan l'aire quedarà contaminat, –que és com jo el prefereixo–. Me'n riuré dels qui estosseguen per culpa meva i tossiré també si convé. Em passaré un temps pensant si el que faig m'escurça aquesta vida tan meravellosa que tinc, que puc agafar qualsevol malaltia irreversible que fan patir tant i com que tinc enveja dels no –fumadors, m'agradarà haver contribuït en la seva qualitat de vida, esperant que quan arribi el moment del desenllaç, els hauré de necessitar.

Mentrestant, somio en un món fantàstic, ple de fums de tots colors, o en algun racó de qualsevol bar, on s'hi inhala la més diversa fumerada. M'agrada sentir-me tèrbola enmig de la realitat. Consumir-me a poc a poc en el món del vici.

Per què... Què seria el món sense vici?

–Un inaguantable nerviosisme sense escrúpols, amb una sèrie de raons massa clares per als nostres ulls, acostumats a l'entelament–. Prefereixo no imaginar-m'ho!

–I és que es fuma per seduir. Se sedueix per ésser important. I hom no és important si no té un cigarret als dits–.

de totes menes, de diverses formes que em fan sentir millor.

Potser perquè en el temps que m'ha tocat viure, hi ha coses que no em convé veure-les amb gaire claredat.

FINA DURAN FUGUET
Març-juliol de 1998

Un toc de tendresa

A tots ens agrada que els altres se'ns dirigeixin i ens parlin d'una manera amistosa i comprensiva: que l'encontre sigui correcte, ben intencionat i benvolent. Però no hi ha res tan agradable i reconfortant com un tracte cordial, adobat amb un toc de dolcesa.

Perquè amb dolcesa:

– les espines molesten menys;

– les ferides cicatritzen més aviat i més bé;

– les paraules deixen de ser ganivets feridors, i segons quins fets i actituds, amb un toc de dolcesa, deixen de molestar i de crear susceptibilitats.

Un toc de dolcesa ajuda:

– el nen a créixer;

– el jove a madurar;

– l'home a estimar i a servir, i

– la persona gran a viure millor.

Quan trobeu tibantor, discussió i males maneres, poseu-hi un toc de tendresa.

Quan vegeu rostres crispats, persones tristes, preocupades i teses, aboqueu una mesura plena, ben curulla, de dolcesa.

Perquè la dolcesa no atipa ni omple estómacs buits, i sí que cura mals i reconforta cors i esperits. És com la llavor que, al solc on cau, dóna flors i fruits.

¿Qui no recorda amb agraïment els tocs, els moments de dolcesa de la seva mare?

"Vida, dolcesa i esperança nostra", diem a la Mare de Déu a la Salve.

«Darrera el vel de cada nit ve una aurora somrient.»

La bona i la mala sort

– S'explica d'un matrimoni, amb dos fills, que vivia en una casa de pagès i tenia un magnífic cavall. Un dia el cavall es posà a galopar i va fugir a les muntanyes. L'home va intentar seguir-lo, però sense cap resultat. Quan va tornar a casa li va dir a la seva esposa:

"¡Quina mala sort! ¡Hem perdut el nostre cavall!".

L'esposa contestà: "Sí, que és mala sort. Però mai se sap el que és per al nostre bé o per al nostre mal".

Passà un cert temps. Un dia que el matrimoni era al camp, veieren que el seu cavall tornava a galop, acompanyat d'altres cavalls salvatges. L'home, tot content digué:

"¡Quina bona sort! !Tindrem molts cavalls!".

La seva muller comentà:

"Sí, que sembla bona sort. Però mai se sap. De vegades dels béns neixen els mals".

Van passar uns dies i els dos fills es posaren a domar als cavalls salvatges. Un cavall va donar una guitza i trencà les costelles al fill gran, al mateix temps que un altre cavall tirava per terra el petit i li trencava una cama.

L'home, tot contrariat, digué a la seva esposa:

"¡Això sí que és mala sort una desgràcia!".

La muller parlà al seu marit dient:

"Tu saps que de vegades dels mals se'n treuen béns. Per això em pregunto: ¿És mala sort el que ens passa? Qui sap?

No passaren molts dies i esclatà la guerra. Arribaren al poble representants del govern per reclutar joves. Els dos fills s'alliberaren d'anar a la guerra per tenir un les costelles trencades i l'altre la cama fracturada.

En vista de tot plegat, els esposos es miraren, aixecaren els ulls al cel, i exclamaren tot d'una: "Donem gràcies a Déu! Faci's sempre la seva voluntat! Perquè ¿què és el que de veritat s'amaga rere la mala sort o la bona sort? Només Déu ho sap".

MN. JOSEP M. ALIMBAU I ARGILA

Del llibre Paraules per al Silenci *Edició STJ, Barcelona 1992.*

Pel lliurament dels premis del concurs literari hi participà de manera desinteressada l'escriptor Emili Teixidor, que l'any passat havia aconseguit el Premio Nacional de Literatura Infantil y Juvenil per L'amiga més amiga de la Formiga Piga, *entre molts altres aconseguits al llarg de la seva trajectòria literària.*

Agraïm el que ens deixés publicar un treball del darrer llibre que ha publicat En veu alta, *1998.*

Emili Teixidor

VACANCES

Un amic que treballa de guia turístic em va dir l'altre dia, parlant de les vacances: "He descobert que les ciutats turístiques, aquelles que ja en tenen fama com París o Venècia, o les que van construint monuments i museus i llocs dignes de ser visitats com Barcelona, Girona o Figueres, tenen cinc estacions: la primavera, l'estiu, la tardor, l'hivern i l'agost". Es veu que el mes d'agost, per a les agències i els tècnics de turisme, ja és una estació amb característiques pròpies. Fer-li confessar quines són aquestes característiques ja va ser més difícil. Per resumir, vaig treure'n la idea que així com la primavera i la tardor són per als viatges d'amor i de negocis, l'hivern per als viatges familiars i d'esport i l'estiu per al repòs i les aventures, el mes d'agost és per al turisme. A les altres estacions no es fa turisme; es fan viatges, negocis, convencions, fires, congressos, cultura, aventura..., i no hi ha turistes, hi ha viatgers, congressistes, firaires, i fins i tot participants al París-Dakar o a tot estirar, estrangers, però no turistes.

El descrèdit dels turistes ha arribat al punt que fins i tot les guies i els diccionaris que portaven per orientar-se una mica s'han demostrat inservibles. Tots recordem aquells llibres de conversa ràpida per sortir del pas que consultaven els pobres suecs o danesos quan arribaven al país del sol, i que feien: "Buenos días señor González, buenas noches señor González, qué tal señor González, el desayuno señor González..." tot això dit a la cara del senyor Puigseslloses o, en un altre indret, al senyor Arrigagoicoechea. Tot això era el resultat d'aquells cursets infernals de domini l'anglès en tres setmanes, faci's entendre a França en trenta lliçons *i ensarronades semblants. Ara, una guia, per tenir èxit i servir d'alguna cosa, ha d'anunciar-se dient que porta totes les adreces que no coneixen els turistes i fins i tot he vist als quioscos una* guia no turística. *Els viatgers d'abans d'inventar-se el turisme ens han deixat llibres sobre Itàlia com Goethe o sobre Andalusia com Rilke, però els turistes diu que només deixen maldecaps. És clar que el maldecap més gros és si no vénen. Però tornem als viatgers exquisits que ens ensenyen llocs inhabituals dels països on van: el novel·lista Dickens, per exemple, deia que un dels llocs que li agradaven més de París era la Morgue, el dipòsit de cadàvers. Ho justificava afegint que hi anava sempre que es trobava deprimit. "Hi ha una quietud i una pau! –deia–, és un lloc on fins i tot els francesos callen i estan quiets".*

Les comparances entre nacions i nacionals que ha portat el turisme i els viatges han acostat els pobles però han enfortit els vicis locals. Dels francesos s'ha dit que quan Déu va crear França la va trobar tan bonica que, per compensar i posar-la al nivell dels altres països, va crear immediatament els francesos. Jean Cocteau, que era un esperit fi, va dir que els italians eren francesos ben educats i ben humorats. I és que una de les coses que ha fet més mal als turistes són els estereotips: totes les sueques han de ser així, i tots els italians així. I és clar, no totes les sueques ni tots els italians poden mostrar-se a l'altura del model que ens n'hem fet.

L'any passat un veí de l'Eixample em va dir que en tornar de vacances, al començament de setembre, havia trobat esquelets de turistes en alguns portals, que es veu que havien mort intentant trobar un bar o una pastisseria oberta. I és que hi ha gent que no planifica bé res, ni les vacances. Gilbert Trigano, que l'any 1954 va fundar un dels negocis més importants de la postguerra, el Club Mediterrani, en el qual la paraula turista sospito que és substituïda per la de Gentil Membre i els guies o agents per la de Gentils Organitzadors, deia l'altre dia que el que demanen els seus clients és una manera diferent de viure, exactament el que ell els ofereix, on sigui. I jo sospito que això és el que demanem en el fons, quan no viatgem per obligació, o amb una dèria determinada: canviar el decorat

«Som el demà que ja comença avui.»

però també, per un petit interval, la vida. És clar, hi ha gent extraordinària que ja és feliç essent com és i l'única cosa que vol és moure's i trobar una excusa respectable per ferho. La meva àvia anava cada any a Lourdes i tenia una salut com un roure. Però si no hagués tingut la bona i lloable excusa del pelegrinatge no s'hauria mogut de casa. Una vegada vaig trobar una senyora divertida que em va explicar que de París, la cosa que més li havia agradat era que les orenentes que voltaven per Notre Dame eren les mateixes que les del seu poble. Llàstima que no aprofités l'oportunitat per veure altres coses. És clar que a vegades les coses importants les tenim molt a prop. Sempre recordo el viatge de noces que va fer una parella amiga meva d'un poble, ell mestre i ella pastissera, que van escapar-se a París en un viatge organitzat. Entre el grup de l'organització van fer amistat amb una altra parella d'acabats de casar, també en viatge de lluna de mel, d'un poble veí de la comarca, ella bibliotecària i ell pagès. Diu que, excepte les nits, totes les hores les van passar el mestre i la bibliotecària visitant museus i llibreries i el pagès i la pastissera visitant mercats i botigues. Van tornar a casa convençuts que s'havien equivocat en l'elecció de parella.

I és que si no portem les coses molt clares quan sortim de casa, correm el perill de tornar amb les maletes massa plenes o el cor massa feixuc.

ALT RISC

La notícia que va sortir als diaris era esfereïdora: una família de Granada havia tingut un nen en un calaix, sense veure la llum del sol, durant els cinc anys de vida de l'infant. I el dissabte, un reportatge televisiu ampliava i matisava el fet amb un respecte i una delicadesa admirables: ens mostrava la pobra família de sis o set germans, amb un pare drapaire que portava trenta mil pessetes al mes a casa i una mare deficient mental que havia estat violada per un veí quan era petita..., en fi una família d'alt risc, *segons va definir amb una expressió terrible. Els pares feien el que podien, però els diners i la intel·ligència no donaven per a més: el nen del calaix, resulta que no caminava no sabien per quina raó, i no era que estigués al calaix, era que no es podia moure... El nen va ser portat a una institució benèfica i l'assistenta social va dir que en aquell barri, en molts barris de moltes ciutats, des de Granada fins a Madrid o Barcelona, hi ha molts casos d'infants d'alt risc –altre cop va tornar a dir aquesta expressió–, i va explicar-ne un altre exemple: vuit germans que havien viscut en un soterrani tota la vida, sense veure la llum del sol, amb els cabells plens de polls i el cos ple de ronya...*

Que la família pugui ser un perill, un alt risc per a un infant, sembla impossible. Ens repugna. Sobretot aquests dies en què hem vist imatges de famílies kurdes, o sud-africanes o d'Etiòpia, amb criatures famèliques als braços, mares que donarien el que fos per alimentar els seus fills convertits en un grapat d'ossos amb uns ulls massa grossos, massa tristos i massa vells. Cent setanta mil nens kurds, deien el diumenge passat, es moriran com a seqüela de la guerra i de la fugida. Cinc milions de nens kuwaitians, iraquians, jordans, iemenites i d'altres territoris de l'Orient Mitjà patiran la manca d'aliments i de medecines imprescindibles per al seu coneixement normal com a conseqüència de la guerra del Golf, segons ha anunciat a Ginebra el director general de la Unicef per a aquesta zona, Richard Reid. I qui podria avaluar els mals emocionals que patiran? I com podrien reparar-se les mancances d'afecte, d'atencions, d'il·lusions...? Com podran tornar-los aquesta infantesa que els han robat?

Algú ha parlat, a propòsit d'aquest problema, de l'arxipèlag de la vergonya. Una vergonya per a un món que es creu modern i civilitzat i viu gras, i confiat mentre amaga que, segons la Unicef, hi ha 200 milions d'infants en tot el món que viuen i treballen com esclaus. Alguns tenen només cinc anys i treballen dotze hores diàries en condicions que no imaginaria ni la ploma de Dickens. I en nacions com les que no han signat la Convenció dels Drets dels Infants que l'any 1989 van adoptar 161 Estats membres de l'ONU, que tampoc no els compleixen ben bé; però és que 36 Estats no s'han dignat ni fer el gest i entre ells hi ha els Estats Units, que manté la pena de mort per a menors d'edat en 25 Estats de la Unió, els Emirats Àrabs Units, l'Índia, l'Iraq i l'Iran, Líbia, Àfrica del Sud i Tailàndia. De cada un d'aquests països, i d'altres com Anglaterra o Itàlia, se'n podrien treure exemples d'infants sotmesos a alt risc.

Aquests dies l'Índia ha estat a primera línia d'informació per l'assassinat de Rajiv Gandhi, però si no hagués estat per aquesta trista circumstància ningú no hauria parlat de l'informe de la Federació Abolicionista Internacional que lluita contra l'esclavatge dels infants i una de les seves formes més usuals que és el costum bàrbar que els pares venguin els fills menors que fer-los treballar i així pagar deutes que no poden satisfer d'altra manera. Una gran majoria són infants de l'Índia. El país que protegeix les vaques i prohibeix maltractar els mosquits permet que 128 milions d'infants no vagin a l'escola i treballin en condicions inhumanes i que 5 milions siguin venuts o tractats com esclaus, els més petits amb només 3 anys. Des dels 6 anys treballen a Benarès en la fabricació de catifes perquè només els seus ditets poden manipular, nuar i tallar els fils de llana dels sumptuosos tapissos que han fet que el país en sigui el primer exportador mundial.

Renda «per càpita»: quanta i per a qui?

Segons Adolfo Pérez Esquivel, premi Nobel de la Pau, a Amèrica Llatina hi ha avui dia 100 milions d'infants que viuen i dormen al carrer. Els gamines de Bogotà s'han convertit en una norma a tot el continent. A Mauritània l'esclavatge ha estat prohibit definitivament... quatre vegades, el 1900, el 1960, el 1964 i el 1980. El grup de l'ONU que treballa per abolir les formes modernes d'esclavatge infantil proposa que els treballs més perillosos siguin prohibits... el 1995, i que el treball dels nens de menys de 10 anys ho sigui, a tot el món, el 2000.

Si volgués acabar d'una manera efectista diria que per resoldre el problema, al Brasil, els Esquadrons de la Mort van eliminar 445 infants dels barris pobres, només a l'Estat de Rio l'any passat. I que algun d'ells apareixia amb un rètol que deia: "T'hem matat perquè no estudiaves i perquè no tenies cap futur. I perquè no podem tolerar que els infants visquin al carrer". O ho faria amb històries de les Filipines o de Tailàndia igualment terribles.

Però voldria acabar d'una manera més optimista a tots els racons del país encara deuen haver-hi àvies i avis que es van posar a treballar als vuit, deu, dotze o catorze anys. Gent que gairebé no va tenir infància. I que ara mira feliç com els seus néts i nétes, a l'edat que ells ja eren casats i emmainadats, la gran preocupació que tenen és com passar la selectivitat o com passar el cap de setmana. Pensem que aquests pobles llunyans i aquestes famílies pròximes podran sortir-se'n igualment. I mentrestant recordem que la Unicef i altres organitzacions d'ajuda poden ser una solució al nostre abast. El poeta Miquel Martí Pol, també notícia aquests dies, parla de l'experiència del treball infantil que va patir en carn pròpia en un poema que es titula Autobiografia.

Del claustre matern
–per dir-ho com els llibres–
vaig passar directament a la fàbrica.
I em sentia desolat i enyorós
quan van donar-me l'uniforme.
Els primers dies plorava pels racons
i la fressa de les màquines
em ressonava dins el cap durant vint-i-quatre hores.
Va ser una creixença difícil,
ho confesso.
Però ara ja tinc la pell tan dura
com el qui més,
he deixat enrera tot el que em podia
recordar els anys d'esforç
i espero en pau l'hora de tornar
al si de la terra
–per dir-ho com els llibres–

28-V-1991

Diuen que vaig néixer a Roda de Ter (Osona) el 1933, que he tingut actuacions que qualifiquen de notables en el món de l'educació i de l'edició. Això com a guionista i periodista en diferents mitjans de comunicació, sobretot premsa, ràdio i televisió. Diuen que vaig estudiar la carrera de mestre i que també vaig fer Filosofia i Lletres, Dret i Periodisme a l'Escola Oficial que hi havia a la Rambla. Segueixen que vaig exercir de mestre de comarca d'Osona, que vaig fundar una escola de clara línia de renovació pedagògica a Barcelona, diuen, i que al final dels anys seixanta, en un moment en què hi havia un buit en la literatura infantil i juvenil catalana, "inicià la seva producció novel·lística". Als anys setanta, diuen, participà a les revistes Oriflama, Cavall Fort i Tretzevents. Jo diria que l'aventura d'Oriflama va ser abans, perquè recordo la realització d'una coberta, de còmics i fins i tot d'una fotonovel·la amb la Núria Espert. La Núria es perd, amb motiu del maig del 68. El 1975, segueixen les amables mestres, deixa la direcció de l'escola que havia fundat i es trasllada a viure a París durant un parell d'anys, per dirigir una enciclopèdia de cinema, aprendre l'ofici d'editor i estudiar imatge. Quan va tornar, diuen, va dirigir una editorial multinacional, i després va presentar durant quatre anys un programa de televisió per estimular la lectura,* Mil paraules, *feina que també fa en un programa de ràdio... etcètera.

Carta a Karl Marx

Florència, 29 d'agost de 1856

Estimat Karl,

En contra del que ens pensàvem, l'invent d'aquell somiatruites de l'Edisson va funcionar a la perfecció. Va resultar ser tan perfecte que no em vaig marejar gens durant el viatge, i creu-me que de voltes no vaig parar de donar-ne. Desitjo de tot cor que en el Londres del XIX les coses t'hagin anat tan bé com a mi a la Catalunya del XX. Sí, ho has llegit bé: Ca-ta-lu-nya. Es tracta d'una regió de la península Ibèrica, inclosa dins del Regne d'Espanya, que resulta que va ser un país. Si mal no recordo, aquest territori va ser sobirà fins a principi del segle XVIII. A partir d'aleshores va passar a mans espanyoles i, en un futur, els seguirà pertanyent. Tu no ho veuràs, però els seguirà pertanyent. T'explico tot això perquè la màquina d'aquell sonat nord-americà em va transportar fins a la Barcelona de l'any 1990. Saps bé que la nostra intenció era anar a parar a Washington, però el despistat d'en Thomas va deixar anar el mànec de la màquina massa aviat. Tot i l'error, l'experiència ens servirà, i molt, per redefinir les nostres teories. En aquests deu anys que he viscut en el futur he après moltes coses.

D'entrada, estimat Marx, males notícies: les nostres tesis no van enlloc. Els qui havien de ser els nostres successors, un tal Lenin i un tal Stalin, ambdós russos i lletjos, van espifiar-la de totes totes. Al primer se li va escapar la revolució proletària de les mans; al segon li van sobrar mala llet i ganes de manar. Entre els dos van gestar la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques, una nació destinada a convertir-se en un paradís que tu i jo vam dissenyar. Però la cosa va anar fatal: corrupció, guerres –la més llarga i freda va ser contra els capitalistes americans– i desigualtats. Just al contrari del que dèiem en el nostre manifest. Aquests paios ens van fotre la patent de "comunistes" i van esplaiar-se amb els pobres treballadors de mig món a base de banderes vermelles, grans desfilades i Internacionals. Karl, creu-me, l'hem ben cagada; tant, que tots els monuments que ens havien dedicat –n'hi havia més de teus que no pas de meus, tot sigui dit– han anat per terra a base de cops de martell.

El pensar que les persones tenien ganes de ser iguals en tot i per tot però, no ha estat el nostre únic gran error. Saps aquella frase tan perfecta que se'ns va acudir en aquella taverna de Dublín quan vam anar a donar una conferència als nostres camarades irlandesos? Sí home, te'n recordes d'allò de "la religió és l'opi del poble"? Doncs això, que per a nosaltres era una evidència espaterrant, resulta que no és el més important per als contemporanis de finals del segle XX. L'opi en el futur té un altre nom: futbol. Pensa que la gent perd el cap per aquest joc. Bé, millor dit, es tracta d'un esport. Un esport del qual ens en rèiem quan anàvem a voltar pels suburbis de Londres. Saps de què et parlo, oi? És clar, d'aquells carcanassos que es barallaven per fotre cosses a una mena d'esfera de cuir. Resulta que aquesta activitat tan estúpida s'ha convertit en una qüestió d'estat. Abans de marxar del segle XX per tornar a la meva estimada Florència de mitjan del XIX, vaig poder comprovar fins a quin punt tenien poder les classes dominants que es dedicaven a fer el bèstia pels estadis. Pensa que durant prop de dos mesos va funcionar una maquinària propagandística capaç de captar tants adeptes com vulguis Riu-te'n de les banderes i de les proclames catòliques. Riu-te'n de les campanyes militars de qualsevol país. Riu-te'n de les argúcies de la burgesia europea. Com aquesta història del futbol no hi ha hagut mai res. En deien "mundial" i va ser un esdeveniment comparable a la Revolució Industrial.

Pensa que la gent és capaç de fer quilòmetres i quilòmetres per veure aquells paios fer la mona damunt d'un camp de gespa. Creu que és impossible que mai tanta gent assisteixi a una vaga obrera o a un míting polític a favor de qualsevol idea. Tingues molt clar que res no tindrà mai tant de poder com vint-i-dos esportistes i una pilota. I especialment allà on he estat, a Catalunya, tota aquesta parafernàlia propagandística funciona a les mil meravelles. Només et diré una cosa: mana més un tal Núñez, que es dedica al futbol des d'una oficina, que el mateix president del país. Quan l'equip guanya, festa a dojo. Quan l'equip perd, mala llet a tort i a dret. Si ets un camarada que creu la doctrina del Núñez, pots estar tranquil. Si ets un dissident, amaga't perquè et faran la pell. Si el president diu blanc, blanc. Si diu negre, negre. Que es guanya un torneig, festa nacional. Que se'n perd un altre, toc de queda per a tothom. Encara no m'explico com aquella tropa de passerells londinencs van ser capaços d'idear una estratègia de captació de camarades tan perfecta.

Karl, se m'acaba el temps. Si veus el poca-solta de l'Edisson per la ciutat felicita'l per l'invent. Digues-li que gràcies a ell podrem reinventar la història i serem capaços de tallar les ales al capitalisme. Només ens caldrà enviar camarades futbolistes arreu perquè proclamin les nostres idees mentre xuten la maleïda pilota. Ja veuràs que la doctrina que va pensar aquell capsigrany de l'Smith se n'anirà en orris. Canviarem de plans i redactarem el Manifest fubolista per tal d'aconseguir que totes les persones del planeta puguin escoltar el nostre missatge. Amb la pilota al nostre poder podrem fer el que ens proposem. Canviarem el món, estimat Karl, canviarem el món.

Una abraçada del teu camarada,

Frederic Engels

P.S.: Per cert, hi ha un governant, un tal Fidel, que encara té una fotografia teva penjada al seu despatx.

TÀBER

el tapeo

Teoria sobre la causa del fenomen de la Tapa

En èpoques com les d'avui, en què estadísticament existeixen moments de penúria i escassetat en la feina i en la riquesa, es considera els immigrants com un factor negatiu. Aquesta visió es veu multiplicada quan la procedència d'aquests és d'Àfrica, Àsia, Amèrica Llatina o Països de l'Est, zones que estan etiquetades amb el nom de Tercer Món. No obstant això, si a Catalunya analitzéssim la immigració que ha sofert al llarg de la història veuríem que la balança d'aquest fenomen s'inclina com un resultat positiu, tant a nivell econòmic com cultural. Sant Hilari no s'escapa d'aquest resultat i, per tant, el nostre poble s'ha vist afavorit econòmicament i culturalment amb l'arribada de persones de diferents costums, gastronomia, llengua, etc.

Efectivament, quan a partir de dos quarts de vuit del vespre ens reunim al bar o bars un gran nombre de vilatans per fer una tapa, no fem res més que aprofitar-nos del fruit d'un mestissatge cultural que ens ha aportat la immigració andalusa que vingueren aquí els anys 60 atrets pel *boom* de la torneria.

Així, doncs, és estrictament necessari relacionar la torneria amb la immigració, ja que les indústries no solament varen atreure els immigrants, sinó que varen organitzar viatges a Andalusia a la recerca de mà d'obra. Això encara es recorda en la memòria popular.

Aquesta immigració tan excepcional comporta unes conseqüències diferents a les de les grans urbs.

Primerament, a Sant Hilari no es formen els famosos barris especulatius que caracteritzen els voltants de Barcelona i que es convertiren en un refugi "no catalán" que no va afavorir en absolut la simbiosi cultural, ans al contrari, va establir una frontera ficticia, impenetrable cap a ambdues direccions on s'hi desenvolupava la cultura pròpia de la terra d'origen. Aquí, en canvi, andalusos i catalans van conviure amb les cultures des del primer moment afavorint així l'intercanvi cultural.

En segon lloc, de procedència d'immigrants a la nostra vila es concentra en una o dues zones concretes, bàsicament, però, la majoria d'immigrants vénen de Priego de Córdoba i Écija (Sevilla). A les grans ciutats la procedència és tan distant i diferent que ja no tan sols els blindatge és entre catalans i immigrants, sinó que va molt més enllà i existeix una barrera entre les pròpies cultures immigrants.

Per tant, doncs, la convivència cultural ha donat ja un fruit: "el tapeo". Iniciat pel Bar Juani i el Bar Agustí a finals dels setanta inicis dels 80 l'acceptació del fenomen per gran part de la població (catalans, andalusos, portuguesos...) ha propiciat que en quinze anys, a la majoria de bars del nostre poble, bé sigui dirigit per un català, un andalús o un portuguès, s'hi pugui gaudir d'una beguda acompanyada d'una tapa gratuïta. El següent pas serà explotar-ho turísticament.

PEP MOLIST

II Trobada de Ciclistes BTT

El grup de ciclistes a la plaça Josep Moragues

Per segon any consecutiu, ens agrupàrem les diferents colles de ciclistes de Sant Hilari i vam fer una ruta amb bicicleta, que va ser molt distreta, i també un gran esmorzar.

Aquesta vegada s'hagué de canviar la data de celebració perquè alguns grups havien d'acudir a curses més importants i concretades amb antelació; això va motivar que alguns companys no hi participessin.

L'itinerari, que va ser seguit per una vintena de ciclistes, tenia una llargada de 50 quilòmetres, i el següent recorregut:

Sant Hilari, font d'en Gurb, pla de les Arenes, font de l'Arç, circuit dels Cortals, Fontdor, Pujals, Coll de Ravell, el Corral del Mataró, Cerdans, Fontalegre, el Pujolar, la Vila, Viladrau, font de les Delícies, pla de Gomares, Cubells, font de la Sopa, font de Viladrau, Espinelves, can Glella, can Serrabassa, pla de la Creu, la Casota, Villacrosa i Sant Hilari.

Els horaris foren molt apropiats, ja que a les 7.30 ens trobàrem tots a l'Oficina de Turisme, a les 8 a la plaça del General Moragues, i ben posats, ens fèiem una fotografia de record de tot el grup i a les 10 estàvem al terme d'Espinelves, esmorzant al Bar Nou, que per cert ens ho varen fer molt bé. Aproximadament a la una del migdia érem a casa.

Durant la cursa no ens faltà aigua en cap moment, ja que passàrem a prop de 14 fonts.

Un cop acabat el trajecte, hi hagué el sorteig de diferents articles del món de la bicicleta, cedits per motos Malet i per Toni Masacas, entre els ciclistes participants. Les anècdotes de la jornada no foren nombroses, però sempre n'hi ha alguna per a recordar, com que tres dels participants es varen equivocar de camí al poble de Viladrau i arribaren sota Matagalls i la resta de companys els esperà prop de vint minuts, temps que s'aprofità per a refrescar-se a la font d'en Marcos Redondo.

També cal dir que a ningú no se li va rebentar cap roda, cosa poc freqüent en una ruta d'aquestes característiques i tan llarga.

En general, restàrem tan satisfets del transcurs de la prova i del seu desenvolupament, que ja tenim programada la següent sortida per al mes d'abril de l'any vinent.

MARCEL·LÍ ARIMANY

Amiga

Recull guanyador del 3r premi en les jornades culturals de Sant Jordi de Sant Julià del Llor i Bonmatí.

Manel Ruiz

Esperança

L'esperança és una espelma encesa,
un reflex malaltís i minvant
amenaçat d'un vent fred i constant
de ràbia i d'incertesa.
És perd a poc a poc..;
però abans de ser morta,
ai, com es desespera
a cops de puny en la porta...!

Amiga

Ets, com l'onada sensible
que voldria deixar el mar;
però la vida –arena impassible–
et besa i et fa tornar.
I en l'abraçada
et dóna roses d'escuma
per la tornada.

Adéu

Metall silenciós,
fredor de glaçada;
a passos de gegant
de tu s'allunyava.

Pous de foscor,
miralls d'esperança;
en el mar de l'absència
els teus ulls es banyen.

Plenitud de llavis,
esclat de mirada;
el teu crit voldria
travessar galàxies.

Desert de tardors,
fusió deslligada;
les roses desitgen,
l'abella és llunyana...

Remor persistent,
buidor de distància;
la riera mormola,
la lluna t'amara.

Boirina d'amor,
alè d'abraçada;
la cançó sojorna
pels boscos de l'ànima.

Perfum de bressol,
somni de paraules;
els teus fills et criden,
la vida et reclama.

Incursió

Captaire de paraules he abocat
el cor i la mirada en el teu hort,
he sentit a la galta un raig de sol
i una pluja coneguda m'ha mullat.
Amarada de perles hi ha una flor,
fecundada de llum enriquidora
que no sap que perfuma, que enamora,
que acarona els ulls contempladors.
Ai, com em parla d'essències i de sol!

(Jo que somiava fortuna
donant-te clarors de lluna
que tinc des del meu bressol...)

Com em parla amb llenguatge silenciós,
d'una ànima boscana sense mida
que està presonera en la tanca de la vida
d'una absència que l'enjoia d'amor!
Veler de nacre... ja es va fer a la mar
deixant la platja fosca i entristida,
mes..., la punxa, què en sap de la ferida?
Què en sap de l'alzina la neu ja esvaïda!
Tot és dansa de vida, de temps, d'atzar...

Si vinguessis

Si vinguessis amb mi camí enllà
ara que desperta la primavera..!

Tornaries a sentir, a contemplar
tota la senzillesa de les flors,
la lluentor de la rosada amb el petó del sol,
el retorn triomfal i tendre
de les fulles noves... ai, tan petites
sobre les branques nues de l'hivern!
Potser t'hi aproparies, les tocaries, sentiries
com un impuls generós i latent,
i silenciós, com la teva mirada.

Si vinguessis amb mi,
escoltaries la remor de l'aigua
i amb els ulls tancats
sentiries la seva carícia en la teva mà,
i deixaries passar tota la vida d'un instant
pendent avall...,
i recolzada en el marge
et sentiries una mica herba sedosa,
i et perdries en plaent silenci –trencat
només pel brunzir d'algun insecte–...

Si vinguessis amb mi,
si et despullessis de tot additament,
potser t'abandonaries,
sense cap ombra de culpa,
a la funció vital de tota existència.

Després, amb els ulls plens de cel blau,
potser veuries passar
amb un somriure just i transparent,
els records més innocents de la infantesa.

Article publicat a la Revista de Girona, número 183, juliol-agost 1997, signat per Salomó Marquès i Ferran Ruiz. S'ha publicat íntegre i només s'hi ha modificat dues fotografies i afegit una altra.

Els Artola
una nissaga de mestres depurats i exiliats

El magisteri públic va ser un dels grups més depurats i represaliats pel règim franquista. Durant l'etapa republicana, aquest col·lectiu format per homes i dones amb opcions polítiques i sindicals diferents tenien, majoritàriament, un punt en comú: la millora de l'escola pública com a camí per fer una societat millor, més digna i justa; una escola centrada en l'infant i en la llibertat; una escola que proposava una educació integral mitjançant una metodologia i els idearis de l'escola Activa. Amb el nou règim franquista una part del magisteri va ser represaliat i depurat, i sobretot van ser castigades les persones més compromeses amb la política republicana; al mateix temps s'imposa un model d'escola autoritària, militarista, nacional-catòlica, que no tenia res a veure amb la republicana.

L'Àngel Artola, la Rita Verdulet i el seu fill Josep

Amb les dades fins ara conegudes hem de parlar de més d'un 9% de mestres públics catalans exiliats i de més d'un 35% de depurats i sancionats. Pel que fa a l'exili, un exili que per a la majoria començà amb l'internament en els camps de concentració francesos, el cas més greu és el dels que van morir en els camps d'extermini alemanys; d'altres –més afortunats– van poder tornar i, fins i tot, alguns continuaren ensenyant en escoles privades i/o públiques.

En aquest article presentem la història d'una família de mestres, els Artola[1]. És, ara per ara, un dels casos més significatius i colpidors del que passà amb alguns mestres republicans que van marxar de Catalunya amb l'arribada de les tropes franquistes i la instauració d'un nou règim. Una nissaga formada pel pare, tres germans i una cunyada. Dels tres germans, dos van morir a Mathausen; l'altre, empresonat pels franquistes, no es dedicà mai més a l'ensenyament; la cunyada, després de ser conduïda fins al camp de concentració de Ravensbrück, va tornar i treballà en l'ensenyament privat.

Vegem per separat la biografia de cada un d'ells.

JOAN ARTOLA I SURIO

És el pare de la nissaga. Nascut a Vinaròs (Baix Maestrat) el 26 d'abril de 1868, fill d'una família benestant vinguda a menys[2]. Estudia la carrera de magisteri a la Normal de Barcelona. En l'última dècada del segle XIX està exercint de mestre a les escoles públiques de Sant Hilari Sacalm. En aquesta població coneix Maria Casals i Geronès, pubilla de la fonda de can Climent, amb qui es casa. La fonda, amb el pas del temps, esdevé fonda Artola. Aquí hi neixen els seus dos primers fills: Manuel (1899) i Àngel (1903).

La seva actuació com a mestre públic no és fàcil, ja que hi ha tensions amb els grans propietaris de la zona que pressionen els seus treballadors perquè enviïn els seus fills a l'escola parroquial que hi ha al poble[3].

Possiblement aquesta situació de tensió és la causa que demani el trasllat a una altra població.

L'any 1912, quan neix el seu tercer fill, Ramon, ja és fora de Sant Hilari i està exercint de mestre a Camps del Port, a Mallorca. No tarda gaire a tornar a la península i s'estableix a les Franqueses del Vallès (Vallès Oriental), des d'on els fills estudien el batxillerat i es preparen per a la carrera de magisteri a l'Escola Normal de Barcelona.

A més d'aquests tres fills, que tots tres seran mestres, té una filla: Carme.

Malalt d'una paràlisi progressiva, es retira de l'ensenyament i torna a Sant Hilari abans de l'edat de la jubilació, quan té cinquanta anys fets. Hi mor el 4 de juliol de 1930.

MANEL ARTOLA CASALS

És el fill gran. Nat a Sant Hilari, el 1899, estudia magisteri a la Normal de Barcelona a partir de l'octubre de

En Manel Artola amb els seus alumnes d'Olot

1916. Fa la mili a l'Àfrica i, quan torna, es casa amb Montserrat Solench, de Santa Coloma de Farners.

Des del punt de vista professional, fa oposicions i guanya una plaça de mestre a les illes Canàries, però sembla que no arriba a anar-hi i per concurs de trasllats va a Eivissa, on sabem que l'any 1927 està exercint de mestre a la població de Sant Rafael. En els anys republicans és a Olot, al Grup Escolar Malagrida.

La creació d'aquest grup escolar era demanada per la societat olotina des de principi dels anys vint per tal de respondre a les necessitats escolars que tenia plantejada la capital de la Garrotxa, amb molts infants desescolaritzats. Es volia una escola pensada per acollir 600 infants, i que des del punt de vista pedagògic funcionés de manera graduada per tal de fer un ensenyament més adequat a les necessitats dels infants, i que des del punt de vista material fos un edifici digne i exemplar. La inauguració oficial es va fer el 14 d'abril de 1932, coincidint amb el primer aniversari de la proclamació de la República; l'escola, però, ja estava en funcionament abans.

Igual que moltes poblacions, Olot malda per una escola digna i de qualitat. Les autoritats lluiten contra l'analfabetisme i l'absentisme escolar amb el convenciment que afavorir l'accés a la cultura als nois i noies és una bona inversió de futur, és posar les bases per a una societat millor. L'accés de tothom a la cultura és una prioritat dels governs de progrés durant la República.

A Olot, durant els anys republicans, com en altres ciutats, es fomenta una escola activa i renovada; colònies escolars, excursions, vetllades, exposicions, compra de llibres per a la biblioteca, etc. L'escola deixa d'estar tancada entre les quatre parets de l'edifici i s'obre a la societat. Cal destacar el setmanari La ciutat d'Olot[4] publica "La plana dels infants", amb textos dels escolars, en la línia de la metodologia Freinet. Al mateix temps la premsa local és testimoni de les controvèrsies i de la diversitat d'opinions entre els sectors conservadors i catòlics i els republicans i renovadors sobre els temes claus de l'educació: el tema de l'escola única, el de l'ensenyament de la religió, el de l'escola religiosa, etc.

Esclatada la Guerra Civil, i amb la confiscació de les escoles religioses, l'ensenyament públic a Olot queda agrupat en tres edificis: el Grup Escolar, l'excol·legi dels escolapis i l'excolegi de les monges del Cor de Maria, anomenats respectivament Torxa, Germanor i Aurora[5]. Manel Artola és íntim amic i company del mestre Bernardí Lite, amb qui comparteix ideals pedagògics i polítics republicans i catalanistes, encara que, a diferència de Lite, Artola no limita en cap partit polític concret. Des d'un punt de vista sindical, se'l suposa afiliat a la FETE, de cap manera al sindicat anarquista. Artola ensenya en l'edifici de les monges, i Lite en el dels escolapis.

Amb l'arribada del fraquisme és agafat i empresonat a Olot, possiblement per la seva amistat amb Lite, que en esclatar la revolució era membre del Comitè Antifeixista d'Olot en representació d'Acció Catalana[6]. Se l'acusa –entre altres coses– de pertànyer a la CNT i d'inculcar als infants idees marxistes i antireligioses. Des d'Olot és traslladat a la presó de Girona[7] i condemnat a reclusión perpetua. Els familiars, convençuts de la seva innocència, no regategen esforços per treure'l; expliquen que si tarda molt de temps a sortir de la presó és perquè totes les gestions que fan topen amb la mateixa resposta: s'han perdut els papers i, per tant, no consta que estigui empresonat! Finalment, gràcies a les gestions d'un amic de la família que treballa a l'editorial Labor, a Madrid, aconsegueixen recuperar la documentació i fer-lo sortir, això sí, condemnat a treballs forçats a Quinto de Ebro, a la província de Saragossa. A la seva fitxa de la presó consta que és condemnat a reclusió perpètua el 18 de març de 1939, el 19 d'octubre de 1942 hi figura com a no sancionado i cinc dies després com a traslladat a la població de Quinto de Ebro, a la província de Saragossa[8].

Quan queda en llibertat, està tan dolgut per tot el que li ha passat, i tan decebut per l'actuació d'alguns amics, que no vol saber res del magisteri. Fins i tot refusa, anys després, demanar el reconeixement dels anys treballats en l'ensenyament. El mes d'agost de 1943 comença a treballar d'administratiu a les oficines d'una fàbrica d'embotits fins a la seva jubilació, l'any 1964.

Mor a Olot el 26 de juliol de 1972.

Fent de mestre a Roda de Ter

L'Àngel Artola, quart per la dreta, va defensar els colors del primer CD Hilarienc

ÀNGEL ARTOLA CASALS

Neix a Sant Hilari el 2 d'agost de 1903. Entre 1919 i 1923 estudia la carrera de magisteri a la Normal de Barcelona, però no l'acaba per anar a fer el servei militar a l'Àfrica. El curs 1925-26, acabada la mili, s'examina per lliure de les assignatures pendents i obté el títol de mestre.

Políticament no se sap que militi en cap partit concret; de totes maneres, sí que és afí, com tota la família, als ideals nacionalistes i republicans.

L'any 1931 està fent de mestre interí a les Franqueses del Vallès i el consistori li atorga un "vot de gràcies" per la tasca profitosa que hi fa. El mes d'octubre de 1932 es casa amb Rita Verdolet Serrallonga, a Sant Hilari. Fa les oposicions del 1934 i obté la plaça de mestre a Roda de Ter (Osona), on neix el seu fill Josep (9 de novembre de 1935). Durant la Guerra Civil hi continua exercint de mestre, i encara se l'hi troba a final de 1937.

A Roda durant la República hi ha quatre escoles: la parroquial, ubicada a la rectoria; la del senyor Sebastià Álvarez, una escola particular; la de les monges, i la pública, a l'edifici de l'Ajuntament (la nova es va inaugurar el 1935). El mes d'agost de 1936, amb la instauració del Consell Escola Nova Unificada (CENU), desapareixen les escoles religioses i només queden l'escola pública i la del senyor Sebastià[9].

La voluntat municipal és que, malgrat la situació de revolució que es viu a Catalunya, les escoles funcionin amb tota la normalitat possible. El 30 de setembre de 1936, el CENU proclama el ban següent: "El CENU convoca tots els alumnes que assistien a les escoles religioses i els que no anaven a escola per tal de presentar-se demà, dia 1, a dos quarts de nou del matí al local de les escoles noves. Els nens que ja hi assistien es presentaran a les dues de la tarda. Es prega als nens portin els quaderns, llibretes i material escolar que tinguin".

L'escola funciona amb relativa normalitat i el mes d'octubre del 1936 l'Ajuntament adjudica quatre places d'"instructors", ajudants dels mestres[10]*. A les escoles públiques hi ha 500 alumnes i onze mestres, i a l'escola de la colònia Còdol n'hi ha dos més. L'interès per l'escola es fa palès en aquest text, en el qual es demana que els nens i nenes de les escoles nacionals "tinguin els efectes propis de l'escola, llapis, llibretes, gomes, etc. gratuïtament ja que essent l'escola obligatòria, no pot ésser que les famílies hagin de pagar tots aquells objectes". Es tracta d'una visió de la gratuïtat escolar que no s'ha aconseguit encara avui dia!*

Actualment, els antics alumnes entrevistats recorden Àngel Artola com un bon mestre, concretament que els feia mesurar el temps a partir d'una estació meteorològica que tenien instal·lada al pati de l'escola; també recorden que els feia fer treballs murals, etc. L'exalumne Josep M. Martí i Pol, que ve de l'escola dels capellans, recorda el xoc positiu que li comportà anar a la classe del senyor Artola.

Amb motiu de la Setmana de l'Infant de l'any 1937, Artola es cuida de buscar una pel·lícula per projectar a l'escola. Sabem que, quan pren possessió, demana que es faci un pregó anunciant classes d'adults, i així ho fa l'Ajuntament. Tot plegat ens fa pensar en un mestre que estima la feina i que practica mètodes actius d'ensenyament, i també en un mestre compromès socialment. En el llibre sobre la història de Roda, quan es parla de les escoles i dels mestres de l'època republicana, s'afirma que "d'ells va destacar Àngel Artola"[11].

El mes de març de 1937 l'Ajuntament fa gestions perquè el mestre no s'incorpori a files. No és clar si l'Àngel va o no a la guerra. Els familiars entrevistats no recorden que hi anés, en canvi Josep M. Martí i Pol el recorda vestit de soldat anant a l'escola per acomiadar-se. El que sí que és cert és que marxa a l'exili per Portbou i ingressa al camp de concentració d'Argelers, al Vallespir[12]*. Té la graduació de tinent.*

Després d'un temps tancat a Argelers va a Pavilly (La Charante) i, després, a Cognac, on hi ha el seu germà petit, Ramon, amb la seva muller, Dolors Soler, mestres tots dos. S'està a l'Hôtel-Restaurant des Messageries i escriu: "Todos los días nos vemos con Ramón y Dolores y los domingos estamos todo el día juntos"[13]*. Fent cas d'una requisitòria de les autoritats franceses, tots tres s'identifiquen, cosa que altres exiliats no fan per por del que pugui passar; així, quan arriben les autoritats d'ocupació alemanyes, són agafats fàcilment. Àngel Artola mor a Mathausen el 31 d'agost de 1941*[14].

RAMON ARTOLA CASALS

És el germà petit. Nat a Camps del Port (Mallorca) el 28 de maig de 1912, ben aviat torna a Catalunya amb el pare. Després de fer els estudis de batxillerat a Barcelona i també estudis mercantils, fa l'examen d'ingrés per a la carrera de mestre el juny de 1927 i estudia a la Normal de Barcelona els cursos 1929-30, 1930-31 i 1931-32. Després del servei militar, fa oposicions i és destinat a Sant Quirze de Besora (Ripollès).

Igual que la resta de germans, és d'idees liberals i catalanes. No milita a cap partit i està apuntat a la FETE.

En Ramon Artola, l'any 34

Com a mestre participa en les colònies escolars que organitza l'Ajuntament de Barcelona a Besalú (la Garrotxa) juntament amb un dels germans Delhom[15]; l'any 1935 coneix la mestra de Beuda, Dolors Soler, amb la qual es casa.

Una vegada esclatada la guerra, és cridat a files i marxa al front d'Aragó. Fa de milicià de la Cultura. Entra a França amb l'exèrcit republicà per la Vajol, després d'haver recollit la seva dona. Passada la frontera, són separats. Ell és tancat al camp d'Argelers i, per poder sortir del camp, s'incorpora a un batalló de treballadors. Treballa arreglant un camp d'aviació prop de Cognac, on es retroba amb la seva dona, la mestra Dolors Soler Rovira. A partir d'aquí, la seva peripècia és conjunta fins a Mathausen, on ell, com el seu germà, mor cremat.

DOLORS SOLER ROVIRA

Nada el 1915 a can Thos, a Maçanes (la Selva). Després de ser preparada pel mestre del seu poble, el valencià Joan Vallès, fa l'examen d'ingrés al magisteri l'abril de 1929. Els dos primers cursos els fa per lliure i el tercer de manera oficial a la Normal de Girona, el curs 1931-32. Recorda com a professors Mn. Jordà, professor de català, i la Sra. Recas, directora.

Ja com a mestra, va de substituta a Bordils (Gironès), a Rabós d'Empordà i a Vilabertran, a l'Alt Empordà, i a Lloret de Mar (a les monges franceses). A tots aquests llocs hi està poc temps. Finalment va d'interina a Beuda el 1935 i viu a la fonda de cal Parent, a Besalú. Aquí, a l'estiu, coneixerà el seu futur marit, el mestre Ramon Artola.

Després és traslladada a Ripoll, i posteriorment a Sant Quirze de Besora, on el seu marit fa de mestre. Ella es cuida del parvulari. Continua fent classes durant els anys de guerra fins que el seu home la recull i passen la frontera junts.

Una vegada a França, són separats i és enviada a la població de Criel-sur-Mer (Normandia). El seu grup de dones viuen en uns edificis de colònies de vacances d'una cooperativa francesa que els cedeix el govern francès. Dintre de la situació de misèria, ella reconeix que estan prou bé; entre les exiliades hi ha Amelia Castelar, una companya mestra aragonesa.

Els mestres francesos els ajuden a sortir dels camps i els busquen una col·locació: una família de mestres prop de Rouen la reclama a casa amb la intenció de donar-li feina, fins i tot n'hi busquen al liceu de Rouen. Segons ens explica, ja tenien feina per al seu home en unes caves d'alcohol. Però en esclatar la guerra mundial, tot se'n va en orris i marxa de la Normandia cap a territoris més segurs, al sud.

A Cognac es troba amb el seu home, però amb la invasió dels alemanys reculen i, a Angulema, són agafats pels alemanys, que els porten en trens de càrrega a treballar a Alemanya. Quan arriben a Mathausen, és separada del seu home. Ella continua amb altres dones i infants en tren cap al nord; travessen tot Alemanya. Finalment, després de passar tres dies tancats en un tren i de veure fortes discussions entre els guàrdies del tren i els del camp de concentració de Ravensbrück, reculen i després de travessar França són lliurades al govern franquista a Irun. Quan ja es veien caure a mans de la Gestapo, es troben en mans de la Guàrdia Civil. D'Irun va cap a Barcelona i, després d'obtenir el salvoconducto, torna a casa dels seus pares, a can Carbó, a Martorell de la Selva (agregat de Maçanet de la Selva), on hi ha els altres germans. És l'any 1941. Dolors vol tornar a fer de mestra pública, però no ho aconsegueix a causa de les traves administratives que li van posant a la Delegació Provincial de Girona (li demanen un paper del rector, un paper de la Falange, etc., i mai no acaba de tenir tota la documentació a punt!).

Per no ser una càrrega a la família, marxa a Barcelona i serveix en una casa d'una família benestant atenent els fills durant dotze anys. Recorda com, abans de començar a treballar-hi, va dir a la senyora de la casa que ella era "suposadament roja" per als governants franquistes, i la senyora li contestà que no creia ni en blancs ni en rojos, i que ella era més aviat d'un rosat pujat. Aquesta família que l'acull des de Catalunya ha passat –per França– al bàndol franquista esperant que allà els acollirien bé, i recorda les suspicàcies amb què són rebuts i tractats pel fet de ser catalans.

La nissaga dels Artola

Insistint a incorporar-se al magisteri públic, finalment obté el reingrés a Castellterçol (Vallès Oriental), però considera que amb el sou que li ofereixen no podrà viure; no accepta la plaça i treballa en escoles privades de la ciutat de Barcelona. El primer any a l'escola Santa Eulàlia, al carrer Virrei Amat, després en un col·legi del Poble-sec, al carrer Cabanyes, a l'Acadèmia Núria, a Sants... El seu treball és sempre provisional, sense assegurança i amb un sou inferior a la seva categoria. És un exemple de com funciona un sector de l'ensenyament durant les primeres dècades franquistes i del tracte que reben alguns mestres. Finalment, els mestres Pau Cornudella i Adela Planas la van a buscar per treballar a la seva escola, l'Acadèmia Cultura, al barri de Sant Andreu, i s'hi està fins a la seva jubilació als 70 anys[16].

Aquests succintes biografies de la família Artola són prou eloqüents per ajudar-nos a entendre què va passar amb un sector de mestres republicans que es van comprometre activament a favor d'una nova escola en un marc social i polític plural, i també ens ajuden a entendre el clima radicalment diferent de la nova escola nacional-catòlica.

FERRAN RUIZ
Historiador

SALOMÓ MARQUÈS
Pedagog

1. Agraïm als familiars de la família Artola totes les informacions que ens han proporcionat, de manera especial a Dolors Soler, Maria Casacuberta i Assumpció Vernedes.

2. El seu pare, Lleó Artola, s'estableix a la Barceloneta i treballa de cirurgià menor/dentista.

3. Al bisbat de Vic hi ha força escoles parroquials, cosa que no passa en d'altres bisbats, com per exemple el de Girona.

4. Creat el 1932, d'orientació catalanista, demòcrata i republicana. El seu primer director és Antoni Planagumà.

5. Vegeu DANÉS I TORRAS, J. Història d'Olot, vol. XVIII. Edicions Municipals. Olot, 1977. Pàg. 3.328.

6. Lite marxa a l'exili i s'estableix a Perpinyà. Segrestat amb mentida als Límits, és tancat a la presó de Figueres i després a la de Girona. És condemnat a mort, pena que posteriorment se li commuta. Té escrites unes memòries en bona part inèdites, alguns fragments dels quals han estat publicats a: marquès, s. L'exili dels mestres (1939-1975). Universitat de Girona-Llibres del Segle. Girona, 1995.

7. Sobre la seva estada a la presó d'Olot hi ha una breu referència a les memòries inèdites de Bernardí Lite. Pel que hi diu, no coincideixen a la presó de Girona.

8. Arxiu Històric de la Generalitat. Fons del Centre Penitenciari de Girona. Fitxes.

9. El Comitè de CENU de Roda el formen: Francesc Pujol, d'Esquerra Republicana, en representació de les tendències d'esquerra; Ramon Ballús, de la CNT, en representació de les tendències llibertàries; Francesc Fusimanya, de la UGT, en representació de les tendències marxistes; Josep Torrentgenerós, com a agent d'enllaç amb l'Ajuntament i el mestre Àngel Artola, com a assessor tècnic. Vegeu Arxiu de Roda de Ter. XII Instrucció pública. XX. 8 Documentació diversa.

El director de l'escola pública és Pau López López, nat el 2 de febrer de 1894 a Alboloduy (Almeria); altres mestres són: Càndid Llebaria Aragonés, nat a Garcia (Tarragona), Rosa Turias Carles, de Castelló d'Empúries (Alt Empordà), Díez, Alabart; entre les mestres hi ha les senyoretes Rodes i Padullés.

10. Aquests instructors són Pere Godayol, Salvador Muñoz, Maria Iborra i Antònia Àlvarez.

11. OLLICH, I. (i altres). A banda i banda del Ter. Història de Roda. Eumo editorial / Ajuntament de Roda, 1995. Pàg. 241.

12. Ramon Asturiz, antic alumne, manifesta que el va veure en aquest camp. Exiliat als setze anys, Asturiz va tornar a Catalunya al cap de deu anys.

13. Carta als seus familiars, 2 de juny de 1940.

14. Vegeu ROIG, M. Els catalans als camps nazis. Edicions 62. Barcelona, 1997. Pàg. 58. Encara que l'autora els identifica com a mallorquins. En el vídeo Catalans a l'extermini parlen diferents supervivents de Mathausen. Un d'ells, Miquel Serra, de Roda de Ter, afirma dels deportats del seu poble: "D'aquelles deu persones que vàrem entrar-hi (a Mathausen), set hi varen morir. Amb aquelles deu persones no hi havia cap cosa específica, ni la religió ni el partit polític ni la cultura, érem el que es podria dir-ne gent del poble. Hi havia un mestre, un intel·lectual, picapedrers, manobres, ferrers, tot barrejat". Nosaltres suposem que aquest mestre és l'Àngel Artola.

15. Es tracta de Gaietà i Josep M. Delhom, mestres gironins que també marxen a l'exili.

16. Pau Cornudella era un mestre lleidatà, de Linyola (Noguera), que havia estat sancionat per les autoritats franquistes i que, com tants d'altres, acabà posant una acadèmia lluny de la seva població per continuar vivint de l'ensenyament.

La nissaga dels Artola

Insistint a incorporar-se al magisteri públic, finalment obté el reingrés a Castellterçol (Vallès Oriental), però considera que amb el sou que li ofereixen no podrà viure; no accepta la plaça i treballa en escoles privades de la ciutat de Barcelona. El primer any a l'escola Santa Eulàlia, al carrer Virrei Amat, després en un col·legi del Poble-sec, al carrer Cabanyes, a l'Acadèmia Núria, a Sants... El seu treball és sempre provisional, sense assegurança i amb un sou inferior a la seva categoria. És un exemple de com funciona un sector de l'ensenyament durant les primeres dècades franquistes i del tracte que reben alguns mestres. Finalment, els mestres Pau Cornudella i Adela Planas la van a buscar per treballar a la seva escola, l'Acadèmia Cultura, al barri de Sant Andreu, i s'hi està fins a la seva jubilació als 70 anys[16].

Aquests succintes biografies de la família Artola són prou eloqüents per ajudar-nos a entendre què va passar amb un sector de mestres republicans que es van comprometre activament a favor d'una nova escola en un marc social i polític plural, i també ens ajuden a entendre el clima radicalment diferent de la nova escola nacional-catòlica.

FERRAN RUIZ
Historiador

SALOMÓ MARQUÈS
Pedagog

1. Agraïm als familiars de la família Artola totes les informacions que ens han proporcionat, de manera especial a Dolors Soler, Maria Casacuberta i Assumpció Vernedes.

2. El seu pare, Lleó Artola, s'estableix a la Barceloneta i treballa de cirurgià menor/dentista.

3. Al bisbat de Vic hi ha força escoles parroquials, cosa que no passa en d'altres bisbats, com per exemple el de Girona.

4. Creat el 1932, d'orientació catalanista, demòcrata i republicana. El seu primer director és Antoni Planagumà.

5. Vegeu DANÉS I TORRAS, J. Història d'Olot, vol. XVIII. Edicions Municipals. Olot, 1977. Pàg. 3.328.

6. Lite marxa a l'exili i s'estableix a Perpinyà. Segrestat amb mentida als Límits, és tancat a la presó de Figueres i després a la de Girona. És condemnat a mort, pena que posteriorment se li commuta. Té escrites unes memòries en bona part inèdites, alguns fragments dels quals han estat publicats a: marquès, s. L'exili dels mestres (1939-1975). Universitat de Girona-Llibres del Segle. Girona, 1995.

7. Sobre la seva estada a la presó d'Olot hi ha una breu referència a les memòries inèdites de Bernardí Lite. Pel que hi diu, no coincideixen a la presó de Girona.

8. Arxiu Històric de la Generalitat. Fons del Centre Penitenciari de Girona. Fitxes.

9. El Comitè de CENU de Roda el formen: Francesc Pujol, d'Esquerra Republicana, en representació de les tendències d'esquerra; Ramon Ballús, de la CNT, en representació de les tendències llibertàries; Francesc Fusimanya, de la UGT, en representació de les tendències marxistes; Josep Torrentgenerós, com a agent d'enllaç amb l'Ajuntament i el mestre Àngel Artola, com a assessor tècnic. Vegeu Arxiu de Roda de Ter. XII Instrucció pública. XX. 8 Documentació diversa.

El director de l'escola pública és Pau López López, nat el 2 de febrer de 1894 a Alboloduy (Almeria); altres mestres són: Càndid Llebaria Aragonés, nat a Garcia (Tarragona), Rosa Turias Carles, de Castelló d'Empúries (Alt Empordà), Díez, Alabart; entre les mestres hi ha les senyoretes Rodes i Padullés.

10. Aquests instructors són Pere Godayol, Salvador Muñoz, Maria Iborra i Antònia Àlvarez.

11. OLLICH, I. (i altres). A banda i banda del Ter. Història de Roda. Eumo editorial / Ajuntament de Roda, 1995. Pàg. 241.

12. Ramon Asturiz, antic alumne, manifesta que el va veure en aquest camp. Exiliat als setze anys, Asturiz va tornar a Catalunya al cap de deu anys.

13. Carta als seus familiars, 2 de juny de 1940.

14. Vegeu ROIG, M. Els catalans als camps nazis. Edicions 62. Barcelona, 1997. Pàg. 58. Encara que l'autora els identifica com a mallorquins. En el vídeo Catalans a l'extermini parlen diferents supervivents de Mathausen. Un d'ells, Miquel Serra, de Roda de Ter, afirma dels deportats del seu poble: "D'aquelles deu persones que vàrem entrar-hi (a Mathausen), set hi varen morir. Amb aquelles deu persones no hi havia cap cosa específica, ni la religió ni el partit polític ni la cultura, érem el que es podria dir-ne gent del poble. Hi havia un mestre, un intel·lectual, picapedrers, manobres, ferrers, tot barrejat". Nosaltres suposem que aquest mestre és l'Àngel Artola.

15. Es tracta de Gaietà i Josep M. Delhom, mestres gironins que també marxen a l'exili.

16. Pau Cornudella era un mestre lleidatà, de Linyola (Noguera), que havia estat sancionat per les autoritats franquistes i que, com tants d'altres, acabà posant una acadèmia lluny de la seva població per continuar vivint de l'ensenyament.

El C.E. Sant Hilari està de festa

Fa ara 75 anys, a l'estiu de 1923 es creava per primera vegada el C.D. Hilarienc. Des de ja feia temps se celebraven partits amistosos a l'estiu, però no va ser fins al dia 5 d'agost del 1923 que es va inaugurar de manera oficial el primer camp, el de la font Vella, ubicat allà on ara hi ha els magatzems. Era un partit entre el C.D. Hilarienc i el Marià Ausa, de Vic i acabà amb 3 a 1 a favor dels locals.

L'equip era format per: Rovira, Artola, Figuerola, Porta, Esteve, Gol, Hereu, Carbonell, Pujol, Picañol i Gubau II.

També se celebra que fa 50 anys es va fer la remodelació del camp actual, que havia estat inaugurat l'any 36. S'hi feren obres: vestidors nous, s'engrandí, tanques, plantaren plàtans, etc. L'import de les obres fou de 50.538,15 ptes. que foren pagades amb donatius, principalment d'estiuejants i fondistes, rifes i aportació municipal.

Venia a ser resultat de l'èxit aconseguit aquell any en què el C.D. Hilariense havia quedat campió del seu grup de la Selva i guanyà la final provincial de la categoria.

Són dues efemèrides que cal tenir present i amb aquestes fotografies només es pretén desvetllar una mica la caixa dels records per a tots aquells que en una o altra ocasió, siguin poques o moltes, han defensat la samarreta amb els colors de l'equip del nostre poble, el C.E. SANT HILARI.

Documents gràfics cronològics

1923

1928

1936

1940

1945

1948

1954

1959

1960

1963

1967

1972

1973

1975

1978

1982

1984

1986

1989

1991

1997-98

Sant Hilari Sacalm, a la Selva, un poble que respon

A la comarca de la Selva, hi havia el projecte de construcció d'una planta de compostatge, a Santa Coloma de Farners, al costat mateix de l'abocador comarcal. Es tractava que els municipis de més de 5.000 habitants de la comarca, Blanes, Lloret de Mar, Tossa de Mar, Santa Coloma de Farners, Sant Hilari Sacalm, Anglès i Arbúcies, separessin a casa la matèria orgànica de les escombraries de la resta. Amb aquesta fracció orgànica i després d'un procés biològic, s'obté adob o compost que es pot utilitzar en jardineria, conreus, camps, etc.

Això significava demanar a tota la població dels esmentats municipis, un esforç afegit al que ja es feia per separar de les deixalles domèstiques el vidre, les llaunes, al paper, el cartró, els medicaments, les piles...

Això significava posar un nou contenidor diferent als carrers...

Això significava, en definitiva, que havíem d'informar àmpliament tota la població de quins eren els objectius fixats i de com entre tots els havíem d'assolir.

Era un repte molt important per a tots.

Ja feia un parell d'anys que hi treballàvem, però ara ho teníem a sobre, s'havia inaugurat la planta de compostatge i s'havia de començar ja a utilitzar.

Concretament, a Sant Hilari, ha estat durant aquest hivern i primavera que la campanya d'educació ambiental s'ha intensificat.

• Al gener i durant deu dies vàrem tenir a Sant Hilari l'ambibús; hi van anar tots els nens i nenes dels centres d'ensenyament del municipi i molts hilariencs i hilarienques que, moguts per la curiositat o empentats pels seus fills, també hi van passar. En total, 1.147 persones.

• També al gener una monitora, especialitzada en el tema, va anar a les escoles i va explicar als alumnes, mitjançant un joc, en què consistia això de fer compost.

• Al gener es va fer una xerrada per a totes les entitats del poble. Es van explicar quines novetats comportaria la recollida selectiva de la matèria orgànica.

• També durant el mes de maig es va repartir, casa per casa, un targetó convidant tots a passar per la Casa de Cultura i recollir un cubell, unes bosses i informació sobre la recollida selectiva. La resposta es podria qualificar de massiva: es van repartir 1.600 cubells i la resta, fins a 1.700, es van acabar de repartir durant la setmana següent.

• Igualment, al maig, es van anar visitant, un per un, els "grans productors" de Sant Hilari.

• I, finalment, a mig maig es van distribuir més de 40 contenidors pels carrers de Sant Hilari, a les zones on ja estaven ubicats els altres contenidors d'escombraries.

• El dia 25 de maig un camió específic per a la matèria orgànica feia la primera recollida al nostre poble.

Durant aquest temps, pel carrer, molts em preguntaven: Quan comenaçarem?

Altres em deien: El meu fill ja fa dies que no deixa de dir-me que això no ho has de posar en aquest cubell...

I altres comentaris en la mateixa línia.

El primer dia que el camió específic per a la matèria orgànica va passar, va recollir un total de 880 kg.

– Són molts, no?, vaig preguntar.

– Per ser el primer dia, sí. Però hem d'esperar a veure si només és l'eufòria del primer dia o si això es consolida, em respongueren.

A més els encarregats de la planta de compostatge em van dir: el material que arriba de Sant Hilari és de molt bona qualitat. Això vol dir que tothom hi ha posat moltes ganes i ha fet una bona selecció.

Ja han passat més de dos mesos i la quantitat que es recull no para d'incrementar-se de dia en dia; per orientar-vos una mica us diré que, fins a finals de juny, s'han recollit 31.540 kg, xifra que significa que cada dia generem a Sant Hilari 875 kg de matèria orgànica.

Inauguració de la planta de compostatge amb el conseller Joan Ignasi Puigdollers

Visita d'alumnes a la planta de compostatge

S'han assolit els objectius: Sant Hilari Sacalm, a la Selva, ha respost. La planta de compostatge de la Selva –gràcies a l'esforç dels ciutadans de municipis com Sant Hilari– funciona a ple rendiment i és la prova evident de com una petita modificació en els hàbits de cada un dels habitants pot proporcionar un increment de qualitat ambiental important.

Entre tots, ciutadans i administracions, hem de persistir i no decaure en la tasca diària; hem de vetllar perquè l'entorn que ens envolta pugui arribar a les generacions futures, almenys, en les mateixes condicions que té en l'actualitat. I, si pot ser, en millors condicions encara.

Gràcies a tots per la vostra col·laboració i no defalliu!

Carme Benages i Cort
Regidora de Medi Ambient
Presidenta del C.C. de la Selva

Futbol a manta. El "culebrón" mundial

Que no vols brou, dos ansats. Comença el *culebrón* futbolero. Valga'm Déu quin pal!

Espigolem-hi un xic en aquest rostoll. Una barretada i un 10, per als més senzills i menys mercantilitzats: Croàcia, Marroc, Noruega, Nigèria, Bulgària, etc. sense tantes estrelles han fet el seu paper...

Quan es canvia planter-pedrera per talonari, malament rai. Un esport solament negoci-comerç descarat a llarg termini morirà.

Hi ha hagut quantitat de partits però qualitat poca. És l'opinió general. Com més estrelles, més estrellats. Un home, no sé d'on, mata d'un tret la seva dona per no deixar-li veure el partit per TV. Dos amics, anglesos, marxen de la llar, deixen una nota a la seva parenta, amor, tornarem el dia 13.

La nostra inefable, boníssima, consentida, la millor del món... ha fracassat, *ridi* absolut, tragèdia esperpèntica... plorada nacional, alarma social... Tothom tenia la seva selecció millor que la del Clemente... acabada l'atormentada lliga nacional estressats, expremuts com una llimona, rebentats, esgotats... Cap al Balneari a refer-se s'ha dit: tractats a cos de rei, amb cuiner, metge, massatges, ben peixats; passats uns dies un xic recuperats cap a París per l'últim assalt... concentració preparatòria última.

Un camió de queviures gallec: vedella autèntica gallega 2.000 quilos, 3.000 de peix, formatge, iogurts de dieta equilibrada. El vestit de carrer dissenyat per un afamat modista italià... Tot pagat per la Federació... incloses estades i viatges de familiars.

Comença el show impressionant i van caient com mostres Espanya, Itàlia, Colòmbia, Brasil, Argentina, Holanda, etc. Plorada general a cada nació per la seva selecció. Els més ploraners o cridaners i amb més conflictes els ibero-americans, que d'això en saben un piló. Mèxic aldarulls i ferits per passar a vuitens i per l'eliminació... Argentina un trist *tangazo*... Brasil plorada general sambera... i per més *Inri* el Ronaldo que feia pena, amb atacs epilèptics.

La traca final, París, amb histèria col·lectiva general de campions amb ressaca de dies, algun mort, detinguts a dojo i milers d'agents de la seguretat en dansa.

Han rodolat els caps de molts seleccionadors nacionals i el nostre encara resisteix... fins quan? El gran negoci ha funcionat... Cinquanta mil milions de pressupost i deu mil de superàvit per a la FIFA... I tothom ha retornat a llur casa una mica més milionari de com havia sortit.

Seria bo i m'agradaria saber quan els ha tocat, quin bocinet se'ls ha donat d'aquest immens pastís... S'ha acabat el meravellós espectacle visionat per milions de persones.

Prompte s'engegarà arreu, a casa també, el nou *culebrón*, el qual promet ser sucós de debò.

Mn. Joan Coma
Rector d'Espinelves

Cinc itineraris per a cinc fonts

FONT DE L'ARÇ

Sortirem de Sant Hilari per la carretera local GI-541, fins arribar a la bifurcació a la Casota de Matamala (4 km). Girarem a la dreta direcció St. Sadurní d'Osormort i just a uns 400 m torbarem un camí a l'esquerra que serpenteja suaument els prats de Mascarbó. Travessarem el torrent de la Font Coberta i ens endinsarem uns tres-cents metres per entre l'espessa boscúria de faig, pins i freixes allargassats, fins arribar a una senzilla edificació coberta de teula, on un rètol pintat a la paret amb el nom de la font, ens indica que hem arribat.

La font, que raja contínuament per una canella de ferro i de manera abundosa, és en una raconada folrada d'heures i falgueres, situada al marge esquerre del pati posterior de l'edificació. El seu raig l'acull un triple receptacle circular fet de ciment, des d'on es canalitza fins a barrejar-se amb les aigües de la riera que també porta el seu nom, a l'altra banda del camí.

Està ben conservada i abans era una de les fonts a les quals hom solia anar a fer berenades, però avui, aquest costum sa s'ha perdut completament, i només ens queden els records dels més grans, que s'estusiasmen encara en explicar-ho. Malgrat tot, però, fins fa ben poc temps, era un lloc de trobada de petits grups de gent de Sant Hilari, que tenia per costum anar-hi a berenar per la diada de dijous-llarder o dijous-gras a l'entrada de la Quaresma.

L'aigua d'aquesta font sempre ha estat molt apreciada. Fins i tot, anys enrere s'havia embotellat per a ús comercial i encara avui, però, tot sovint hi podem trobar persones que omplen grans quantitats de garrafes per al seu propi consum.

FONT DE LES AULEDES

Des del restaurant dels Cortals al pla de les Arenes, seguirem uns 700 m per la carretera en direcció a coll de Ravell fins arribar al pla de la Fàbrega, just abans del primer revolt després de la recta cap a l'esquerra. Baixarem cap al pla d'acàcies a la cruïlla de tres camins i seguirem pel del mig. A un quilòmetre tres-cents metres deixarem una bifurcació a l'esquerra i cinc-cents metres més enllà deixarem la de la dreta. A poc més de mig quilòmetre, just en un revolt cap a l'esquerra, al marge de sobre el camí i entremig d'una petita verneda, raja la font.

L'aigua, que és fresca i cristal·lina, prové de la mina que s'endinsa pel marge de sota la pista i és canalitzada per un tub de goma, que la fa saltar a glopades sobre una pica quadrada de pedra. Aquesta és folrada per complet d'espessa molsa vellutada que, apaivaga de tal manera l'aigua sobreixent, sembla talment una cortina.

Diuen els pagesos que coneixen bé aquest tocom arrecerat, que l'aigua d'aquesta font té la fama que...ho cura tot... i la feien servir tot sovint per guarir-se dels seus mals. Una altra cosa, però, és que ho aconseguissin.

FONT DE LA BURGADA

Anirem a Sant Hilari per la carretera GI-541 cap al pla de les Arenes i a uns 5 quilòmetres a la dreta anirem en direcció a Sant Sadurní d'Osormort, i passat el restaurant Mas Cullell, a uns 600 m a la dreta, seguirem la carretera sense asfaltar cap a Vallclara. Deixarem els vivers del Molí Roquer (Tortadès) a la dreta, la Casilla dels Campaments, el trencall del Vileta, i

just a uns 50 m seguirem pel de la dreta, que ens portarà primer a la Comtessa i després a la Burgada, per tres quilòmetres de camí entre boscos de pins i castanyers.

La font, ben cuidada, està situada al costat mateix de la casa, al marge de sota la carretera i l'aigua que hi brolla és força abundosa. És recollida en una mena de receptacle amb brancals de pedra, que la condueix fins a una canaleta de pedra treballada i folrada de molsa, que canalitza el seu raig sobre un abeurador de bestiar allargat, situat dessota, tenyint amb els seus esquitxos, part de les pedres que la configuren amb un color ferruginós, que contrasta agradablement amb el color grisenc de la resta.

Tota la construcció està vestida d'heures i fongs, que li dóna una visió pintoresca i molt atractiva. L'aigua del sobreeixidor de l'abeurador va a parar a una pisicna desbaratada, que sense omplir-se ni un dit, acaba desaiguant muntanya avall.

L'Artur Osona en la seva Guia-Itinerari de la regió del Montseny i Guilleries, *editada l'any 1899 pel C.E.C., i en el seu itinerari núm. 97 de Sant Hilari a Vallclara, hi fa una breu referència "...rica font en la mateixa casa, on els traginers abeuren els matxos...", avui encara manté la seva riquesa, però òbviament els traginers i els matxos han desaparegut d'aquella idíl·lica estampa descrita a finals de segle.*

FONT DE LES SERRES

Sortirem del pla de les Serres, al magatzem d'en Moragas en direció a les Serres i seguirem pel primer trencall a l'esquerra a uns 400 m, fins a trobar un rètol indicador de l'explotació porcina del mas de les Serres, just a pocs metres abans d'arribar a la casa. Tombarem altre cop a l'esquerra i seguirem el camí uns 400 m més, fins arribar a la font, en un camí a la dreta, un indicador metàl·lic ens l'anuncia.

Està ubicada a l'interior d'una curiosa construcció guanyada al marge dret del camí. La seva paret frontal és de mamposteria i folrada d'heures i els seus brancals i la llinda de pedra treballada. Al centre d'aquesta peça rectangular hi figura gravada la inscripció "1840".

El seu interior d'uns 3,50 x 1,60 m té el sostre de ciment i forma una arcada de banda a banda de les parets laterals. Aquestes formen una mena de compartiments, semblants al brancals de les finestres, que segons sembla, servien per col·locar els gots per beure aigua a les persones que freqüentaven sovint l'indret. N'hi ha 3 a l'esquera i 2 a la dreta. També a poca alçada del terra, a la banda dreta, hi ha una mena de pedrís o banc de pedra calcària que servia per seure.

La base del terra és de sorra i partida en total la seva longitud pel reguerol que forma el desguàs de la font, que brolla abundosa i fresca per un caneló de ferro gairebé arran de terra.

A l'interior d'aquesta original font, la sensació de frescor es fa notar i resulta agradable la seva estada en els dies calorosos d'estiu.

Diu la gent del país, que en els dies d'estiu en què s'intensificava la calor, les vaques que pasturaven per aquells paratges s'hi refugiaven tot sovint, per alliberar-se dels fiblons dels tàvecs.

També hi ha qui recorda haver sentit comentar de l'existència d'un espectacular i vell castanyer, que ombrejava tota una feixa plana i herbada al sobre mateix de la font. La seva bellesa despertava tanta curiositat que s'havia convertit en visita obligada de tots aquells estiuejants que venien al poble a les darreries i principis de segle, buscant la traquil·litat i el repòs. Malauradament va morir, en cremar-se lentament la seva soca, després d'haver-hi fet foc a l'interior del seu tronc, uns que volien aixoplugar-se d'una tarda plujosa.

FONT DEL SALT D'EN BATLLE VELL

Sortirem de l'encreuament de la carretera de Villavecchia i el camí sense asfaltar de la Bóbila fins arribar al trencall de Vilaret Nou a la dreta, nosaltres però, seguirem pel camí de l'esquerra (a vegades hi ha una cadena posada i cal demanar la clau a Villaret, si anem amb cotxe), primer trobarem el trencall a l'esquerra que va cap a la font de l'Ariet (a 700 m), després el que va a Villaret Vel, també a l'esquerra (200 m), i pocs metres més enllà, per la banda dreta trobarem la mina que subministrava l'aigua a la casa. Continuarem pel camí principal i deixarem una bifurcació a la dreta, just a mig quilòmetre de la mina, en un revolt a l'esquerra, hi ha un torrent molt marcat i uns altíssims pollancres, a la banda de sota el camí, ens referencien l'indret.

Seguirem uns 20 m de torrent amunt fins a trobar la font a l'esquerra. Una pedra plana en forma de T i folrada de molsa sosté una prima i original canella d'acer d'uns 25 cm de llargària, però amb la particularitat que a partir de la seva meitat no és rodona, sinó que forma mitja canya. L'aigua no és molt abundosa, però és molt fresca i bona.

Prop de la mateixa zona, s'hi poden comptar tres deus més, però no estan arranjades i les seves aigües es barregen amb les de la font per seguir torrent avall.

L'indret és ombrívol i silenciós, rodejat de falgueres i heures i s'ha convertit en una mena de punt de referència d'arribada, de moltes caminades en aquest sector de Villaret.

Diu la gent del país, que en l'època de la darrera carlinada, aquests perseguien un individu que va aconseguir salvar-se després de saltar espectacularment el barranc del capdamunt del torrent, i que és a partir d'aleshores que aquest fet donà nom a l'indret. No sé què hi pot haver de veritat en aquesta història, però és cert que aquests relats populars sempre ens obren la imaginació i són bonics d'escoltar.

JOAN RAMON TORNÉS

Aula d'Art Municipal

Una hora de classe amb els petits

– Ep, Joan, això com ho faig? Aquest color no em surt.

– Has de posar el color lluminós i després hi vas afegint aquest altre.

Tot just acabo de dir això quan una nena ja m'estira pels pantalons:

– Aquest dibuix no em surt!

– Un moment, vinc de seguida...

Els petits sempre fan moltes preguntes. La majoria són molt trempats i, excepte quan se'ls dóna per jugar, hi posen molta atenció. Les classes solen ser molt ambientades, però a la vegada els treballs van sortint amb facilitat.

Primer de tot cal repartir els treballs, ja que a la mateixa classe tenim els alumnes de 1r cicle (5-6 anys) i els de segon cicle (de 7 a 11 anys). A les classes solem ser-hi en Joan Escolà i jo mateix, Joan Mir. Solem repartir-nos la feina seguint una rotació, ja que així cadascú hi posa el seu granet de sorra.

Cada any introduïm variants per tal de sorprendre l'alumne i motivar-lo al màxim. El tema que mai no deixem de repassar és el color que, segons el nivell, donem més senzill o una mica més complicat.

Agafo una carpeta a l'atzar: és d'una nena de 7 anys. A dins hi ha molts dibuixos, amb els quals ha treballat els colors primaris i secundaris, un bodegó de magranes, un tema lliure, la figura humana, un bodegó de gerros, un dibuix de còmic, un dibuix al carbonet, els temes de la proximitat i la llunyania... Bé, ja no segueixo perquè no acabaria mai. El fet, però, és que el curs ens ha permès fer moltes coses, i són experiències que els nostres alumnes van acumulant.

El Reciclart

És ja el tercer curs de Reciclart que duem a terme a l'Aula d'Art. Els alumnes del 2n nivell són els que realitzen aquesta tasca i van a aquestes classes per rotació. La persona assignada per donar les classes és en Pep Molist. El treball consisteix en reaprofitar materials que han estat rebutjats.

Els alumnes desmunten aquests objectes i després han de muntar-los buscant una nova utilitat. Aquest tema els agrada moltíssim: desmuntar, utilitzar les eines, el tornavís, les alicates, la serra... Així, en aquestes pràctiques, descobreixen un món nou per a ells i, a més, aprenen a aprofitar les coses.

La classe dels adults

El funcionament de l'Aula es basa en un sistema de racons, que vol dir que cadascú té un lloc assignat i que ha de trobar les coses tal com les ha deixat el darrer cop. Aquest sistema ens ha donat molt bon resultat i la gent s'hi troba bé.

El treball dels adults està en concordança amb les necessitats individuals i a l'experiència que tingui en activitats artístiques. A l'hora d'escollir un tema es fa d'acord amb el que vol fer l'autor i la col·laboració dels monitors. Els temes han de formar l'alumne en totes les facetes possibles, però també han de donar satisfacció a les persones en les seves preferències, respectant les aportacions que es facin en aquest sentit.

La bona harmonia dels alumnes de l'Aula d'Art ha donat com a resultat que, a més de passar-ho molt bé, s'han aconseguit fites més importants. És per aquesta raó que creiem cada vegada més en les possibilitats d'aquest grup. Tan sols falta dir una cosa: Endavant!

Felip s'enfila

A l'Aula d'Art hem vist la necessitat de deixar constància artística al carrer. Per això s'ha creat un grup d'Acció amb alumnes voluntaris. A aquest grup d'Acció l'hem anomenat Trenca (grup d'art al carrer).

La primera instal·lació va estar exposada els dies de Setmana Santa, del 9 al 12 d'abril i presentada sobre el balcó de la Cooperativa. El treball estava format per televisions i ordinadors que al vespre s'encenien, creant un aspecte cromàtic. Els aparells foren cedits per Can Fauria. A més, a l'acte d'inauguració es va llegir un manifest de presentació de l'obra.

III concurs de Pintura Ràpida

El divendres 10 d'abril es va fer el concurs de Pintura Ràpida. Tot i que el dia no acompanyava gaire, vam poder veure una trentena de participants pels nostres carrers i voltants del poble. El resultat es veuria més tard amb obres pictòriques de molta qualitat.

L'Aula d'Art hi va participar amb alguns components dels adults i també dels petits. L'Arnau Parareda va aconseguir un 1r premi infantil, i en adults, el premi local va ser per la Dolors Torres. Donem, doncs, l'enhorabona als artistes que ens han representat.

Les exposicions

Exposició de Nadal: Una de les exposicions ja clàssiques és la que, amb una selecció d'obres realitzades durant el primer trimestre, fa possible una primera valoració del que s'aconseguirà al curs.

Exposició del Reciclart: Es va exposar entre el 22 de maig i el 3 de juny. L'exposició és una mostra dels treballs del curs 1997-98 que han sortit dels nostres tallers.

En primer lloc, s'ha de dir que ha estat fonamental el suport que ens han donat els col·legis del poble i els seus educadors i mestres, ja que amb aquest ajut s'ha pogut incidir en els missatges clau: el reciclatge i l'art. També volem donar les gràcies als petits artistes i als monitors que han fet possible aquesta exposició.

Exposició de fi de curs: Amb 102 obres es va muntar l'exposició de fi de curs del 5 al 14 de juny. A la Casa de Cultura gairebé no hi cabia res més. Aquesta exposició és, com cada any, la més esperada de l'Aula d'Art perquè s'hi apleguen moltes coses. Hi ha la presentació de l'exposició per a les autoritats i els professors de l'Aula, la visita a l'exposició formada pels quadres i fotografies dels alumnes, l'entrega dels certificats d'aprofitament i carpetes dels treballs del curs, l'obertura de noves preinscripcions, un refrigeri per a la concurrència, i l'acabament s'aprofita per parlar de les diferents coses que siguin d'interès.

Exposicions d'alumnes de l'Aula d'Art: Del 22 al 28 de juny, la Mireia Bosch i la Pepi Linares van fer una exposició conjunta. Les obres presentades foren molt ben acollides i els temes eren molt variats. A més d'agradar, l'exposició va ser visitada per molta gent.

També, del 10 al 16 d'agost he exposat la meva darrera obra, a la planta baixa de la Casa de Cultura. En les mateixes dates i al primer pis, es va presentar la primera exposició de la Irene Mir, alumna de l'Aula d'Art.

Xocolatada i pintada al carrer

Per tal d'acomiadar el curs amb els més petits, el dia 6 de juny es va fer una sortida amb els cavallets a la plaça Doctor Robert (davant de la Cooperativa), per tal de fer una classe de fi de curs diferent, a l'aire lliure, i es va acabar amb una xocolatada que va agradar moltíssim. Es va fer molta festa tot i que no hi acompanyà el bon temps.

Finalment, cal dir que tots els actes exposats en aquest escrit són realitzats pels alumnes i professors de l'Aula d'Art i i penso que fer-ne ressò i informar la gent és cosa natural. És per aquesta raó que potser m'he allargat una mica.

La il·lusió mou muntanyes és una cosa que ja vaig asentir de ben petit i crec que a l'Aula d'Art, d'il·lusió no ens en falta, ni tampoc ganes de treballar i fer el que calgui. Tot això, juntament amb el fet de tenir uns 70 alumnes, ens fa pensar que comptem amb el suport de molta gent. Així, aquest any hem comptat amb la col·laboració de la Montse Brugarola, la Irene Mir, en Miquel Àngel Saurina...

Que tingueu una molt bona Festa Major i fins sempre, en nom dels components de l'Aula d'Art i propi,

JOAN MIR

L'Aula d'Art municipal avui

Voldríem fer balanç d'aquests últims cinc anys de l'Aula d'Art, primer per justificar la feina feta i també per prendre embranzida. Com ja és sabut, l'antiga Escola Municipal de Belles Arts va passar a anomenar-se Aula d'Art Municipal, i aquest canvi de nom va encetar una nova experiència a Sant Hilari en el món de la promoció i activitats artístiques. Aquesta nova experiència té el seu origen arran del nou impuls que suposa la creació de la Casa de Cultura, i la creació d'un nou equip humà.

Aquest nou caire de les activitats artístiques es concreten, a hores d'ara, en dos pàrametres: un augment significatiu dels alumnes, i una presència més gran de les activitats artístiques dins de l'agenda cultural del nostre poble, aquestes dues fites són per a nosaltres molt importants. Aquest seria un primer balanç, i al nostre parer, seria molt positiu perquè ens mostra ja una realitat: la consolidació del projecte. Però cal no aturar-se aquí, anem per bon camí?, serveix de quelcom el nostre treball? el nostre futur? aquestes reflexions que us fem arribar són per intentar respondre a totes aquestes preguntes i potser per proposar-ne d'altres.

Per a què serveix i què aporta a la nostra comunitat el foment de la creació artística? Contestar aquesta pregunta és el mateix que preguntar per a què serveix l'Aula d'Art, i la resposta, creiem que és senzilla: *serveix per preservar i augmentar el benestar dels ciutadans del nostre poble.*

Els pensadors ja han justificat durant la història aquest bé comú. Si fem una llambregada a les diverses teories clàssiques sobre l'art ho podem esbrinar. Aristòtil fou el primer en definir l'art com a "imitació" (mimesi) dels caràcters generals o típics de la realitat, –segons Proust dels caràcters singulars–. Per tant, si fem cas d'aquestes definicions, el que practica l'art observa en tot moment la realitat i la reconeix, l'analitza i, per tant, la pot interpretar, modificar o simplement observar. Kant creia que l'art era un objecte que produïa satisfacció desinteressadament. Des d'aquest punt de vista l'artista fa objectes, accions, crea situacions que produeixen satisfacció, o bé a un mateix o bé als altres. Schiller definia la pràctica de l'art com la superació de l'alineació humana i social, o sigui la lluita per la llibertat.

La creació artística, l'art, és sinònim de llibertat i de pau, i aquests són valors de primer nivell, que tota societat hauria de conrear. També és sinònim de formació, d'educació, d'ofici, però també de crítica i de reflexió. Per tant, un poble, una societat, educada en el gaudi i en la creació artística és més lliure, culta, ètica i més solidària. Més preparada per fer front als despotismes i desigualtats, més propietària del seu destí. L'Aula d'Art assumeix el repte de ser un referent d'aquests valors, de preservar-los i de fomentar-los.

En el tombant del segle són moltes les elucubracions sobre la societat futura, sobre quins seran els valors que s'han de potenciar, quins coneixements i quines habilitats s'han de fomentar, i com intentar construir-la des d'ara. Tot, per intentar que la societat que ens ve al cim sigui una societat habitable. Els més agosarats pensen que l'art, l'ètica i la filosofia, han de ser els puntals d'aquesta nova societat, molt per sobre de la tècnica i altres coneixements que caduquen molt ràpidament, l'art és la moda que no passa mai, que tothom pot vestir, petits i grans, forma part de l'essència més profunda de l'ésser humà. Calen, doncs, valors com aquests, valors estables, que duren, enfront d'una societat que canvia molt ràpidament i que es pot desorientar.

Molt recentment, estudis sobre la situació cultural del nostre país, dins del context del Simposi *Catalunya demà*, impulsat per la Generalitat per fomentar la reflexió sobre el futur de Catalunya, proposen: el foment de les pràctiques culturals des de l'escola, la pràctica cultural amateur i individual, elevar el nivell de professionalitat dels creadors i intermediaris culturals i també propiciar un tracte fiscal incentivador.

Doncs bé, sembla que hi ha indicis que l'art està present en aquesta arquitectura social futurista. L'Aula d'Art ha de servir dins de la nostra comunitat per aportar el gra de sorra cap a la construcció d'aquesta millor societat.

Totes aquestes pensades filosòfiques sobre l'art tenen en comú la visió positiva de l'art i la seva praxis; creiem que la societat no es pot permetre el luxe de prescindir d'aquest bé, esperem que les nostres institucions el vetllin, que no l'oblidin.

Seguint aquest fil i per tancar aquestes quatre ratlles, ens agradaria reflexionar sobre un exemple en concret del que estem parlant. Durant la Setmana Santa passada i en el transcurs d'una acció artística anomenada *Felip s'enfila*, creada pel *Grup Trenca-Art al Carrer*, de l'Aula d'Art, es va publicar *El Manifest del Flabiol*, que volia ser tan sols una aportació poètica i filosòfica, per repensar el que aquí estem tractant.

1. *El jardí, el camí.* Aquest jardí és la referència al jardí creat pel filòsof grec Epicur. Aquest espai utòpic es concreta i es defineix en una comunitat d'homes i dones lliures que es relacionen i cultiven els plaers, inclinació natural de l'home. Plaers com *l'ataràxia*, que és la perfecta tranquil·litat de l'ànima o l'art, la poesia, l'amistat. Una comunitat lliure, culta (el coneixement ens farà lliures).

2. *Nou contracte social pareix la rural.* En la història, les avantguardes han buscat els decàlegs, les normes, que pugin fer possible la convivència entre els humans. Per tant, cal des dels valors de la ruralia, una nova aportació en aquest sentit. Convé que els valors que són propis de les petites comunitats es generalitzin: la convivència, la solidaritat, el veïnatge, el silenci.

3. *Gastronomia, ètica i pa.*

4. *Arts, poesia i bidet.*

En aquests dos punts es resumeixen els valors humans més primordials: la salut, la llibertat i la cultura.

5. *Jo hi era!* Fomentar la participació, el treball en equip, la convivència.

Sant Hilari Sacalm. Estiu de 1998

JOAN ESCOLÀ PUJOL

Qui no coneix res, no estima res. Qui no pot fer res, no comprèn res. Qui no comprèn res, no val res. Però qui comprèn, també estima, observa, veu... Com més gran és el coneixement inherent a una cosa, més gran és l'amor... Si algú creu que tota la fruita madura al mateix temps que les maduixes, no sap res sobre el raïm.

PARACELSUS

El turó de la Mandra: un espai protegit

Allò que ens és quotidià sovint no ho valorem. No dediquem un mínim temps a conèixer-ho, a observar-ho. Hi ha qui s'estranya de la paciència, l'interès i l'amor que manifesta una persona amb la seva afició: un col·leccionista, un ocellaire, un boletaire... Quan fem un viatge la nostra capacitat de restar perplexos davant un fet natural o social es torna a manifestar. Ens n'hem d'anar lluny per tornar a ser capaços de sorprendre'ns, d'admirar el que ens envolta. També hem de viatjar per reconèixer les magnífiques condicions de vida que tenim. A qui no li ha passat que, en tornar d'un viatge, se sent còmode, segur, content, en tornar a veure la silueta del Montseny o de creuar la Tordera i respira a fons pensant: Ja som a casa.

Quan trobem a faltar quelcom és quan ho comencem a necessitar. És una llei que sempre es compleix.

El turó de la Mandra havia estat fins als anys 30 un bosc d'arbres. S'hi va edificar durant aquest decenni el que ara és Col·legi Públic Guilleries. A causa de les ampliacions i remodelacions d'aquest espai, molts dels arbres es van haver de tallar. La darrera remodelació del pati de l'escola va coincidir amb l'extensió d'una malaltia que afectava tots els oms europeus. Era una mena de "càncer dels oms" que s'havia anat estenent del nord cap al sud d'Europa. S'estava realitzant el projecte de construcció d'un porxo cobert per a fer el pati els dies de pluja. El seu traçat passava pel damunt d'uns cinc arbres, segurament centenaris: tres castanyers d'índia i dos oms. Després de moltes discussions amb els arquitectes que ho realitzaven, el porxo va passar pel costat dels castanyers d'índies –que encara els podeu veure ben florits a la primavera– i es va parar davant dels dos oms. Quan les obres van acabar, els dos oms van morir i es van haver de tallar. Només en queda la soca-rel.

Més tard vam poder veure com d'om no en quedava cap de viu. Un rere l'altre van anar patint la malaltia. Només qui treballa al bosc sap quina impressió fa un gran arbre quan jau a terra. Sents que un personatge que t'acompanyava, silent, desapareix.

La natura de manera automàtica, insensible, seguint el seu programa cíclic, se'n fa càrrec de renovar les espècies. Les persones, de manera conscient, sensible, també ens sentim part d'aquest procés de perpetuació. Uns de manera més tècnica, mesurant avantatges i inconvenients quant a l'ús de la natura, d'altres de manera més emotiva, en sentir tristesa per quelcom perdut o il·lusió per tenir cura d'un nou ésser viu. Els nens no saben fer valoracions tècniques. Com a molt poden intuir si el que es fa amb la natura és bo o dolent. Els nens estimen. Estimar és conèixer amb el cor.

Al pati de l'escola, d'oms ara n'hi ha prop de quaranta, bé que d'una varietat "americana" immune a la malaltia. Però també hi ha freixes, blades, aurons, robínies, catalpes, plàtans, xiprers, tuies, til·lers, avets, castanyers, nogueres, oliveres, cirerers, pruneres, pomeres, nesprers..., i un lledoner.

Durant aquest darrer curs escolar s'ha fet un treball amb tots els alumnes del "CEIP Guilleries" dins l'objectiu general de coneixement del nostre patrimoni natural. Els petits han fet una observació periòdica i sistemàtica del cicle de l'any d'un arbre escollit: el castanyer; mentre que els grans han realitzat un catàleg de tots els arbres del nostre espai natural protegit: el turó de la Mandra.

Els nens encara són capaços de mostrar perplexitat davant d'un fet immediat, senzill. De la mateixa manera que un conte explicat amb il·lusió desvetlla la imaginació i les emocions dels menuts. L'observació atenta del que ens envolta els inculca uns valors arrelats dins els seus sentiments.

Aquesta formació rebuda ha de servir per passar el testimoni a una altra generació, i d'ella a una altra... Les persones som i serem natura, o no serem res.

COMISSIÓ ESCOLA VERDA
"CEIP Guilleries"

L'esport extraescolar al "CEIP Guilleries"

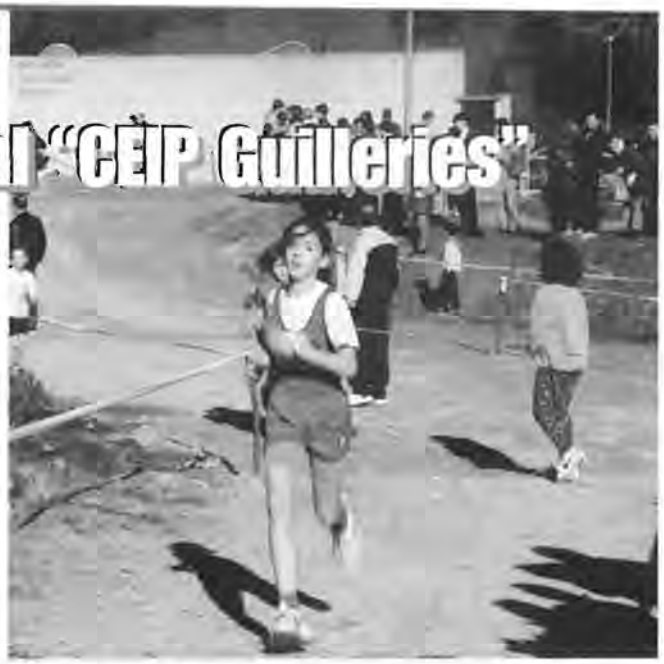

Participació al Cross de Sant Hilari

L'APA del Col·legi Guilleries ja fa uns quants anys que organitza activitats complementàries a partir de les cinc de la tarda. L'oferta és àmplia i variada, i una part d'aquestes són les esportives.

No cal dir que la realització d'activitat física comporta una millora del desenvolupament corporal i mental, de la salut i la utilització constructiva del temps d'oci.

El plantejament de l'esport extraescolar a la nostra escola és el següent:

La iniciació esportiva per als nens i nenes del Cicle Inicial. De fet el que es pretén desenvolupar són les habilitats motrius i les destreses bàsiques. Per als alumnes d'aquest cicle s'ofereix la possibilitat d'iniciació esportiva per mitjà de jocs preesportius i, per altra banda, la iniciació a l'atletisme, també a través de jocs, però en relació amb les diferents facetes que té aquest esport.

Amb els nens i nenes dels Cicles Mitjà i Superior es treballa el desenvolupament dels aspectes bàsics de la condició física d'aquestes edats. Amb els alumnes de tercer i quart es realitza una iniciació esportiva específica, per un costat envers l'atletisme i per un altre, iniciació als diferents esports. Amb els alumnes de cinquè i sisè ja es realitza una certa especialització i perfeccionament tècnic.

Cicle Inicial:	Cicle Mitjà i Superior:
Iniciació a l'atletisme	Esports
Iniciació esportiva	Atletisme

Esports: Aquesta activitat dóna la possibilitat d'iniciar-se i d'aprendre les bases tècnico-tàctiques de diferents esports.

Atletisme: Aquest esport té diferents modalitats, com curses de diversos tipus (de velocitat i de fons, llises i amb obstacles, cros), marxa, diferents tipus de salts i llançaments de diversos artefactes.

Els alumnes poden practicar-lo com a activitat física, sense haver de competir o poden entrenar per anar a competir, tant a nivell de cros com d'atletisme en pista.

Matinal esportiva

A la festa de fi de curs de l'escola, mestres, pares i mares organitzen una matinal esportiva. Enguany el temps no ha acompanyat massa. Tot i així aquesta es va realitzar amb un alt nombre de participació. Els nens i les nenes s'han d'inscriure i se'ls dóna un carnet on hi ha totes les activitats que podran fer. Una vegada realitzada l'activitat la persona responsable de la prova marca el carnet de l'alumne/a.

Els nens i les nenes d'Educació Infantil podien realitzar les activitats següents: circuit de bicicletes, llançament d'aros, tirs lliures de súper-mini bàsquet, curses de xanques, passades de globus, circuit d'equilibri, bitlles, circuit cronometrat, pesca, tombarelles i ascensió pel rocòdrom de l'escola.

Els nens i les nenes d'Educació Primària podien realitzar les activitats següents: bàdminton i indiaques (1 x 1 o 2 x 2), concurs de salt de llargada, curses d'esquís (4 x 4), tir amb arc, circuit de cicle cros, corda d'equilibri, bàsquet (3 x 3), circuit de patins, ascensió pel rocòdrom de l'escola i descens en tirolina i simultànies d'escacs, amb la presència de Joan Fluvià, campió de Catalunya i subcampió mundial de partides ràpides.

Tot plegat un matí ben esportiu i divertit! Ànims a tots i totes que guadim fent esport.

JOSEP IGLESIAS

Teatre,... que guai!

Quan arriba el segon trimestre de quart, tots els nens i nenes que fan aquest curs a la nostra escola saben que els tocarà de fer teatre.

Comença una tasca que engresca tot el grup de la classe: llegir obres de teatre, buscar-ne una que ens agradi i que ens vagi bé per representar, entendre bé l'obra que hem escollit i entonar-la correctament.

El tercer trimestre comença el taller de teatre pròpiament dit: repartiment de papers, assajos, confecció de la vestimenta (sort que molts pares hi col·laboren). També cal fer decorats (l'APA hi ajuda pagant una monitora) i buscar la música més adequada, cançons o danses (com ho faríem sense l'Eva, l'especialista de música de l'escola!).

Finalment arriba la festa de fi de curs i per a nosaltres, els de quart, el dia de l'estrena de l'obra...! Tots tenim nervis de veritat, tots sabem que som importants i necessaris perquè tot surti bé. Quan els pares aplaudeixen o riuen la nostra obra, tots plegats sentim dintre la satisfacció que produeix una tasca de grup acabada, feta amb il·lusió per part de tots.

Els nens et diuen: "Quin curs tornarem a fer teatre?" i la mestre respon: "Suposo que a sisè fareu Els Pastorets". "Què bé, que guai! I tots, tots, hi estan d'acord!

LES MESTRES DE 4T
"CEIP Guilleries"

Una pàtria tan petita i un comiat

Fa dies que sé que vull escriure tot el batibull de sensacions que corren, salten, s'enfilen amunt i avall dels murs de la consciència fins traspassar-ne els límits per després omplir la nit de somnis.

Fa dies que penso què diré que pugui tan sols acostar-se un xic a l'emoció plena i profunda que m'acompanya, feta tota de records inesborrables i incandescents. I em sé incapaç. És aquell moment precís en què em veig a mi mateixa intentant explicar, en una classe de literatura o de música, la inefabilitat dels sentiments i dues o tres mans adolescents s'alcen i em demanen: "Mercè, què vol dir inefabilitat? " I em sento obligada a dir-los que la llengua, malgrat ser tan rica, és immensament pobra a l'hora de poder descriure qualsevol sentiment que ens colpegi o amanyagui, que no mai podrà expressar amb exactitud la força de la passió que ens mou, o de l'odi, o de l'amor...

Doncs només voldria dir això, que res del que he intentat escriure durant aquests dies no m'ha satisfet, que cap dels esborranys no ha arribat a bona fi per una senzilla raó: no deia prou, no dirà mai prou. Ara fa sis anys, un matí de juliol, vaig pujar per primera vegada a Sant Hilari. La carretera d'Osor se'm va fer llarga i inacabable tot i que, amb el temps, les sinuositats perilloses s'anirien tornant racons amables i coneguts i, a l'estiu, generosos d'ombra. Ara fa sis anys... Com podria mai arribar a esbossar amb una pinzellada de tinta les hores viscudes en dos mil dies? Com podria mai fer entendre els afectes viscuts, el dolor i el goig, el desconsol i l'alegria?

Vaig arribar a Sant Hilari amb una feina concreta: ensenyar. I la que he après més he estat jo. He vist créixer l'institut amb una il·lusió fresca, novella, amb la mateixa il·lusió d'una nit de reis: de quatre professors i quaranta alumnes el primer curs a cent setanta alumnes i una vintena de professors enguany. Ha estat una feina amb moments de tot: mentiria si digués que tot han estat flors i violes i que no han aparegut entrebancs i desànim pel camí, perquè n'hi ha hagut, però els viatges llargs tenen l'avantatge de permetre veure més món i el món, amb les estacions, canvia moltes vegades de color i com més el contemples, més el coneixes, i com més el coneixes, més l'estimes. El meu petit món ha estat l'institut. Un petit món estimat. Un món petit fet d'amors petits. De l'amor petit d'alumnes, pares i professors, que han aconseguit fer-lo créixer i tirar-lo endavant. I gràcies a ells és un món viu. Me'n vaig perquè em sembla que me n'haig d'anar, perquè ha arribat el moment, perquè una veu menuda em diu: "és ara, és ara..." Me'n vaig molt feliç perquè, si miro enrere, deixo aquest petit món una mica millor. Me'n vaig extremadament trista perquè deixo bons amics, perquè sé que mai cap altre institut no serà com aquest, cap altres alumnes seran com aquests. Totes les experiències són úniques, però, per a mi, aquesta ha estat especialment màgica. I ja no em queda res a dir, només donar les gràcies a tots els que m'han ajudat en aquesta llarga aventura i, disfressant alguna llàgrima, dir adéu amb, com diu Pere Quart en uns versos, "...una recança infinita i una pàtria tan petita, que la somio completa".'

MERCÈ SAURINA
Directora SFP/IES febrer 93-juny 98

Apunts del col·legi Sant Josep

Fer un balanç sempre és fàcil perquè és destacar aspectes que es poden considerar que han anat una mica millor dintre del que es considera normal. És bo, però, l'altre cantó, perquè convé que els apartats que no han estat favorables siguin motiu de reflexió per a futures actuacions.

Sembla que fa quatre dies i, si Déu vol, dintre de dos anys ja sortiran les promocions que hauran fet tot l'ensenyament obligatori (6-16, Primària-ESO) dintre de la Reforma del sistema educatiu i serà, és clar, el moment de mirar enrere.

Darrerament s'ha aixecat massa rebombori sobre l'avaluació de l'ensenyament, tema que ha motivat més crítiques que debats positius entre els ensenyaments implicats. El món de l'escola és sensible i fàcil d'alarmar a tots els nivells, però cal tenir seny.

Sí que han canviat els nivells en l'ensenyament, només s'ha de mirar el volum dels llibres de text, però han augmentat aspectes que han de potenciar la possibilitat dels alumnes del nou sistema. Tenir més coneixements específics no vol pas dir ni de bon tros que els alumnes sàpiguen més. Es tracta que l'escola doni les estratègies i els recursos que serveixin a la majoria dels alumnes a accedir a uns coneixements que abans venien donats i mastegats però no païts.

Normalment cada centre té una dinàmica particular i concreta. Al Sant Josep, tenim la sort de mantenir un professorat estable que ens permet fer un balanç constant de la feina i de la situació a tots els nivells i això interessa. Cal deixar les dicussions per als teòrics, perquè del contrari ens arrisquem a fer judicis que defugen realitats concretes i a nivell intern, que és el nostre, mirem de fer les coses tan bé com podem.

Compromís. Ara i avui

A la institució escolar se li demanen unes tasques que no pot defugir, però tampoc no pot assumir del tot, perquè s'ha convertit en gairebé única dipositària d'uns valors que han de ser plenament compartits per la família i la societat a tots els nivells.

Se la fa responsable de determinats comportaments dels futurs ciutadans i és perquè la família necessita algú que l'exculpi de la poca dedicació que, per un o altre motiu, s'esmerça envers els fills; i aquests en són els grans perjudicats.

Això que dic no és una crítica a ningú, és un mirar la situació que es dóna en el món dels nostres infants tal i com és i no com voldríem en el fons; i no la podem defugir.

No hi ha receptes que eliminin els problemes i les dificultats que es donen en la nostra societat i aquest és el compromís que tenim l'escola i, sobretot, la família, però compartits.

Ens trobem amb alumnes capacitats que adopten postures o de rebel·lia o de pura passivitat. És clar que les generacions canvien com ho fa el temps però cada vegada més de pressa.

Ara els alumnes tenen molta més llibertat per elegir però es parlen llenguatges tan diferents que porten al desinterès. El jovent es troba que l'escola no els resol les necessitats més immediates com els diners, la moto, els aprovats, poder sortir, divertir-se, passar de les obligacions... Al contrari, l'escola els demana i exigeix esforç per aprendre coses que els semblen inútils en una societat dominada pel valor utilitari.

Creuen que aprovar no mereix l'esforç d'estudiar. Els tutors i els pares adverteixen, premien, castiguen, però són avui formes de control sense gaire repercussió perquè els alumnes no accepten el repte com a seu.

Com voleu que l'escola motivi els alumnes si ells no creuen que sigui necessari aprendre?

Ells tenen de tot i més sense cap mena d'esforç i, per què s'han d'esforçar per estudiar? Per què han de fer cas dels mestres i dels pares i mares que són els que els posen objeccions i dificultats?

Bé, els mestres i pares ens hem d'acostumar a aquesta nova situació i hem d'assumir-ho procurant atendre les demandes que ens exigeix el moment actual, però sense claudicar en allò que han estat, són i han de ser els pilars de tota societat, uns valors que han de reposar en l'esforç, la comprensió, la voluntat, el compartir, el sacrifici, el saber-se divertir, i un llarg etcètera. I tot això els pares ho podem fer perquè en som dipositaris.

No podem deixar-nos emportar per maneres de fer i de pensar que van en contra dels nostres principis. Avui és més complicat, però què millor que lluitar amb i per a ells?

Exigència

Els pares solem delegar a l'escola unes funcions que ens atenyen per naturalesa i cada vegada li reclamem més coses. No opinem, exigim; no demanem, volem; no anem a parlar amb el mestre, amb l'opinió del fill/a en tenim prou, no atenem circumstàncies familiars que desmotiven... no ho volem entendre i menys escoltar. Ho podria fer més llarg però em diríen que no sóc objectiu.

Quan els pares a tutoria em diuen que no saben com sortir-se'n els haig de dir que amb temps, bona voluntat i sentit comú, gairebé n'hi ha prou. Els nostres pares, amb pocs estudis, tenien clar què havien de fer per "pujar" els seus fills... i feien el que podien per a què un dia es pogues-

Premiats al Baldiri Reixac

Festa de les mares

sin guanyar la vida com havien fet ells. Ara ho tenim més fàcil i més difícil per factors externs, però els principis bàsics i fonamentals en què s'ha d'apuntalar una família són els mateixos. Tot és proposar-s'ho.

Participació dels pares

Pocs anys enrere no era tan destacada la col·laboració dels pares en la tasca col·lectiva del col·legi. Actualment hi ha mecanismes de participació que faciliten conèixer no solament l'opinió dels pares, sinó també el compartir la presa de decisions.

Per un cantó, la Junta de l'Associació de Pares que va consolidant de manera eficaç els seus reptes i funció i el Consell Escolar, ens de comunicació i decisió de tots els estaments del centre, pares, mestres i alumnes. La participació és cada vegada més activa i és de justícia valorar-ho positvament.

Per altra banda, hi ha altres moments en què pares i mestres poden intercanviar idees i vivències. Pot ser a les xerrades per cursos o en la mateixa tutoria que és allà on els pares manifesten aspectes globals de funcionament del centre i de la marxa dels fills a l'escola. S'ha aconseguit que les visites a tutoria siguin en gran part dels cursos del cent per cent. De la seva importància n'hem parlat sovint i es va veient que és una eina útil a l'abast de pares i mestres per ajudar l'alumne a assolir objectius. S'entén que no s'ha d'anar a parlar amb el mestre quan hi ha problemes, al revés, al metge hauríem d'acudir-hi quan estem bons, per a prevenir.

No tot s'acaba amb unes qualificacions i és necessari estar atent a molts aspectes que amb el temps configuraran la personalitat dels nostres fills.

Els pares també han trobat una nova forma de participació a través de l'esport escolar, de l'escola de pares, d'activitats que es fan al llarg del curs, etc. Una mostra molt bonica, espectacular i interessant del que comento va ser l'actuació al teatre del col·legi d'un grup de mares que amb esforç, voluntat i ganes de superació i de participació varen fer un espectacle que tardarem en oblidar. Coses com aquestes demostren a uns i altres que tots som útils per a fer coses, per aportar, des d'un festival a la participació en qualsevol altra activitat que s'hagi programat o es pugi programar.

Josep Parera Garriga

Al programa passat parlàvem de la mort d'en Ramon Tresserra i, enguany, lamentablement, ho hem de fer d'en Josep Parera i Garriga, un mestre que també va estar al Col·legi en els primers moments de la construcció de l'actual edifici del Sant Josep, l'any 1965, i que durant gairebé disset anys va ensenyar llengües.

Deixà el centre per anar-se'n de mestre a la Garriga, al seu poble natal on es va jubilar. De seu pas pel centre en tenim un bon record, com a mestre i després com a company del professió.

Periquito de tota la vida va estar molt lligat al CE Sant Hilari a través de la secretaria i a altres entitats locals va ser una persona apreciada, a l'igual que la seva esposa, l'Antonieta.

Després d'una llarga malaltia, ens va deixar el dia 26 de setembre de l'any passat, a l'edat de 73 anys. Descansi en pau.

Dintre de pocs dies

Estem a quinze dies de l'inici del nou curs i s'han fet ja les valoracions i previsions pertinents, que implica mirar enrere i endavant. Del passat permeteu-me que destaqui el premi Baldiri Reixac que varen aconseguir un grup d'alumnes d'ESO amb un treball sobre el medi ambient, així com que alumnes del centre guanyaren els dos premis que hi havia al concurs de narració curta de Sant Hilari. No s'ha de treballar pel premi, no és aquest l'objectiu, però si hi ha una bona tasca mai no està de més un reconeixement.

Del futur aviat començarem el 98-99 i la vida recuperarà el seu horari normal i l'ordre que suposa el col·legi. Altra vegada el treball, l'esport, l'estudi i d'aquesta forma, grans i petits, enfilarem amb optimisme un curs que ha de ser el preludi de l'any dos mil. Serà el darrer curs del segle XX, i això és molt sèriós...

ÀNGEL SERRADESANFERM I VALLS

FOTOS QUE FAN HISTÒRIA

Un Sant Antoni de l'any 1948 amb la burra de Can Folgarolas.

Hi ha entre altres, J. Parareda, J. Donadeu, X. Rossell, J. Carreras, J. Carreras, J. Pla, G. Pla, J. Puig. J. Comas, J. Güell, J. Crous, Ll. Farràs, J. Vila i altres.

Foto cedida per Joan Comas

Dia de la Comunió, any 1944.

D'esquerra a dreta, Planchart, Clopés, D. Massaneda, J. Artola, J. Vila, A. García, J. Tresserras, Albert Ripoll, E. Clopés, M. Molist, P. Bisellach, A. Belmonte, J. Raset, Soucheiron, Moragas, J. Roura, Puigderrajols.

Foto cedida per A. Vernedas

Després de cosir, dijous Llarder a la font del Sastre, any 1956.

D'esquerra a dreta: Conxita Planchart, P. Valls, L. Pujol, Carme Planchart, M. Arimany, A. de Ca la Vicenta, M. Masó i Roser Planchart.

Foto Arxiu A.S.V.

Noies que servien als "Campaments", 1953.

D'esquerra a dreta: M. Carreras, P. Frigola, R. Planchart, L. Pujol, A. Vernedas, M. Garriga, A. Bosch, Lluïsa, R. Pujol i L. Bayé.

Foto cedida per A. Vernedas

Noies a cosir.

D'esquerra a dreta, M. de la Casanova, M. Font, Carme de la Casanova, J. Font, M. Farràs, J. Feliu, M. Serradesanferm, C. Fàbregas, S. Samaranch, C. Casas.

Foto cedida per Lluís Farràs

Després de servir un bon dinar cal celebrar-ho amb "xampany Calixtus"...

D'esquerra a dreta: Beatriz Arnedo, C. Turon, L. Sala, C. Aguilà, Rita, L. Masó, Maria d'Osor i?

Foto cedida per Maria Estefanell

L'Hospital de Sant Hilari

El poble de Sant Hilari fa ja uns quants segles disposava d'un hospital i d'aquí que tinguem un barri que per haver-s'hi ubicat encara se'n diu de l'Hospital.

Era freqüent que a pobles no gaire grans hi hagués una edificació que fes les funcions de centre d'acollida de malalts, però es donaven més en els que hi passava el camí ral no pas en nuclis apartats de població com és el cas de Sant Hilari. Amb aquest escrit inicio un senzill treball que solament pretén donar a conèixer algunes dades sobre l'hospital que hi hagué al nostre poble, i que alguns altres podrien continuar.

Història de l'Hospital

L'Hospital té un origen feudal i podria ser que fos fruit d'un privilegi concedit per algun senyor del terme a l'hora de fomentar-ne la creació d'un nucli de poblament considerable al voltant de l'església primitiva i que donaria lloc a la sagrera.

Aquests senyors havien estat els Gurb, perquè ja l'any 1436 trobem documents que parlen de deixes a l'Hospital de Pobres de Sant Hilari. Al 1497 n'era procurador el noble Bernat Joan de Gurb, senyor del terme entre 1484 i 1498.

Seran molts els documents que al llarg dels segles posteriors parlen de l'Hospital, la qual cosa indica que tingué una activitat continuada.

Era un hospital de pobres, que acollia homes i dones que no podien atendre les necessitats més bàsiques referents a malalties per no disposar de recursos econòmics, i això implica que només es finançava amb deixes i donacions, almoines i el poc que podien tenir els qui hi ingressaven i, per tant, la seva situació a tots nivells havia de ser sempre precària.

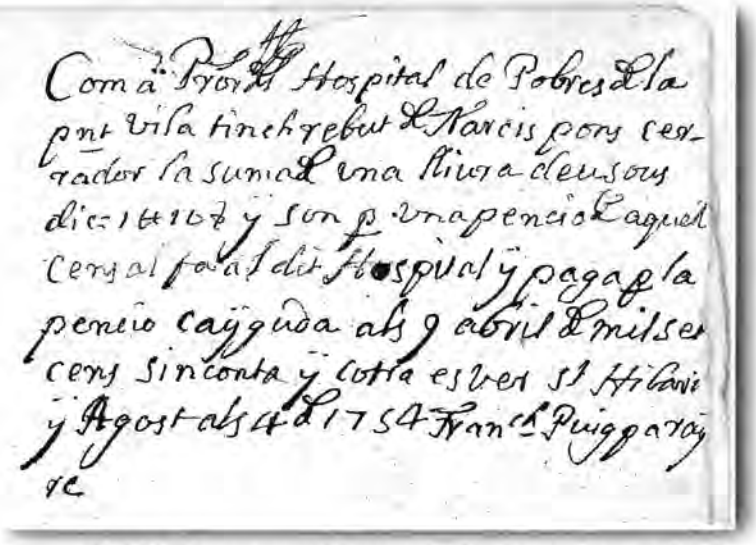

Model de rebut per prestació de serveis, 1754 (cedit per en Joaquim Planes)

L'hem de situar al barri de l'Hospital, a la zona on hi ha ara el nou escorxador, entre la riera i a banda i banda del camí actual. Així es dedueix de la lectura de diferents escriptures.

Hem de considerar que per la seva condició d'atendre pobres i necessitats havia de passar per circumstàncies difícils. Al segle XVIII la situació és penosa, segons un document que generosament ens ha cedit l'historiador Antoni Pladevall, gran coneixedor de les nostres terres, i que transcrivim literalment:

Hospital del pueblo

"En este pueblo se encuentra el Hospital de Pobres enfermos por los naturales de la Parroquia, algo distante de la villa en detrimento de aquellos necesitados assí por la situación estrecha como por la disposición de la Casa como por falta de pronta assistencia en los remedios espirituales y corporales que en ciertas ocasiones piden las ocurrencias de las enfermedades retardando aquellos la distancia del lugar y situación no favorable y el río intermedio mayormente en inclemencias del tiempo. Tiene el Hospital dos piezas separadas una para hombres y otra para mujeres, con quatro camas en cada una separadas con la escasez de ropa, que permite la pobreza de la Santa Casa. Hay en el casa pequeña e infeliz habitación para los Hospitalarios destinados en los pactos entre ellos convenidos al servicio de los enfermos les subministran las medicinas necessarias prevenidas con las recetas del medico y cirujano, que a este fin tiene el Hospital alquilados y los alimentos precisos a sus desganas con la porción entera y con la media de pan, vino y carne para los que mejoran o convalescen según el estado de su restauración. Tiene asimismo el Hospital su buen administrador para llevar la buena conducta con el gobierno de la casa y su agente Procurador para cobrar la renta, que serà de unas 250 libras y padeciendo la desgracia de quedar adeudado de 700 l., que en tiempo pasado tomó por expedición de sus urgències con la precisa distribución de pensión anual 21 ll.s. Compadecida esta casa piadosa de los Pobrecitos en vista de la incomodidad que padecen, deseosa de consolar con prontitud a las desdichas de las necesidades repentinas que continuadamente está sujeta la fragili-

dad humana se halla ultimamente trabajando otra casa de la villa con habitación y huerto que dejo al hospital con en su último y valido testamento una senyora de este Pueblo, muy devota de la Santa Casa con el fin de transferir allí su sitio, afianzando solo la Santa Casa el trabajo y la obra en la buena conducta de Personages charitativos, que ardieron en amor de Dios y del Proximo, y atendiendo unicamente el bien publico, contribuyeron a la fbrica de limosnas de los auxilios necesarios a la obra animando y excitando a los vecinos a la misma contribución, esperando del Todopoderoso, que compadecido de las enfermedades de los Hombres hizo tanto por su remedio moverá con su gracia los corazones de los fieles a la cooperación para ser perfeccionada esta obra pia a favor de los enfermos y beneficio del Público."

Sant Hilari, 1785

El document parla de les sales i que hi haurà un canvi d'edifici, s'anirà a un altre situat al bell mig del poble. Al 1786, abans del trasllat, l'hospital depenia del Comte de Solterra, Josep Francesc de Sarriera i Copon, i en aquells moments tenia un servent i dos malalts.

El Nou Hospital (1786)

S'hi pot anar perquè l'any 1782 Marina Rovira, vídua de Francesc Vives, farmacèutic, lega una casa del carrer de la Rectoria i el seu hort a l'Hospital de Pobres de Sant Hilari (l'actual casa de la vila).

S'hi hauran de fer moltes obres per a rehabilitar-lo, però finalment el nou hospital és obert al públic el dia 31 de desembre de 1786, amb noves i renovades dependències.

D'aquesta època en tenim un millor coneixement perquè es conserva un llibre d'anotacions dels malalts que feien ús de l'hospital i que va del 1786 al 1820. Legalment només hi podien anar els malalts de la parròquia de Sant Hilari, però l'administrador era lliure per admetre o no un malalt d'una altra demarcació eclesiàstica. Normalment, si un malalt venia d'una altra parròquia havia de pagar. Per exemple, a la de Santa Margarida, el rector es comprometia a posar un bací a l'església per recollir diners i pagar les despeses a l'hospital.

L'any 1790 va morir en Joan Garolera que era l'hospitaler i que mentre va estar malalt l'Hospital el va mantenir segons acord.

Al setembre de 1801, és admès un primer malalt de la parròquia de Joanet gràcies al fet que Salvi Miralpeix,

LLIBRE EN QUE
SE NOTARAN LOS
MALATS del present
Hospital de S. Hilari

Llibre d'anotacions de l'hospital, 1786-1820 d'en Francesc Ripoll

capellà de Sant Hilari, va pagar mil lliures a favor de l'Hospital a canvi de poder admetre malalts de Joanet.

Com cal suposar, l'Hospital complia també una missió important en moments de conflictes com podien ser les guerres. D'aquesta manera veiem com, en el conflicte dels Miquelets en la Guerra del Francès, l'any 1808, el 15 de desembre, a l'hospital hi havia: Josep Domingo, de Pont d'Armentera, miquelet de la 6a Companyia d'Igualada, de la qual n'era capità en Ton de ca la Perxa, de Capellades També en Pau Carbonell, de la 5a d'Igualada; en Joan Glassell de la de Tremp, en Mariano Castell, en Lluc Ricci, presoner francès natural de la Ciutat dels Estats Eclesiàstics i en Fc. Averelí, també presoner, de Verona, que es posà malalt quan havia d'anar a Vic.

El darrer segle (1808-1906)

El que havia estat l'antic Hospital, al llarg del segle XIX, va portar problemes perquè possiblement no es varen fer les coses com calia. La qüestió és que mentre a l'any 1853 l'alcalde comunica al govern de la província que l'Hospital només viu de donatius i almoines i, per tant, no ha de generar rendes, l'any 1862 hi ha una reclamació per part de la "Hacienda Pública" que demana el pagament d'impostos perquè l'Hospital, que viu de donatius, genera unes rendes considerables.

Resulta que l'antic hospital, com que disposava de diverses dependències i un hort, va anar primer arrendant i després venent les diferents possessions. D'aquesta manera, els nous propietaris edificaren petites cases com les que encara es poden veure en algun indret de l'actual carrer de l'Hospital.

Al febrer de l'any 1862 i essent-ne administrador en Josep Saleta, hi ha la venda de finques que havien estat de l'Hospital i que ja s'havien convertit feia temps en petits habitatges.

La casa núm. 10 és venuda a Josep Geronès, una peça de terra a Pere Grahit, la casa núm. 8 a Jacint Vila, la núm. 4 a Benet Bernedas i la 10 a Josep Casals Miralpeix, que també tindrà el que era l'hort de l'Hospital i que al 1889 vendrà a l'Ajuntament per a poder-hi fer l'escorxador Municipal.

Es devia fer tot plegat una mica de qualsevol manera perquè "Hacienda" reclama i diu que l'Hospital, com a propietari no figurava en el repartiment territorial i per això exigia les aportacions corresponents a l'erari públic. Més endavant també hi hauria problemes amb les institucions a l'hora d'edifciar els terrenys.

A la segona meitat de segle, i a causa de l'afluència de gent a l'estiu per a prendre les aigües picants, si algú estava malalt, encara que no fos de la parròquia, podia anar-hi si pagava. Passava sovint que s'aplegaven pobres captaires que hi anaven a morir i deixaven el poc que tenien a l'Hospital.

A l'estiu de 1868 arriben al poble unes germanes Carmelites per mirar de tenir casa i poder atendre altres membres de la Congregació que estiguin malaltes o hagin de prendre les aigües.

L'Ajuntament els va cedir unes habitacions de l'Hospital i com que la seva principal missió era l'ensenyança de nenes, varen convertir algun local en escola, mentre ajudaven a les necessitats de l'Hospital i atenien la capella que hi havia al recinte, dedicada a Sant Antoni de Pàdua. Es va fer així i d'aquesta manera elles n'ocupaven una bona part. Així mateix n'ocupaven una part en R. Juanhuix i en F. Gubau i també s'hi guardaven els misteris que sortien per la Setmana Santa.

Amb els anys el centre anà passant per diferents vicissituds, fins arribar a les acaballes del segle en què l'assistència a l'Hospital davallà considerablement. Hi ajudà notablement el fet que les germanes ja tenien previst deixar l'edifici, cosa que no feren fins l'any 1902 quan la família de can Saleta inaugurava el que avui coneixem com a edifici de les monges i que es dedicaria a escola i a centre de les religioses.

Aquests passos debilitaren l'Hospital en gran manera. Al 1893 ja gairebé no feia funcions d'assistència sanitària i només servia d'acolliment. És en aquest mateix any que l'Ajuntament com a institució –sempre havia anat d'un cantó a l'altre i canviava de lloc– va rebre el dret d'utilitzar l'edifici de l'Hospital i, per tant, en tindrà el dret de propietat.

Serà un moment important perquè se'n vol recuperar el seu bon ús i amb aquesta missió es fa una Junta Municipal de Beneficència que un any més tard, el 1894, fa un Reglament de l'Hospital Municipal, que sense deixar d'atendre els pobres introdueix grans novetats que havien de suposar una millora considerable d'atenció i funcionament. El moment, però, ja no era el més oportú.

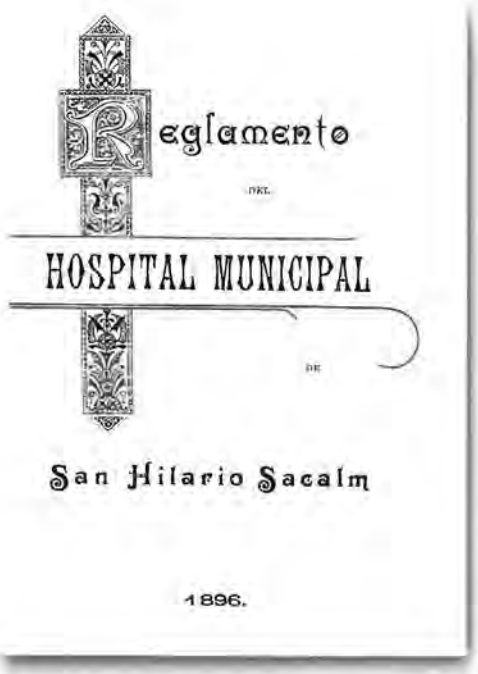
Reglamento
DEL
HOSPITAL MUNICIPAL
DE
San Hilario Sacalm
1896.

Reglament de l'hospital municipal, 1896. Arxiu A.S.V.

Aquí hi havia l'antic Hospital

En aquest període s'aniran combinant les funcions mínimes d'hospital i de casa de la vila segons un contracte d'arrendament de l'Ajuntament.

Al 1906, el 20 de gener es demana la confecció d'un plànol per a una Casa Consistorial, quan encara trobem que en Narcís Donadeu era hospitaler, l'últim. Hi estava de franc. A partir d'aquí deixa de funcionar com a hospital de manera definitiva, encara que durant uns mesos hi deixaven dormir si convenia. Els plànols seran obra de l'arquitecte municipal, Ildefons Casamor, i dissenyarà un edifici amb detalls modernistes en el lloc de l'Hospital.

Al juny del 1906 començaven les obres que havien de convertir l'Hospital Municipal de Sant Hilari en Casa de la Vila. Les obres eren a jornal, sense cap pressupost, i les executà en Dalmau Boada.

Un any després en Llorenç Suñé feia les escales, en F. Ripoll la porta i en Josep Tarradelles les baranes de ferro. També es compra l'hort del darrere amb la intenció de ferhi les escoles.

Finalment, les obres s'acabaren el 1908 i l'edifici donà cabuda a escola als soterranis, a habitatges de mestres i secretaris i altres dependències a la planta baixa i a oficines la superior, rematat amb unes golfes. Per fora és l'actual edifici que ens ha arribat fins als nostres dies, només amb la variació de la façana que dóna a llevant, a l'actual plaça de l'Ajuntament.

Amb aquestes ratlles, hem pogut veure una mica quina va ser la història d'una institució que durant segles va estar al servei dels pobres i necessitats de la parròquia, l'Hospital de Pobres de Sant Hilari, i com es va convertir en l'actual Casa de la Vila.

De l'Hospital antic només en queda el nom d'un barri que l'acollí des de l'època medieval fins l'any 1786.

NOTA: És possible que algú tingui documentació a casa sobre el tema i no cal dir que li estaria molt agraït de poder-la consultar.

ÀNGEL SERRADESANFERM I VALLS

Sant Hilari Sacalm

D e l 2 6 a l

Actes Religiosos

DIJOUS, 27
Tarda, a les 6: *REPIC DE CAMPANES per a anunciar la Festa Major.*

DIVENDRES, 28
Matí, a les 12: *MISSA SOLEMNE CONCELEBRADA. Farà l'homilia Mn. Jacint Anglada, Rector de Manlleu. Cants a càrrec de la coral mixta Els Nois Alegres.*

DISSABTE, 29
Tarda, a les 8: *Missa solemnitzada en sufragi dels difunts de la parròquia.*

DIUMENGE, 30
Matí, a les 12: *Missa solemne d'acció de gràcies, aplicada a intenció del poble. Cants a càrrec del Cor Parroquial. Les altres misses seran a les 10 del matí i a les 8 de la tarda.*

ACTES POPULARS

DIMECRES, 26

Nit, a 2/4 de 10: *Partit de futbol, C.E. SANT HILARI FONT VELLA - C.F. BREDA.*

Nit, a les 10: *TEATRE, amb l'obra "FUITA", de Jordi Galceran, al Cinema Catalunya.*

Nit, a les 12: *DISCO MÒBIL, a la CARPA.*

DIJOUS, 27

Tarda, a 1/4 de 7: *Actuació de l'ESBART DANSAIRE D'OLOT al Cinema Catalunya (acte patrocinat per Font Vella). A la mitja part, PREGÓ DE FESTES'98 a càrrec de JOSEP PUIGBÓ I VALERI, Periodista i presentador de TV3. LLIURAMENT DE PREMIS del "2n Concurs de Fotografia" per a la portada del programa de Festa Major. Clourà l'acte la Coral Mixta ELS NOIS ALEGRES.*

Nit, a 2/4 d'11: *CORREFOC amb el grup DIABLES DE L'ONYAR. Sortida de la plaça de l'Ajuntament (acte patrocinat per Font Vella). Seguidament, BALL amb el conjunt CHAPÓ a la plaça Josep Moragues.*

Nota: Es prega no deixar cotxes aparcats i tapar les finestres dels habitatges amb cartrons en els següents carrers: St. Benet, Vic, Valls, Pl. Jacint Verdaguer, Pl. Església, Josep Ximeno, Pl. Gravalosa i Pl. Josep Moragues.

Nit, a les 12: *A la CARPA. Conjunts THE MURPHIES, CLUB MORIARTI i els PETITS FOURS.*

DIVENDRES, 28

Matí, a 2/4 de 12: *CERCAVILA amb els Gegants i cap-grossos de Sant Hilari acompanyats pel grup EL SINGLOT. Sortida de l'Ajuntament. En acabar, a la Plaça Jacint Verdaguer, ESPECTACLE D'ANIMACIÓ, amb el grup EL SINGLOT (acte patrocinat per Font Vella).*

Tarda, a les 4: *CAMPIONAT DE BOTIFARRA, a la Plaça Gravalosa (programes a part).*

Tarda, a les 5: *CONCERT DE FESTA MAJOR amb l'Orquestra MONTGRINS, al Pavelló d'Esports.*

Tarda, a les 7: *AUDICIÓ DE SARDANES per la cobla CADAQUÉS a la plaça Jacint Verdaguer (acte patrocinat per Transports Moragas).*

Vespre, a les 9: *Partit de futbol, C.E. SANT HILARI FONT VELLA - C.F. ARGENTONA.*

Nit, a les 12: *GRAN BALL DE FESTA MAJOR amb l'Orquestra MONTGRINS i el conjunt JUNIORS. Pavelló Municipal d'Esports.*

Nit, a les 12: *a la CARPA. Conjunts CASTAWAY, XTINCION i TIPUAIXI.*

Festa Major 1998

3 0 d ' a g o s t

DISSABTE, 29

A les 9 del matí. *XARANGUES pels carrers de la Vila.*

Matí, a 2/4 de 12: *a la Plaça Gravalosa, ESPECTACLE D'ANIMACIÓ a càrrec del grup PEP LÓPEZ I SOPARS DE DURO (acte patrocinat per Font Vella).*

Matí, a les 12: *al Bar Montseny, PARTIDES D'EXHIBICIÓ de diferents modalitats de BILLAR, entre Esteve Matas, subcampió d'Europa del quadre 47/2 i Juan Antonio Navarro, campió de Catalunya lliure.*

Tarda, a les 3: *BAIXADA DE CARRETONS.*

De 3 a 4: *carregada de carretons a la plaça de Cal Ros i carrer Dr. Morales.*

A 2/4 de 6: *sortida dels carretons des del Pla de les Arenes, animació amb LA XARANGA AMERENCA*

A les 7: *a la Plaça Gravalosa, BALL amb el conjunt METROPOL i dutxa col·lectiva. Acte patrocinat per l'Ajuntament (programes a part).*

Nit, a les 12: *GRAN BALL DE FESTA MAJOR amb l'Orquestra MARIMBA i el conjunt LOS SIREX, al Pavelló Municipal d'Esports.*

Nit, a les 12: *a la CARPA. Conjunts OSSIAN, PSYHCOINE i LOS DE OTILIA*

DIUMENGE, 30

A les 9 del matí: *XARANGUES pels carrers de la Vila.*

Matí, de 2/4 d'11 a la 1: *Exhibició de PUNTAIRES a la Plaça Gravalosa.*

Matí, a les 11: *Arribada motos antigues, passeig pels carrers del poble i exposició a Can Burgada.*

Matí, a les 12: *BALL D'ESCUMA pel Grup L'ARLEQUÍ. Plaça Josep Moragues (acte patrocinat per Font Vella).*

Tarda, a 2/4 de 6: *CANTADA D'HAVANERES pel grup BERGANTÍ, als jardins de la Font del Pic. Hi haurà rom cremat per a tothom.*

Tarda, a les 6: *a la CARPA. Fi de festa COUNTRY, amb el grup THE RURAL COMPANY.*

Tarda, a les 7: *COP DE CLOWN, BRIGADA CULTURAL P.M. pels carrers de la Vila.*

Tarda, a les 8: *BANDA MUSICAL DEL MARESME, pels carrers de la Vila.*

Nit, a les 10'30: *CASTELL DE FOCS D'ARTIFICI per la PIROTÈCNICA TURIS al camp de futbol.*

Seguidament: FI DE FESTA amb el conjunt CLAU DE CINC. Plaça Josep Moragues.

Les Xarangues passaran pels carrers i places de la Vila durant tots els dies de Festa Major.

Notes: A partir del dia 18 d'agost a les 9 del matí, a l'Ajuntament, es podran reservar taules per a les sessions de ball al pavelló.

Durant els dies 29 i 30, hi haurà una Fira de Mostres de tradicions populars catalanes a la plaça Gravalosa, organitzat pel Grup Divulgatiu de Tradicions Populars.

VENDA D'ENTRADES

BALL		TEATRE	
Anticipada	1.200 ptes (a l'Oficina de Turisme)	Anticipada	1.400 ptes (a l'Oficina de Turisme)
Taquilla	1.400 ptes	Taquilla	1.600 ptes
Jubilats	1.000 ptes (només a l'Oficina de Turisme)		

Els organitzadors es reserven el dret de modificar el programa si causes imprevistes ho motivessin.

Organitza: ÀREA DE CULTURA I FESTES
Patrocina: AJUNTAMENT DE SANT HILARI SACALM
Amb la col·laboració de: Font Vella, Fontdor, Transports Moragas, Forces Forts i Ferms i Agrupament Escolta "Als Quatre Vents".

Resum de l'any

El grup local Orient a la Carpa Jove

Nou indret per a la tallada de troncs

Festival de Música a la Sala Noble de la Cooperativa

Carnaval 98

AGOST

- Es posa en funcionament l'Estació Meteorològica Municipal, instal·lada a la Casa de Cultura.
- XX Festival Internacional de Sant Hilari, Cambridgeshire County Youth Orquestra d'Anglaterra, conjunt musical format per 70 músics menors de 21 anys.
- 20a exposició d'olis dedicada a la població, de Marià Climent a la Casa de Cultura.
- Festa dels Barrufakintos del 79 amb cercavila, sardanes, coca i moscatell, concert de rock a l'escorxador, ball al Club Villaret amb l'orquestra Bossa Nova i elecció de Mis Kintus (Anna Bonvehí, Gemma Comas i Susanna Vilar).
- Comença l'exposició d'olis de Josep Bau a la sala d'exposicions de la Casa de Cultura.
- XX Festival Internacional de Sant Hilari Sacalm, actuació del duo format per la soprano Aïda Vera i el pianista Efrem García.
- Sardanes tots els dijous d'agost amb la cobla Genisenca.
- XX Festival Internacional de Sant Hilari Sacalm, Trio Zèfir, format per flauta, clarinet i oboè.
- Final del campionat d'estiu de Futbol Sala a les pistes del Pavellló Municipal d'Esports. Exposició d'olis de Rosa Manté i aquarel·les de Narcís Forés al primer pis de la Casa de Cultura.
- Festa de Ràdio Sant Hilari al Club Villaret amb l'actuació del duet Bad-2, exhibició de balls de saló llatins a càrrec de Cels i Noemí, concurs de balls de saló i jocs sorpresa.
- Campionat de Mountain Bike BTT, Gran Premi Font Vella al Pavelló Municipal d'Esports, organitzat pel Moto Club Sant Hilari.
- Exposició de pintures de Joan Cantal, a la planta baixa de la Casa de Cultura.
- XII Festa de l'estiuejant, visita a la Font Vella amb refresc, sortida de l'ermita del Nen Jesús de Praga, cafè tertúlia, celebració eucarística, concert i elecció de l'estiuejant de l'any, que va ser la Sra. Carme San Emeterio García, que fa 60 estius que ve a visitar-nos.
- Presentació oficial de la plantilla del primer equip per la temporada 97-98 del Club Esportiu Sant Hilari amb un partit de futbol contra el F.C. Barcelona-C.
- XX Festival Internacional de Sant Hilari Sacalm, actuació del Conjunt Orquestral de Girona, el Cor Filharmonia i la Coral Saba Nova.
- Inauguració d'una exposició de pintura de la M. Àngels López a l'Hotel de la Font Picant.
- Festa Major de la Font Picant, nit de jazz amb Màrius Bürgisser / Francesc Ubanell Quartet, tarda de música en viu amb Elements i l'actuació del grup K'agust Stik Trio.
- Primer sopar a fora dels dos-cents veïns del carrer de la Piscina.
- Exposició del vestuari dels armats, utilitzat el Divendres Sant pel Viacrucis Vivent, a l'antic Hotel Suís.
- Inauguració de l'exposició de la jove artista local, Luciana Macedo Coelho, alumna de l'Aula d'Art Municipal, a la Casa de Cultura.
- X Aplec de la Sardana, Sant Hilari - Font Vella, matí i tarda a la plaça Gravalosa, amb les cobles Cadaqués, Ciutat de Girona i Genisenca.
- Exposició de pintures i aquarel·les de l'Antoni Casellas d'Arbúcies i punt de ganxet de l'Antònia Massagué.
- XVII Festa Popular del Barri del Serrat amb l'actuació del grup de Pere Vila.
- Festes de la plaça Dr. Robert amb jocs, berenar i danses per a la mainada, sopar i revetlla.
- A la plaça de l'Església UN POU DE POESIA, recital de poesia amb autors locals i foranis.
- Bàsquet al carrer 3 x 3, a la plaça Josep Moragues, organitzat pel Club Bàsquet Sant Hilari.
- Presentació de les plantilles Futbol 7A i 7B, Aleví A i B, Infantils, Cadets i Juvenils amb un partit dels primers equips del C.E. Farners i C.E. Sant Hilari Font Vella.
- Campionat de pesca de Festa Major al Pantà de Susqueda.
- 38è Concurs de Tallada de Troncs, a l'esplanada de can Burgada, orgnitzat per l'Associació Forestal i Agrícola de Sant Hilari Sacalm.
- Exposició de Fotografies a la Casa de Cultura: "SANT HILARI SACALM: LLUMS I OMBRES, FORMES I COLORS", a càrrec de Josep Bel.
- Exposició de pintura en homenatge a l'artista hilarienc, Eduard Xandri, a la Casa de Cultura.
- Exposició, a la Casa de Cultura, dels cartells participants al XIV Concurs de Disseny per a la Portada del Programa de Festa Major 97.

La botiga al carrer

Compacte de sardanes sobre Sant Hilari

Lliurament del Premi d'Investigació Josep Moragas

la trentada 68. (Nascuts al 68)

- Dies 28, 29, 30 i 31 d'agost Festa Major 97, amb el pregó a càrrec de Martí Boada Juncà, geògraf naturista, escriptor i professor de diverses universitats i la XIV Baixada de Carretons.
- Gran Partit de Futbol de Festa Major 97 amb els primers equips del C.D. Arbúcies i el C.E. Sant Hilari Font Vella.

SETEMBRE 97

- Exposició fotogràfica: XXV Saló Nacional de Fotografia "Trofeu Quillat" a la Casa de Cultura.
- Al Saló de Sessions de l'Ajuntament, lectura del veredicte del jurat i lliurament del IV Premi Josep Moragues de recerca en Humanitats, Ciències Socials i Ciències Naturals a la comarca de la Selva. Els guanyadors foren: Oriol Mach i Hug Capellà amb l'obra *Una comarca serena.*
- Diada Nacional de Catalunya: arribada de la Flama, encesa del pebeter i Ofrena floral de les institucions públiques i altres entitats, amb audició de sardanes matí i tarda.
- V Rally Clàssic Tardor, Copa d'Espanya de Rallyes de Regularitat i Campionat de Catalunya de Rallyes de Regularitat, organitzat pel Barcelona Clàssic Car Club.
- Festa Major del pla de les Arenes amb missa a la Talleda, ball dissabte i diumenge tarda i vespre als restaurants Els Cortals i Mascullell.
- Trobada de motos històriques, amb la celebració de la III Diada de Soci, amb vermut ofert per l'Ajuntament i dinar de germanor en un hostal de la nostra població.
- Aplec de l'Ermita de la Mare de Déu de Vallclara. Rosari, missa i coca amb mel.
- Festa Major de Sant Mateu de Joanet.
- Donació voluntària de sang a la Casa de Cultura, per la Germandat de Donadors de Sang de les comarques gironines, amb la participació de 189 donants.
- V Trobada de motos antigues, organitzat pels "Amics motos antigues", amb una ruta per les Guilleries i el pantà de Sau.
- Participació en la VII Fira Comarcal de Sant Miquel d'Hostalric, de l'Ajuntament de Sant Hilari Sacalm, amb un estand amb fotografies antigues i productes del nostre poble.
- 50è aniversari del Grup Excursionista "Forces, Forts i Ferms" amb sortida al cim de Sant Miguel de les Formigues per l'ofrena floral, missa i dinar de germanor, projecció de diapositives a la Casa de Cultura i sopar d'aniversari.
- Matriculació, presentació i inici del curs del Centre de Formació Permanent d'Adults.

OCTUBRE 97

- S'acaba el X Torneig OPEN organitzat pel Club Tennis Sant Hilari amb premis individuals dobles, masculins femenins i de consolidació.
- 3r sopar de Duro al Pavelló Municipal d'Esports amb la participació de restaurants i comerços del poble i de 2.300 persones, per l'Associació de Turisme de Sant Hilari.
- Activitats de gastronomia, turisme, natura i comerç, organitzades per l'Associació de Turisme, per tal de promoure el nostre poble. Sopar de duro i Botiga al carrer.
- XIV Cursa de Sant Hilari, organitzat pel Grup de Fondistes de Sant Hilari, amb un recorregut de 12 km pels nostres boscos.
- XIX Motocròs Sant Hilari, al Circuit dels Cortals. Prova puntuable pel Campionat Provincial.
- Festa Major de Sant Miquel de Cladells amb Ofici Solemne, sardanes i ball per festejar la restauració de les obres de l'Església, gràcies a l'esforç de veïns i institucions.
- Inici del curs de l'Agrupament Escolta "Als quatre vents", amb jocs de cucanya i berenar a la plaça Gravalosa.
- II Rally Sant Hilari d'Escalèxtric puntuable pel Campionat Gironí de Ral·li-Slot, amb un total de 107 participants i amb la participació de destacats corredors locals.
- Al Balneari de la Font Picant, actuació de la Coral Holandesa "Pro Música", amb un ampli repertori de les seves cançons populars i nadales.
- A la Biblioteca Municipal, *El cabàs de contes de l'àvia*, patrocinat per la "la Caixa".
- Conferència de Joan Rigol i Roig, president d'Unió Democràtica de Catalunya, sobre *Catalunya sobirana, estat plurinacional*, a la Casa de Cultura.
- XIII Volada d'estels, un estel per a la pau. Amb taller d'estels, volada i exhibició d'estels i aeromodelisme al pla de les Arenes.
- Diferents trams del Rally Empordà a les carreteres dels nostres voltants: Osor, Cladells.
- Reunió, de l'Associació del Viacrucis Vivent per parlar de si val la pena fer el Viacrucis.
- Concentració estatal de cotxes "Alpine", en ruta per les contrades de les Guilleries.
- Es tanca la caserna de la Guàrdia Civil i l'Ajuntament els ofereix un dinar de comiat.

Guanyadors del concurs d'aparadors amb motius nadalencs

Presentació del Viacrucis Vivent

Celebració de les noces d'argent i or de l'any 1998

Festa d'en Serrallonga a Can Rovira

NOVEMBRE 97

- A la Biblioteca Municipal de la Casa de Cultura, exposició *La cua del ratolí* sobre els contes dedicats a aquests animals, cedit per la Fundació "la Caixa".
- IV Jornades gastronòmiques de tardor a la Selva, amb la participació dels restaurants Ripoll, Torras i Verdolet.
- Fòrum Cívic Popular, a la Casa de Cultura, amb el tema: *Què hi tenen a dir les dones sobre Sant Hilari?*
- IX Marxa excursionista *Camins de les Guilleries*, organitzada per Ça-calm Exprés, entre Corbera Vella, St. Salvi de Cladells, Roques del Rei i Sta. Margarida de Vallors.
- L'hilarienc Antoni Brugués va guanyar el campionat gironí, de tir amb arc, en la modalitat de corb.
- Comença un curs de ràdio per als membres de Ràdio Sant Hilari, a càrrec de Joan Carles Codolà, organitzat pel Punt d'Informació Juvenil a la Casa de Cultura.
- La granja de porcs Casabosca va ser guardonada amb el premi "Porc d'Or de Diamant" per la seva producció de garrins desmamats.
- Actuacions musicals dels grups de rock Glaucs, Gossos, Jaisom Peltros, Lax'n Busto i Ja t'ho diré, al Club Villaret, en el transcurs de diferents setmanes.
- Sopar del X Torneig OPEN organitzat pel Club Tennis Sant Hilari amb el lliurament de premis individuals dobles, masculins femenins i de consolació.
- Tres homes armats amb pistoles assalten en una sola nit els bars Aquari, Cristo, Florida i Pedra Llarga.
- S'instal·la durant dos dies, el Circ Royal a la plaça Guilleries amb cocodrils, caimans, llames, estruços i serps boes, pitons i albines.
- Xerrada sobre els 50 anys d'ovnis a càrrec de Ricard Làzaro Medina de l'Agrupació Astronòmica d'Osona, a la Casa de Cultura.
- XV Cros de Sant Hilari a la zona esportiva amb destacada participació d'atletes locals.
- Aplec de Festa Major de Sant Andreu de Bancells, amb missa i berenar.

DESEMBRE 97

- Cicle de quatre conferències sobre música i moviment al Casal dels Avis: *Agafem el ritme. El ball a través dels segles. Les nostres danses* i *Tot el món balla.*
- Xerrada sobre les malalties hereditàries: distròfia muscular i fibrosi quística, tema de la 6a marató de TV3.
- Conferència: *Els joves de l'Esquerra Independentista* organitzada per Esquerra Republicana de Catalunya al bar Tívoli.
- Encesa dels llums que engalanaran els carrers de Sant Hilari amb motiu de les festes de Nadal.
- Tradicional pujada del pessebre a Sant Miquel de les Formigues pel Grup Excursionista Hilarienc i el Grup Excursionista Forces, Forts i Ferms.
- Representacions nadalenques dels alumnes del Col·legi Sant Josep al Cinema Catalunya.
- Butlletí de Nadal del Col·legi Sant Josep.
- Queden unides les ciutats de Lleida i Girona amb la inauguració del darrer tram de l'Eix.
- Ràdio Sant Hilari organitza una recollida de diners a benefici de la Marató de TV3 i els Caps de l'Agrupament Escolta "Als quatre vents" participen de voluntaris a Girona.
- IV Concurs d'Aparadors amb motius nadalencs: 1r premi, Alcira Llana - Pesca Salada Alcira; 2n premi, Carme Fàbregas - Can Forner Nou; i 3r premi Carme Puig - Can Candy.
- Inauguració de les exposicions de Nadal: felicitacions i treballs sobre el Nadal. Col·lectiva d'artistes d'Aula d'Art, Diorames de l'Associació de Pessebristes i del 1r Concurs de Pessebres miniatura.
- Participació de l'IES Sant Hilari a la Gran Festa dels Instituts de les comarques gironines a la discoteca Nova Pèrgola.
- Cursos monogràfics d'aprofundiment sobre integració i vetllades per monitors de lleure i professionals de l'educació.
- Audició de Nadal dels alumnes de l'Escola de Música de Sant Hilari Sacalm a l'antic Hotel Suís.
- 3r Pessebre vivent, organitzat per l'agrupament Escolta "Als Quatre Vents", en benefici de Càritas Parroquial.
- Concert Nadalenc pro Caritas Sant Hilari amb la participació de la Coral Petits Cantaires, la Coral Lutiana i l'orquestra de corda de música de l'Escola de Música.
- El grup local de teatre representa *Deixa'm la dona... Cisquet* el dia de Nadal al Cinema Catalunya.
- Recollida de les cartes dels infants de Sant Hilari Sacalm per part del Carter Reial al Saló de Sessions de l'Ajuntament.
- La Parròquia publica el 13è butlletí amb informacions de les activitats i estat de comptes.

Josep Nogué, guanyador de la portada Festes-97

Guanyadors dels cartells del Viacrucis 99

Baixada de carretons

Les dones del carrer de l'Hospital

GENER 98

- Arribada dels Reis Mags d'Orient carregats amb els regals i les bones intencions de tota la gent de Sant Hilari.
- Continuen els concerts de diferents grups de rock català a la discoteca Club Vilaret amb: Kitsch, Astun Kiki, Doctor Calypso, Brams i Elefantes.
- Visita de l'Hble. Sr. Antoni Subirà i Claus, conseller d'Indústria, Comerç i Turisme per conèixer la planta de Fontdor del Grup Vichy Català a Sant Hilari Sacalm.
- Intent de canviar l'esfera del rellotge del campanar, però es desisteix, ja que la carcassa del rellotge estava en mal estat. Es canvia tot.
- Festa dels Matrimonis, Noces d'Or i Argent (1948-1973-1998), amb una missa d'acció de gràcies i dinar de Noces.
- Cau la primera nevada a Sant Hilari, que va deixar una petita capa de neu.
- Curs d'iniciació a la informàtica organitzat per l'APF del Col·legi Sant Josep.
- Un grup d'hilariencs i hilarienques assisteix com a públic al programa *En directe Mari Pau*, conduït per Mari Pau Huguet a TV3.
- Presència de l'ambibús a la plaça de l'Ajuntament per informar la població de Sant Hilari de la recollida selectiva de deixalles i de la planta de compostatge comarcal.

FEBRER 98

- Trobada de nens i nenes, pares i padrins, batejats al llarg de 1997 a la Parròquia de Sant Hilari.
- Al Casal d'Avis, cicle de conferències: No ens oblidem de la memòria, amb la xerrada *Ajudes per a la memòria*, a càrrec del psicòleg J. Lluís Conde i Sala, al Casal d'Avis.
- Conferència sobre *Objecció de consciència* a càrrec del Sr. Carles Campuzano i Canadès, Diputat al Congrés per CiU.
- Fòrum Cívic i Popular amb el tema: *Què sabem del medi ambient a Sant Hilari?* Amb la participació del Sr. Antoni Ballús, president del Grup de Defensa del Ter.
- Carnaval per a tota la quitxalla de Sant Hilari, amb La Katracolica Teatral a la cercavila i Xipupiflai al pavelló on hi va haver xocolatada per a tothom.
- Enterrament de la Sardina al carrer Rocosa, amb botifarrada i ball per als assistents, organitzat per Ça-calm Exprés i amb al col·laboració dels establiments del poble.
- A Can Rovira, s'inicien les obres de la primera fase d'actuació per tal de consolidar la casa.
- Surten les convocatòries del XII Concurs Literari de Narració Curta, 3r Concurs de Pintura Ràpida pel Divendres Sant i del 3r Concurs de Cartells pel Viacrucis Vivent.

MARÇ 98

- Benedicció dels animals en honor a Sant Antoni, a la plaça de l'Església.
- *Testimonis 1976-1996*, exposició fotogràfica dels últims vint anys, organitzada pel Col·legi de Periodistes de Catalunya a la Casa de Cultura.
- Escola de pares amb Ramon Casadevall a la Casa de Cultura amb el tema: *Relació pares i fills*.
- Col·loquen el rellotge del campanar de l'església, amb esfera i carcassa nova.
- Pep Permañé guanya el 6è descens en BTT, puntuable per la Copa Catalana, organitzat per Ça-calm Exprés.
- XXII Festes Culturals i esportives del Col·legi Sant Josep durant tota la setmana amb: bicicletada, marxa popular, gimcana, partits de bàsquet, concurs de pastissos i xerrada sobre *El codi europeu contra el càncer*.
- Comencen les obres de millora als carrers Vernis, Montsolís i Moragas per tal d'engrandir la zona per a vianants del casc antic.
- Xerrada sobre l'Euro a càrrec de Joan Vallvé i Ribera, diputat al Parlament Europeu per Convergència Democràtica de Catalunya.
- Primer Campionat de Billar, amb partida d'exhibició de la modalitat del quadre entre Joan Antoni Navarro i Esteve Mata, campions de Catalunya.
- XXIV Competició de Cants d'ocells (pinsà, verdum, passerell i cadernera) a la plaça Josep Moragas.
- Inauguració de l'exposició de Setmana Santa, EXPO BÍBLIA, sobre la Bíblia i el seu temps, a la Casa de Cultura.
- Extracció de Sang, amb una participació rècord de 225 extraccions, a la Casa de Cultura.
- Xerrada informativa *Cuida el teu cor*, sobre la prevenció de les malalties del cor, a càrrec dels membres de Gicor, a la Casa de Cultura.
- Un grup d'alumnes del Col·legi Sant Josep guanya un dels premis Baldiri Reixac.

ABRIL 98

- Diada de Sant Jordi, amb parades de llibres i roses i Festival Infantil.
- Cantada de caramelles de Pasqua, amb els Nois alegres i els Petits cantaires.

Matrimonis que han fet els 25, però que no han arribat als 50

Poesia a la Plaça

Jocs de cucanya

Equip Aleví, campió de grup

- Inauguració de l'exposició del Viacrucis Vivent i lliurament de premis del 3r Concurs de Cartells de Viacrucis, a l'antic Hotel Suís.
- Presentació del llibre *Poemes per a un somriure*, d'autors de Sant Hilari, en benefici als infants de Ruanda, a la Casa de Cultura.
- Inauguració de l'exposició de Diorames sobre el Viacrucis, realitzats per l'Associació de Pessebristes de Sant Hilari Sacalm, a la Casa de Cultura.
- Tradicional benedicció de Diumenge de Rams, a la plaça de l'Església.
- Inauguració de la instal·lació "Felip s'enfila" a càrrec del grup TRENCA, al balcó de l'antiga cooperativa, amb vermut i olives, organitzat per l'aula d'Art Municipal.
- 3r Concurs de Pintura Ràpida, organitzat per l'Aula d'Art Municipal, amb la participació de vint-i-sis artistes.
- VI Fira de productes artesanals, durant tot el Divendres Sant, al passeig de la Font Vella.
- Representació del tradicional Viacrucis Vivent, pels carrers i places del poble.
- XIV Aplec Parroquial a Joanet, amb missa, arrossada, sardanes i cantada de l'hora dels adéus.
- Xerrada-col·loqui sobre *Els principals avantatges de l'Euro* per Josep M. Bonvehí, delegat de "la Caixa" al Casal dels Avis.
- Conferència a càrrec del Sr. Xavier Martorell i Villalobos, director general de Seguretat Ciutadana sobre *El desplegament dels mossos* a la Casa de Cultura.
- Concert de presentació del disc compacte *Sardanes de Sant Hilari* per la Cobla Montgrins amb la interpretació de *Poble que canta* per les corals del poble al Cinema Catalunya.
- Aplec del Roser a Santa Creu d'Horta, amb missa, la tradicional truita amb botifarra, ous i mona de Pasqua.
- Setmana Cultural sobre les tradicions al nostre poble als diferents centres escolars de Sant Hilari Sacalm, organitzat conjuntament amb el Punt d'Informació Juvenil.
- El XXXIV Rally Catalunya Costa Brava, van passar per les nostres carreteres.
- Xerrada amb diapositives sobre *Cuba, entorn ambiental i social* a càrrec de la professora Lourdes Múgica Valdés, biòloga de la Universitat de l'Havana, organitzat pel Museu Guilleries.
- VI Edició de la cursa de 100 km BTT "Camins de les Guilleries", de Ça-calm Exprés.
- Cursa de motocròs, al circuit d'Els Cortals, puntuable pel campionat provincial, amb les categories de Júnior 125, Júnior 250, Sèniors i Veterans.
- Cicle de conferències el temps que fa, al Casal d'Avis, amb l'Alfred Rodríguez Picó, el Taller de pronòstics del temps.
- Lliurament de premis del XXII Concurs Literari de Narració Curta, amb la presència de l'Emili Teixidor, escriptor de literatura infantil i juvenil.
- Manel Ruiz guanya el 3r premi de poesia en les Jornades Culturals de Sant Jordi a Sant Julià de Llor i Bonmatí amb un recull titulat *Amiga*.
- Sortida al teatre per veure *Els pirates* de Dagoll Dagom al teatre Tívoli de Barcelona, organitzat pel Centre de formació permanent d'adults del nostre poble.
- Participació d'un grup de gent de Sant Hilari, al programa de TV3 *Domini públic* conduït per Ramon Pellicer, com a públic.
- Escola de pares al Col·legi Sant Josep, amb les xerrades-col·loqui sobre *La motivació dels escolars, l'autoestima i les relacions de la parella.*
- Edició de *Trencaclosques*, publicació del CEIP Guilleries.

MAIG 98

- Campanya de promoció dels botiguers de Sant Hilari amb punts canviables per regals.
- Cicle sobre les escriptores de la literatura catalana: *Dones que narren* a càrrec de Roser Carol a la Casa de Cultura.
- Exposició sobre el 50è aniversari de la Declaració Universal dels Drets de l'Home a la Casa de Cultura, amb la col·laboració de l'Associació per a les Nacions Unides.
- Festa del Roser de Joanet amb missa, concert de rock amb el grup ADN, sardanes amb la cobla Selvamar i ball amb el conjunt Smokings.
- L'Antoni Miralpeix surt pel canal autonòmic en una entrevista al programa *Sardanes* i un reportatge sobre la seva última sardana *A trenc d'Alba*.
- Xerrada sobre *Són agressius, els nens?* a càrrec de Salvi de Castro, organitzat per la Llar Infantil "Les Cents Fonts", a la Casa de Cultura.
- Mostra de cartellisme jove sobre la diversitat, amb participació de cartells d'alumnes d'ESO.
- Presentació del llibre *Escriptura Universal* de l'hilarienc Mn. Josep Mas, a la Casa de Cultura.
- El programa *Música a la carta* d'Amat Romaní es fa per primera vegada fora dels estudis de Ràdio Sant Hilari, emetent-se des de l'Oficina de Turisme.
- Comencen els actes de fi de curs de l'Aula D'Art Municipal amb xerrades sobre *El viatge: font d'inspiració artística. El transiberià: Rússia-Xina, Kènia, Sàhara i Nepal i l'Índia; Recicl'art*, Exposició de final de curs; i pintada al carrer.
- Reunió amb el cap de la Comissaria de Mossos d'Esquadra de la Selva interior, organitzada per la Regidoria de Turisme i l'Associació de Comerç a la Casa de Cultura.

Campionat d'escalèxtric

Concentració de motos antigues

Festa dels avis

Correfoc a la plaça

- Sopar de fi de curs de tots els alumnes, mestres i responsables de l'Escola d'Adults.
- Exposició fotogràfica titulada *Poble Saharaui: exili al desert*, cedida pel Fons Català de Cooperació pel Desenvolupament, a la Casa de Cultura.
- Arriba a la Biblioteca Municipal de la Casa de Cultura l'exposició: *Micra: La Poesia*, cedida per la Fundació "la Caixa".

JUNY 98

- Xerrada informativa sobre *Què és Càritas, avui?* amb Montserrat Reguant i Teresa Girbau a la Casa de Cultura.
- Durant el mes de juny, festes de final de curs als diferents centres escolars de la població amb dinars de germanor, sardanes i balls, organitzats per les APA's.
- Concert de final de curs de l'Escola de Música de Sant Hilari Sacalm.
- Tram TT al Circuit dels Cortals, puntuable pel Campionat Provincial de Trams Cronometrats, organitzats pel Moto Club Sant Hilari.
- Aplec de la Mare de Déu del Pedró, amb missa, dinar de germanor, rosari, ballada de sardanes i hora dels adéus.
- Revetlla de Sant Joan: arribada de la Flama del Canigó, encesa de Focs de Sant Joan i ball popular amb el conjunt Metropol.
- 52è Homenatge a la Vellesa, missa solemne, acte cívic i popular, actuació de les corals Nois Alegres i Petits Cantaires, i dinar de germanor.
- 1a Milla urbana als carrers de Sant Hilari organitzada per les APA's de les escoles locals.
- Edició del Butlletí del Col·legi Sant Josep de final de curs.
- Torneig de Sant Joan de Futbol 7 amb Sant Hilari, Arbúcies, Anglès i la Cellera.
- Exposició retrospectiva 1958-1988 dels 40 anys de futbol base, en reconeixement a en Joan Miralpeix i a tots aquells que s'han dedicat al futbol, a la Casa de Cultura.
- S'organitza un campionat masculí i un de femení de futbol sala durant els mesos d'estiu.
- Campaments d'estiu de l'Agrupament Escolta "Als quatre vents" a can Bastons de Vilanova de la Muga (Alt Empordà).
- Exposició de pintura de Mireia Bosch i Pepi Linares, alumnes de l'Aula d'Art Municipal, a la Casa de Cultura.
- Trobada de cotxes "escarbats" al poble amb la participació dels hilariencs M. Molist i J. Arteaga.

JULIOL 98

- Inici del servei de Bibliopiscina a les Piscines Municipals, organitzat per la Biblioteca.
- Comencen les Colònies Parroquials a Joanet amb un torn per a nens i nenes de 3 a 6 anys i un segon torn per a nens i nenes de 7 a 12 anys.
- Xerrada sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya a la Granja Tívoli.
- Petit curset de cuina per a nens i nenes a l'Hostal Brugués, des de la Regidoria de Cultura.
- Primera copa de Tir amb Arc "Guillerada" a Sant Hilari Sacalm, amb tres categories: Arc Tradicional, Arc Lliure i Infantils.
- Inauguració de l'Edifici "La Cooperativa" i la 1a fase del Museu Guilleries, amb la presència de l'Hble. Sr. Pere Macias i Arau, conseller de Política Territorial i Obres Públiques i el Sr. Frederic Suñer i Casadevall, president de la Diputació de Girona.
- Es comencen les activitats d'estiu municipals, organitzades per a tota la quitxalla del poble: el Casalet i Casal i les Estades Esportives.
- Festa de Sant Cristòfol, benedicció de cotxes, sardanes i ball amb l'orquestra Bossa Nova.
- A la piscina municipal i a la plaça de l'Església, MULLA'T PER L'ESCLEROSI MÚLTIPLE, recollida de diners i venda de samarretes, gorres i tovalloles.
- 24 hores de futbol sala, organitzats per la Penya Barcelonista de Sant Hilari, al Pavelló.
- Comencen les audicions de sardanes, els dijous a la nit amb la cobla Genisenca, al passeig de la Font Vella, plaça Verdaguer i plaça Gravalosa.
- Concert amb la coral "Schola Cantorum" de Szczecin (Polònia), organitzat pels Amics de la Música i la Coral Amethysta, a la sala noble de l'edifici "La Cooperativa".
- La família Ribot cedeix el recinte del castell de Montsoriu al Consell Comarcal de la Selva per a la seva recuperació i consolidació.
- Festa Major de Santa Margarida de Vallors amb Missa solemne, dinar de germanor, jocs de cucanya i ball popular.
- 1a Marató de bàsquet, organitzada pel Club Bàsquet Sant Hilari, al Pavelló Municipal.
- Veredicte del 2n Concurs de Fotografia per la portada del programa de Festa Major 98 a la Casa de Cultura.
- Festa Major de la Parròquia de Santa Creu d'Horta amb missa solemne i gran ball.
- Festa de la Ràdio: 48 hores de ràdio davant el públic, des del Pavelló Municipal d'Esports.

L'escola de música de Sant Hilari: 20 anys d'ensenyament musical

Enguany commemorem el nostre XXè aniversari.
La nostra entitat va néixer espontàniament i paral·lelament a altres entitats germanes (Petits Cantaires, Amics de la música) amb l'objectiu de promocionar la cultura musical.
Al llarg de 20 anys d'existència, hem donat la possibilitat d'estudiar una quantitat de matèries i instruments inimaginables en un poble d'unes dimensions com el nostre, hem aconseguit formar un equip de professors d'una gran qualitat tant humana com musical, persones amb inquietuds pedagògiques que estimen la seva feina. Des de sempre hem practicat i desenvolupat mètodes didàctics de contrastada solvència, que han donat com a resultat unes generacions d'alumnes que practiquen i/o estimen la música.
No tot, però, són flors i violes: la manca d'espai físic, el descens demogràfic, la saturació d'activitats de la mainada i la manca de suport institucional són els núvols que enterboleixen l'horitzó i en dificulten el necessari desenvolupament. Aquestes limitacions, però, no han d'impedir intentar continuar amb més il·lusió que mai perquè, en definitiva, estem convençuts del que fem: sabem que la música educa les persones, les integra socialment, les ajuda a desenvolupar les capacitats intel·lectuals i artístiques, fomenta la creativitat i omple d'una manera molt sana l'oci dels qui la practiquen.
Per celebrar l'aniversari, hem portat a terme diversos somnis que ens omplen de satisfacció: hem editat una col·lecció de llibres que recullen el Repertori Instrumental dels nostres grups de cambra, orquestres i grups instrumentals al llarg dels 20 anys i hem enregistrat uns discs compactes i unes cassets que recullen una selecció d'actuacions dels diferents grups de l'Escola i els del seu entorn: corals, grups instrumentals, orquestra de corda, grups de rock, grups de cambra, etc. L'enregistrament porta per títol *Aniversaris Escola de Música* i fa referència als diferents aniversaris de les entitats musicals de Sant Hilari i Arbúcies, pobles que estan units pel que fa l'ensenyament i la pràctica musical per tal de sumar esforços.
Aquests aniversaris són:

- XXè de l'Escola de Música de Sant Hilari.
- Xè de l'Escola de Música d'Arbúcies.
- Xè de la coral Amethysta, de Sant Hilari i Arbúcies.
- Vè de la coral infantil (Clau de sol, d'Arbúcies).

Sense oblidar que fa poc la coral Petits Cantaires de San Hilari així com Els Amics de la Música de Sant Hilari han celebrat els 20 anys i que la coral mixta Els Nois Alegres va celebrar els seus 50 anys d'existència i el XVè cicle de divulgació musical d'Arbúcies. Això junt amb la magnífica feina que fan la coral de veus blanques Lutiana i la creació de l'Orquestra de corda de grau elemental, ens dóna una idea de la dimensió i les fites aconseguides per les entitats musicals, de les quals n'hem d'estar ben orgullosos i procurar donar continuïtat.
Cap d'aquestes entitats, però, no tindria gaire sentit sense una escola de música que anés formant musicalment els seus membres per tal d'anar progressant, millorant i nodrint de persones amb aptituds i actituds que estimin la música.
Per molts anys!

Antoni Miralpeix

Trobada d'escoles de música. Bèlgica. Novembre 1996.

Foto històrica: el dia de la inauguració de l'Escola de Música de Sant Hilari. Any 1978. Al mig, d'esquena hi ha el mestre Lluís Torres.

Una de les primeres jornades del grup instrumental.

Bojos pel Temps

L'estació meteorològica

Va ser després d'un curset impartit per l'Alfred Rodríguez Picó, al juny del 96, quan un grup de joves començà a demanar a l'Ajuntament la instal·lació d'una estació meteorològica a la població.

Es va fer una crida a tots els que havíem fet el curs i amb la coordinació de la regidora de Cultura, M. Àngels Nevado, es començaren a fer reunions amb la gent interessada.

Després de quasi un any de contactes, l'Ajuntament va proporcionar-nos un formidable equip de meteorologia. Costà la seva instal·lació, però va iniciar el seu funcionament el dia 8 d'agost del 1997.

En aquest curs, però fructífer, període de temps de funcionament de l'estació meteorològica hem aconseguit dues coses importants: la primera és que fóssim seleccionats com una de les 50 o 60 estacions que el Servei Català de Meteorologia té repartides per tot Catalunya per fer un seguiment dels fenòmens meteorològics que es donen al nostre territori, com boires, pluges, cops de vent anormals, pedregades, nevades... La segona és col·laborar amb TV3, que cada dissabte i diumenge ens truca per saber les dades meteorològiques del nostre poble.

Cada dia a la mateixa hora, a les vuit del vespre, es mira la temperatura i la humitat del moment, la màxima i mínima del dia i l'hora en què s'han donat, la pressió atmosfèrica, la direcció i velocitat del vent i els litres d'aigua per m^2 quan plou. També es mira el tipus de núvols que hi ha i si el cel està gaire tapat.

Totes aquestes dades s'anoten diàriament en una pissarra que hi ha a l'entrada de la Casa de Cultura per informació del públic en general i se'n fa un recull estadístic.

Guiant-nos pel que hem vist en quasi un any de funcionament, podem dir amb relació a la TEMPERATURA que la més alta es va donar el dia 15 d'agost del 97 a les 15.06 h i va ser de 28° C; la més baixa els dies 22 i 24 de gener del 98 amb -6° C a les 7,38 i 4,49 respectivament.

Ens agradaria fer una observació referent a les temperatures, ja que creiem que molts direu o pensareu haver vist a diferents termòmetres, a casa o en diversos establiments comercials, temperatures molt més altes o més baixes. El que passa és que el termòmetre de l'Estació està instal·lat d'una manera molt especial: dins d'un armari o gàbia amb un reixat en vertical i enfocat cara a Nord, o sigui que no hi entra ni el més petit raig de sol, i això és així per obtenir la màxima fiabilitat possible en la temperatura ambient. L'aparell que mesura la temperatura s'anomena TERMÒMETRE.

Quant a la HUMITAT molts dies ha arribat al 100%; la més baixa es va donar el dia 20 de febrer del 98 a les 10.16 del matí i va ser del 10%. L'aparell que ens marca la humitat s'anomena HIGRÒMETRE.

La PRESSIÓ ATMOSFÈRICA és la que més maldecaps ens ha donat, ja que l'aparell que la mesura s'ha de centrar i moltes vegades no és massa fàcil fer-ho i, a més a més, en el cas d'avaria o de manca de llum es descentra. Ara sembla que va força bé i això és molt important, perquè és el que ens assenyala els canvis de temps, les **depressions o anticiclons,** noms amb els quals els mitjans informatius ens han familiaritzat de sobres. L'aparell que mesura la pressió atmosfèria és el BARÒMETRE.

El cop de vent més fort es produí el dia 9 de novembre del 97 a les 10.10 hores i va ser de 71 km/h i en direcció N-O. L'aparell que ens indica la direcció del vent és el PENELL i el que ens marca la velocitat o intensitat l'ANEMÒMETRE.

Pel que fa referència a la PLUJA el dia que va ploure més fou el 18 de desembre del 97, amb 63,5 l/m^2 i el mes més plujós, el juny amb 242,3 litres a la Fontdor, 225,2 a la Font Vella i 195 a les Serres. En aquestes dates l'estació municipal encara no funcionava.

Al llarg del 1997 es recolliren les quantitats següents: 887,2 l/m^2 a la Fontdor, 785,5 a la Font Vella, 679 a les Serres i 337,4 a l'estació, des de la seva inauguració.

L'any 1996 va ser el més plujós dels darrers 25 anys amb 1.577 l/m^2 i el 1997 el més sec dels darrers 12, amb només 785,5 litres,

L'estació meteorològica a la teulada de la Casa de Cultura.

Penya Barcelonista

Concentració de Penyes Barcelonistes a Cadaqués

Trobada Mundial de Penyes a Suïssa

Primer classificat del campionat de botifarra

Guanyador del campionat de futbol sala

Primera classificada en el campionat de tennis

Guanyadors de la prova de cicloturisme

Associació Via Crucis ivent

Com cada any en arribar aquestes dates de festa i aprofitant l'oportunitat que ens ofereix el programa de la festa major d'expressar la nostra opinió, volem fer un petit repàs al Via Crucis d'enguany.

Aquest no ha estat un any de grans canvis com ho va ser l'anterior. No hem incorporat cap quadre nou, ni tampoc hem inaugurat una nova exposició, només l'hem ampliada. Això no vol dir que no s'hagi aportat res de nou al Via Crucis sinó just al contrari hem consolidat els nous quadres de l'any passat i els hem millorat. Malgrat totes les inclemències meteorològiques que eren d'esperar durant la Setmana Santa, pluja i fred, es va poder sortir al carrer, però vàrem estar pedents fins a l'últim moment. De fet, va sortir tot bastant bé, encara que tenim un problema pendent que esperàvem solucionar, ens referim a la llarga espera des de la sortida dels misteris fins a l'arribada dels armats a la plaça. Però, cal que tots els espectadors sapiguem que, abans de la sortida dels misteris i el judici de Jesús, des de l'any passat, vàrem incorporar l'escena del *prendiment de Jesús* (Hort de Getsemaní) i, per tant, el Via Crucis comença abans de la plaça de l'Església i és normal que es trigui una estona a arribar a la plaça i encara més amb el fred que feia aquest any. A aquest problema, hem d'afegir-hi que per assejar l'hort de

El calvari

L'hort de Getsemaní

Getsemaní i el quadre de Can Rovira, hem anat una mica de bòlit a causa de la coincidència de les obres amb el període d'assajos i, per tant, fins a principi de la Setmana Santa no vàrem poder assajar-ho tot. Esperem que en la propera edició el problema ja no hi sigui.

Pel que fa referència a altres activitats relacionades amb el Via Crucis es varen tornar a fer les campanyes publicitàries a les emissores de ràdio, televisió, premsa i, com a novetat, vàrem contractar unes pancartes de grans dimensions amb el pòster oficial, a algunes estacions dels Ferrocarrils Catalans a Barcelona. També s'ha tornat a organitzar el concurs de pòsters pel Via Crucis de l'any vinent, i hem de dir que la participació va ser molt bona i cada vegada es veu més qualitat a les obres presentades. El guanyador del concurs del 99 va ser en Lluís Bosch, d'Anglès.

Que més de 250 actors estiguin vestits com cal, per unes quantes hores, ningú, excepte les persones que hem preparat i viscut la Setmana Santa des de dins, no es pot arribar a imaginar la feinada de gairebé un any que això comporta. Amb encerts (que són molts) i fracassos (que també n'hi ha), hem portat al carrer, alguns durant molts anys, el nostre estimat Via Crucis cada nit de Divendres Sant i tot això sense cap ànim de lucre sinó ben al contrari, alguna despesa i molts maldecaps. També cal afegir-hi les hores que dediquem a preparar la representació, que normalment ho fem de nit ja que de dia tots treballem, però ja se sap, quan una persona s'involucra en alguna entitat com la nostra només pots rebre la satisfacció d'haver treballat per una tradició que cal conservar.

El que sorprèn a vegades es veure com la gent de Sant Hilari dubta de la nostra gestió i només marca els punts negres que, com he dit anteriorment, es lògic que tinguem, no seríem humans si ho féssim tot a la perfecció. Es limiten a criticar, però algunes d'aquestes persones s'omplen les butxaques de diners gràcies al nostre Via Crucis i al treball d'uns pocs que no hi tenim res a guanyar. Sortosament, aquestes són poques, però a vegades són les que poden ferir la sensibilitat de la gent que sí que estima Sant Hilari, i que ho fa des de la lluita que comporta tirar endavant una entitat. Suposem que tots els que treballeu en alguna entitat sabeu de què va.

Al nostre poble s'han perdut massa coses, entre d'altres, entitats com la nostra, i no volem que per culpa d'uns quants, que només esperen la Setmana Santa per omplir el calaix, s'hagi de deixar perdre una tradició centenària.

¿Com volem que el nostre poble avanci si primer només mirem els nostres interessos i després intentem desprestigiar les persones que porten a terme una tasca que agrada, i a més dóna prestigi al poble i a tots els hilarencs? A vegades es té la sensació que hi ha persones que els sap greu que una tradició com és el Via Crucis, cada vegada sigui més famosa i valorada arreu del país i del món, ja que, després del congrés de 1989 el nostre drama sacre s'estudia a diverses universitats europees, i continuï tirant endavant. Aquests pocs, quan els demanes la seva opinió, només saben dir-te, *que el passat era millor*, i que *el Via Crucis era més bonic*. La veritat és que amb això no hi estem d'acord, però abans la gent feia les coses o donava els mitjans per a què tot sortís rodó i ara malauradament molts no donen res sense cobrar un "Duro".

Bé, hem donat la nostra opinió sobre un tema que ens preocupa, però que esperem que tots els hilariencs serem capaços de superar.

El Via Crucis no l'hem pas inventat nosaltres, sinó que l'únic que fem és continuar una tradició que ens varen passar unes altres persones i que nosaltres, algun dia farem el mateix amb les generacions futures.

Hem de recordar també que a partir del mes de setembre comencem a preparar l'edició del pròxim any, ja que abans de les festes de Nadal hem de tenir totes les coses ben lligades perquè tot surti a la perfecció. Per poder preparar-ho amb qualitat i posar-se al dia, l'Associació ha adquirit un ordinador gràcies al Pla d'Informatització d'Associacions organitzat per la Generalitat de Catalunya (Institut Català del Voluntariat) i la Fundació Catalana de l'Esplai amb la qual ens hem associat.

Per finalitzar volem donar les gràcies a les persones i entitats que realment aprecien la nostra tradició i hi col·laboren activament, com poden ser entre d'altres: l'Ajuntament amb el seu patrimoni, empreses, comerços, entitats com: Ça-Calm Exprés, la Coral Ametysta, el grup de teatre local, etc. També als gairebé tres-cents participants del Via Crucis i persones que ens donen suport; des del que fa d'armat o porta un misteri, fins a les que ens preparen el sopar a altes hores de la nit i des que a vegades ningú no se'n recorda. Tampoc ens podem deixar la gent que l'endemà deixa el poble net i ens dóna un cop de mà per desmuntar. Gràcies a tots altra vegada, perquè el Via Crucis sigui cada cop millor i puguem superar els petits problemes que cada any hi ha; aquesta es la raó que ens porta a treballar constantment i a superar-nos en la tasca d'organitzar cada Divendres Sant el Via Crucis Vivent.

La Junta

Seguim fent país

Tots els pobles, ciutats o nacions han tingut en el decurs de la seva existència els elements essencials del pas del temps, ja sigui en la part ètnica, en l'econòmica o en altres aspectes, que es van presentant durant la vida i al llarg dels anys.

Sant Hilari no n'ha estat pas una excepció i és per aquesta raó que enguany parlarem d'una manera senzilla, curta i planera recordant i esmentant fets característics de successos que s'han viscut a la nostra vila durant l'actual segle que estem a punt d'acabar.

Tot el que exposarem no pretén pas ésser un examen detallat de com s'han fet la major part de les coses, ni el seu desenvolupament i menys l'esperit que n'ha guiat la seva marxa. No cal dir que reconeixem que no tot s'ha endevinat i que fins i tot es podia haver fet millor, però sí que reconeixerem que tots els que ho portaren a terme ho feren amb el cor a la mà i amb ganes que fos positiu i profitós per a Sant Hilari en general, fos quin fos el seu criteri, les seves creences, les ganes de fer-ho i les disponibilitats de tot ordre per a portar-ho a cap.

Els bons mestres que vàrem tenir, sobretot els de les escoles, tan públiques com religioses, foren els fonaments ja que ens inculcaren sempre unes idees perquè els escolars hilariencs tinguéssim un comportament adequat. Fem una ullada retrospectiva de diverses persones del Sant Hilari des dels anys 20 fins ara i trobarem una sèrie de noms de persones que segurament ni elles mateixes ni ningú hauria somniat mai que arribessin a ser i a fer el que durant aquests vuitanta anys ja esmentats, han portat a terme aquí a la nostra vila.

Recordem el que sempre ens deia un membre del col·lectiu abans esmentat, un mestre que va ser martiritzat per alguns dels que ell mateix havia ajudat en circumstàncies difícils sense demanar res a canvi: "*No busqueu mai el profit propi, procureu sempre actuar amb generositat per a fer el bé, en la creença i, sobretot, en l'amor mutu. És el millor senyal que deixareu en el vostre pas per la vida i en el bé i el profit dels que us envolten, ja siguin familiars o amics i demostreu sempre que no voleu tenir enemics. Si demaneu ajuda per a fer el que creieu necessari, poseu-hi tot el vostre seny i així veuran que sou competents, rectes i capaços de portar a terme les coses del bé comú.*

Si mirem enrere i veiem les coses que s'han fet a Sant Hilari, i que encara es van fent amb més i menys reeiximent, veurem associacions que d'altra manera no hauríem somniat que arribéssim a tenir mai; per la seva durada, per l'esperit que les guia, per la perseverança amb què es duen i mantenen, per la despresa dels seus directius, per les hores que hi esmercen sense rebre'n remuneració, però que són respectats per a tothom precisament per la seva disposició i altruisme.

No volem esmentar ara cap nom en concret, només preguntem –Val la pena tota l'activitat que aquests HILARIENCS han portat a terme a la nostra vila?

No fa pas gaires dies uns forasters deien: Sant Hilari, qui t'ha vist i qui et veu; I tenien raó. Per això en aquesta festa major, en la qual normalment tots els col·laboradors del programa, que edita el nostre Ajuntament manifestem la nostra opinió, volem fer constar la que els forasters ens han manifestat.

No va per engreixar l'ego dels nostres hilariencs capdavanters, sinó tan sols manifestar la complaença a la seva gestió, que si ha tingut alguna falla ha estat perquè també som humans i tota persona humana també té dret, segons ens varen ensenyar abans els nostres mestres, i encara que sigui sense voler, a equivocar-se. Gràcies a tots, Ajuntament, Església, Entitats de tot ordre i caire de Sant Hilari: AIXÒ ÉS FER PAÍS.

ELS NOIS ALEGRES

Tinc una flor amiga

Dir-ho voldria,
tinc una flor amiga
que ha esperançat ma vida.

Por i tenebra,
passos insegurs trepitjant tartera
allà, una poncella...

Esclat de primavera
enmig de sobtada incertesa,
no et panseixis, rosella...

Gronxa't al vent,
però, espera'm silent,
la teva dansa seguiré lentament.

Dir-ho voldria,
tinc una flor amiga
que ha esperançat ma vida.

PAULA

Aquest any, les educadores del Centre d'Educació Infantil LES CENT FONTS hem cregut oportú fer-vos unes petites pinzellades sobre l'evolució del dibuix infantil de 0 a 6 anys.

Etapes del dibuix infantil

Començament de l'expressió gràfica: en els inicis de la representació gràfica ressalta la relació entre CAUSA-EFECTE, ja que si cada gest que fa el nen/a està acompanyat d'algun estri (llapis, pal...) o el fa a la sorra o a la farina, aquest gest té com a resultat una EMPREMTA. L'infant des de molt petit fa aquesta troballa: un gest –una empremta.

Aquests serien els primers inicis de la representació. A cada moviment li correspon un traç. Els infants el fan segons una motricitat molt primitiva i poc controlada. Podem dir, doncs, que surt a l'atzar.

- GARGOT INCONTROLAT: Hi ha imprecisió a l'hora de posar el gargot dins el paper. Les ganes de dibuixar i l'experimentació van lligades (figura 1).
- GARGOT CONTROLAT: Comença a aparèixer un control de l'ull i la mà, que van coordinats. Els nens/es començaran a tenir una orientació perceptiva, començaran a graduar la velocitat i la intensitat –que és, també, temperament– (figura 2).

Al principi no controla, però després surt i va allà mateix.

Un cop hagi fet això apareixeran moltes varietats de figures geomètriques. La més fàcil és el cercle, després el triangle...

- REALISME FORTUÏT: L'infant fa una forma i, per analogia, la identifica amb alguna imatge de l'entorn. Podem dir, doncs, que té una intencionalitat representativa, no en consonància amb allò representat.

Fa el dibuix i després el completa donant-li una justificació a través d'una forma que ell coneix. Pot canviar el significat a partir de la mateixa forma (pot ser moltes coses).

- L'EXAGERACIÓ: És un record que té el nen sobre alguna cosa i llavors exagera algun aspecte (figura 30).

L'infant es dibuixa més important que el seu amic, es pinta millor, i pot ser que el dibuix d'ell ocupi la major part de la pàgina. Ja hi ha el concepte de a dalt/a baix. Quan fan les mans amb una simple rodona, el dibuix és molt pobre. Però després ja comencen a fer la flor i finalment ja posen tots els dits. Això suposa un enriquiment.

Tots els infants segueixen un mateix patró evolutiu, al qual confereixen els trets de les pròpies personalitats.

En l'art infantil, sembla probable que l'origen dels cabells i de la figura humana en general es trobin en les formes que definim com "SOLS" (figura 4).

Aquests solen ser esquemes d'estructura molt simple: cercles amb línies disposades de forma radial que els tallen, a vegades buits o amb traços a l'interior, que esdevindran a la llarga les "CARES SOLARS" (figura 5).

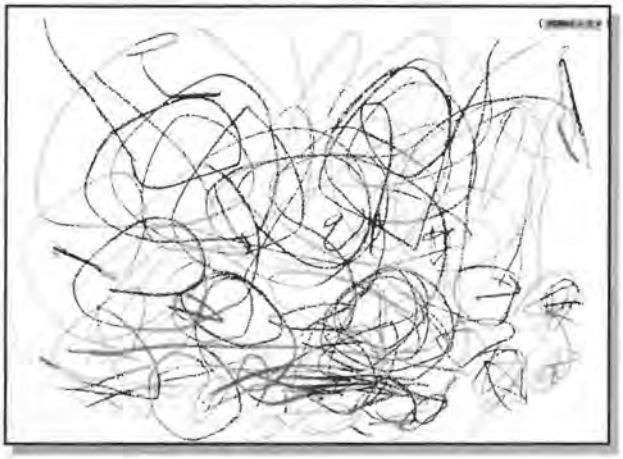

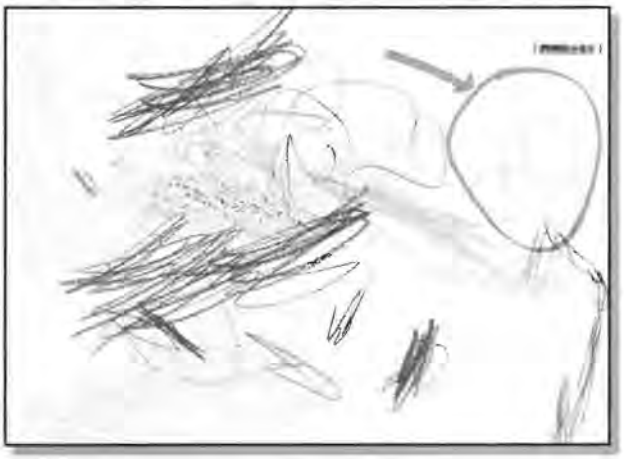

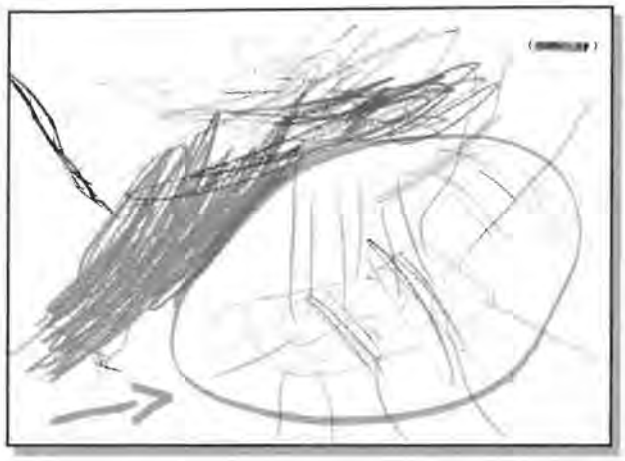

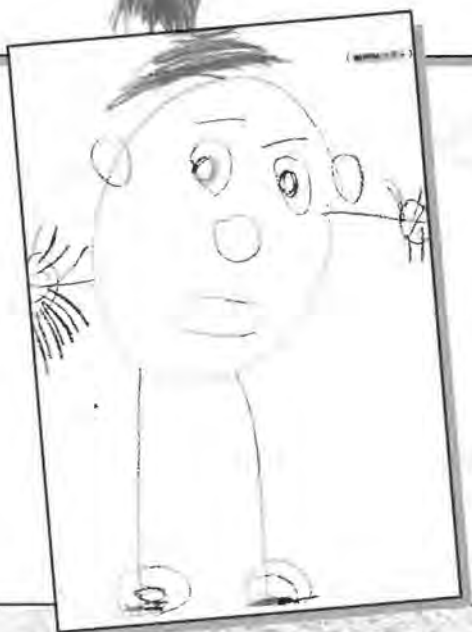

Posteriorment s'anirà perfilant el "SOL HUMÀ": la concentració més densa de raigs se situarà a la part superior d'aquest "gran cap" i a la part inferior hi restaran només cames i/o braços (figura 6). Aleshores ja tindrem el primer pentinat.

A partir d'aquí, de l'experiència pròpia i de la riquesa de traços que una mà infantil sigui capaç d'executar, començarem a veure variacions en els "pentinats" (figura 7). En l'art infantil és un esgraó més, identificat, bàsic, de l'evolució.

Abans dels sis anys, per norma general, la figura humana femenina s'identifica més pels cabells llargs i la masculina pels cabells curts que pel cos i els vestits, aspectes que evolucionaran posteriorment (figura 8).

Amb la intervenció dels convencionalismes dels adults s'interpreta com a cabells masculins els que segueixen la corba del cap i es dibuixen només en la part superior; però si arriben fins a la part inferior del cap ja se'ls considera cabells femenins. Les cabelleres segueixen diferents estils: fins a les espatlles, fins a les mans, fins al terra o formant un cercle que envolta la persona (figura 9).

Algunes vegades la funció dels cabells perd importància perquè el nen/a pot estar interessat en altres aspectes del dibuix –el vestit, l'acció que pretén representar...) o es recrea en el simple fet d'omplir l'espai sense parar esment en detalls puntuals. Pot tenir mil raons per ometre els cabells. Així apareixen els "CALBS", però que anem trobant esporàdicament des de les primeres representacions (figura 10).

- REALISME VISUAL: D'ara endavant l'evolució eixampla les possibilitats motrius. El nen/a de cinc-sis anys té l'opció d'escollir entre una gamma de traços que domina i pot combinar i pot observar d'una manera més reflexiva la realitat. Les seves capacitats cognitives troben una maduresa motora que li permet representar, a nivell artístic, detalls que decoren la figura humana: cinturons, faldilles... En aquests moments enriquirà els seus dibuixos de cabells amb ornaments, diademes, corones, flors, llaços, trenes, arracades, barrets. (figura 11).

El seu desenvolupament motor li permetrà copiar amb més aproximació la realitat, imitar dibuixos dels companys, dels adults.

- AVALUACIÓ D'UN DIBUIX: El dibuix del nen/a es mereix un JUDICI DIDÀCTIC, fet a partir dels elements següents:

– conèixer la psicologia evolutiva

– conèixer les teories sobre el dibuix infantil

– conèixer les variables curriculars que intervenen en l'àrea artística.

Un dibuix infantil ha de ser avaluat segons les capacitats d'aprenentatge discriminació, percepció...

Tenint en compte la maduresa psicològica, el nen/a pot ser:

– egocèntric: separa les coses del seu lloc

– animista: dóna vida a tot

– sincretista: té un concepte general, la percepció barrejada

– analític: ja no té un concepte general barrejat, sinó ordenat

L'adult ha d'observar, estimular i fer reflexionar sobre les

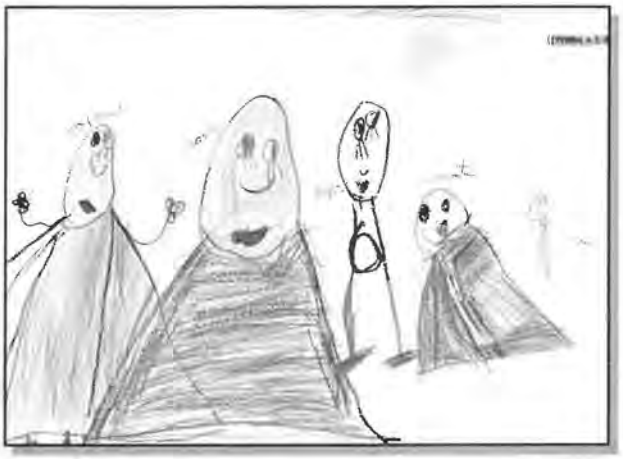

coses. Ajudar els infants a avançar etapes, no que les avancin perquè sí. També cal dir que la imatge mental i gràfica dels infants no van sincronitzades. Els educadors han d'incidir-hi, en el procés educatiu, per perfeccionar-ho. Aquest pont es va perdent progressivament a mesura que es va fent més gran i va posant més sentit crític, per passar al simbolisme.

Per últim hem de fer referència al VALOR NARRATIU, ja que té un paper molt important reforçant la imatge visual. Podem dir, doncs, que sovint un dibuix queda completat amb un comentari verbal.

Entrar en l'anàlisi de l'expressió plàstica dels infants és entrar en un món fascinant.

L'EQUIP EDUCATIU

C.B. Sant Hilari

Com ja vam informar l'any passat, aquesta temporada estem celebrant el desè aniversari de la fundació del nostre Club. Des d'ací volem agrair la tasca realitzada durant tots aquests anys pels membres de les respectives juntes que, sempre de manera desinteressada, han vetllat perquè aquests, els nois i noies, tinguin l'oportunitat de practicar el nostre esport. Un recordatori, doncs, per aquestes persones les quals podríem enumerar, però per por de deixar-nos alguna potser millor que citem els presidents que van encapçalar-les, el primer, en Cassià Ruiz, després el van precedir en Josep Taberner, l'Ernest Auseller i darrerament fent aquestes funcions en Josep Tordera. A tots ells els agraïm la seva dedicació pel bé de la nostra vila.

Per a aquesta commemoració hem preparat diferents actes, els quals comencen a finals de juliol amb la primera marató de bàsquet al Pavelló d'Esports, segueixen amb el tradicional campionat de 3 contra 3 a la plaça Josep Moragas (quarta edició) i acabaran al setembre amb una trobada dels jugadors i jugadores de les generacions que han passat pel Club.

Amb tot això el que pretenem, a part de l'esmentada celebració, és promoure el bàsquet a Sant Hilari i rodalies, ja que cada vegada costa més trobar jugadors-es per a les categories inferiors, tot i això, enguany tenim previst posar en competició 5 equips de promoció (2 femenins i 3 masculins), però, des d'aquesta publicació, volem aprofitar per fer una crida a tots els nois i noies de 13 a 19 anys perquè se'ns adrecin si volen jugar. Amb això volem aconseguir que tant en categoria femenina com masculina hi hagi una cadena d'edats fins arribar al primer equip.

Res més, només ens queda animar a tothom perquè s'arribi, fins al Pavelló per veure com els nois i noies del poble intenten superar-se dia a dia i gaudeixen practicant esport.

C.B. Sant Hilari. Any 1998.

C.B. Sant Hilari, Cadet femení

La Carpa Jove: una via alternativa

Foto: F. Rotllant.

El rocòdrom a la paret del pavelló municipal d'esports

Heu anat a la Carpa Jove?

Aquesta era una de les frases que circulava per Sant Hilari i potser pels pobles veïns, durant la Festa Major 97. Era una frase que, en general, anava seguida d'un reguitzell d'elogis, i alguna crítica, per descomptat. El que es va dir en aquell moment i que ara, veient la proximitat de la festa i els resultats del treball, es torna a comentar, no és el que realment importa si no el que això denota.

El jovent del nostre poble va quedar, parlem en general i pel que ens ha comentat la gent, content d'aquesta iniciativa de festa que va tenir l'Ajuntament i on el grup jove dels Forces, Fort i Ferms vam col·laborar per, al mateix temps que ens ho passàvem bé, aconseguir un suport econòmic i poder dotar el nostre poble d'una nova infraestructura esportiva.

Ara, al cap d'un any, es comencen a veure els fruits del treball fet durant la Festa Major.

Els que aneu sovint al pavelló haureu pogut apreciar, gràcies a la gran coloració que donen a les parets grisoses de formigó, que s'hi defineixen com unes vies, uns camins imaginaris que permeten moure's per la paret.

Són unes vies, igual que ho fou i torna a ser aquest any la Carpa, d'alternativa a la rutina anual de Festa Major, en un cas, o bé diària, setmanal, etcètera, en el cas del rocòdrom.

Ofereix la possibilitat, a tothom que li interessi agradi o tan sols li desperti curiositat, de practicar un nou esport que fins ara no podíem realitzar sense desplaçar-nos.

Per això volem recordar que, com esport que és, necessita una preparació, coneixements i el que és més important, material adequat. És una activitat perillosa si no es fa amb els mitjans apropiats i és per això que de la mateixa manera que el presentem, oferim i desitgem que la gent s'hi afeccioni, també us demanem que tots aquells que no ho hagueu fet mai o bé no disposeu de cordes, arnesos, mosquetons, cintes exprés, etc., no us hi aventureu només per atreviment, sinó que us prepareu i busqueu material. Nosaltres mateixos estem oberts a tothom i us podem ajudar.

Esperem que aquestes vies alternatives no s'aturin aquí i que segueixin pujant per sobre les parets. Que la Carpa d'aquest any torni a ser un èxit i que el rocòdrom vagi creixent gràcies a la vostra col·laboració.

FORCES, FORTS I FERMS

La teva sang

Si avui us escric, és per parlar-vos en nom de tots els que hem rebut sang alguna vegada. Estem avesats a llegir escrits que van dirigits a tots aquells que són donants o altra volta per animar a aquells que encara no ho són. En aquesta ocasió és diferent, perquè vull parlar de tots els que ens hem beneficiat de les vostres donacions. Sense la vostra ajuda potser avui no us podria escriure aquestes quatre ratlles.

Si us he de ser sincer, no fa gaires dies que la por i la incertesa envaïen tots els meus sentits, avui però em sento feliç i amb prou forces per tirar endavant, i tot gràcies a la vostra ajuda. Potser quan us dirigiu a donar sang no us plantegeu quina finalitat tindrà, a qui arribarà... avui puc donar la constància del vostre gest, amb aquestes paraules d'agraïment.

Fins avui em qüestionava si realment vivim en un món solidari.

SOLIDARITAT, una paraula que en els darrers anys utilitzem molt sovint: ens solidaritzem amb els països del tercer món, amb els maltractaments que reben els infants... i practiquem aquesta solidaritat participant en projectes comunitaris, amb ONG, desplaçant-nos a països subdesenvolupats, però no us penseu que només hi ha aquestes formes de solidaritat; podem solidaritzar-nos també, amb aquells que tenim més propers en el dia a dia, perquè el gest de donar sang és també un gest solidari.

Com va dir algú una vegada: "cada gota de sang és com un ram de flors fresques".

Avui, doncs, tinc la certesa que visc en un món solidari, ja que mentre hi hagi gent que doni i altres que rebin, enriquirem el mot SOLIDARITAT.

(Aquestes podrien ser les paraules d'una persona que ha rebut la vostra sang).

GERMANDAT DE DONANTS DE SANG DE GIRONA
JOSEP LLOPIS I MARIA NICOLAU
Responsables de la Comarca de la Selva

Encara hi som!

Hola! Som nosaltres, sí, sí, nosaltres, els escoltes, i us redactem, com cada any, quatre ratlles explicatives de les nostres activitats.

Aquest any, vam tenir un inici de curs una mica diferent dels dels últims anys: vam fer una festa i una gimcana a la Placeta, amb força participació: Més endavant, anàrem a Santa Pau, on vam gaudir tots plegats d'uns moguts Campaments de Nadal. Per la Diada del Pensament, el març, férem (per primera vegada a l'Agrupament de San Hilari) una SO.PA. (una SOrtida amb PAres), a Joanet. Hem de reconèixer, però, i "de bon rotllo", que la participació paterna va ser escassa, tot i que el tema que es tractà durant tot el cap de setmana era prou interessant: la diversitat i la integració.

Aquest final de curs, hem anat de Campaments d'Estiu en un terreny d'acampada prop d'Empuriabrava. Han estat uns dies d'intensa calor, guerres d'aigua i mosquits. Hem tornat tots ben rostits, però ens ho hem passat molt bé.

Tots nosaltres esperem que el següent curs tingui tant o més èxit que els darrers anys. Però no tot són bones notícies, ja que, tot i que l'any ha anat molt bé, cal esmentar la nostra preocupació per l'imminent enderrocament dels Caus (els Campaments).

Des d'aquí demanem el suport de tots per a tirar endavant, i que els nens i nenes del nostre poble puguin gaudir de l'escoltisme durant molt de temps.

AGRUPAMENT ESCOLTA ALS QUATRE VENTS

A la coral "Els petits cantaires"

Hi ha un poema d'en Rabindranath Tagore que diu: *Les coses grans són per a tothom, les petites per als qui estimo.*

Mai tant com ara no m'havia adonat del significat d'aquestes quatre paraules i és que amb les coses senzilles de cada dia és amb el que som realment feliços; no hem de buscar grans projectes ni grans aventures, tan sols veure els ulls brillants dels nostres fills plens de felicitat.

Doncs això és el que jo vaig experimentar en anar a buscar la meva filla a La Pobla de Lillet. Hi passà un parell de dies amb dues corals més, de Ripoll i Vic, i es trobà amb un marc prou bucòlic i un escenari prou natural que era just el que necessitaven per assajar les cançons que tots portaven apreses des de casa.

Quan va ser l'hora de cantar les corals, els trons, llamps i la pedra, en foren els acompanyants de fons. Se n'anà la llum i així, amb aquesta ambientació i un escenari petit, d'un teatre petit, els sentírem entonar les diverses cançons, primer per separat i després les tres corals juntes, formades per mainada d'edats molt diverses. Se'ls veia cansats, però concentrats en el que cantaven i es pot dir que aquelles cares només respiraven signes de felicitat.

Per això moltes vegades no valorem el que tenim a casa nostra, o a tocar, i és que nosaltres tenim el goig de veure com un grup de joves ensenyen i eduquen les veus dels nostres fills, i no perquè un dia es dediquin al cant, si no tan sols perquè coneguin cançons, sàpiguen seguir un ritme i tinguin bona entonació o, senzillament, s'ho passin bé.

I penseu que amb les corals els obrim portes i un horitzó ple de sentiments. Actualment ens costa molt expressar el que sentim, potser anem massa de pressa, no ho sé, però amb el cant sempre s'ha manifestat i per això és i seguirà essent una manera de comunicar-nos.

A Sant Hilari, les agrupacions corals hi tenen una gran tradició i tots els hilariencs tenim l'orgull i el deure de conservar-la, uns d'una manera i els altres d'una altra.

MONTSERRAT PUJOLRÀS I CANALETA

Els petits cantaires

No tot és treballar

Si treballeu a la Font Vella o teniu familiars o amics que ho fan, ja sabreu que en aquesta empresa del nostre poble realitzem algunes activitats extralaborals al llarg de l'any. Per als que no ho sabeu us en farem cinc cèntims.

MUNDIAL DE FUTBOL

Ara que fa poc que s'ha acabat el Mundial de Futbol, us podem explicar que nosaltres hem realitzat el nostre propi Mundial.

El Grup Empresarial Danone, al qual pertany Font Vella, S.A., ha estat un dels patrocinadors oficials del Mundial de Futbol i per aquest motiu va decidir organitzar un campionat particular, els anys 1997 i 1998, amb les diferents empreses que té arreu del món.

Les normes eren les mateixes del futbol però, el camp de joc era més petit, amb 6 jugadors per banda i un quart d'hora seguit de joc. En cas d'empat es tiraven penals.

La primera fase del Mundial era a la pròpia empresa, per a escollir l'equip que la representaria. La segona seria per escollir dos equips d'empreses estatals els quals anirien a la fase europea. Si passaven s'anava a la fase mundial jugada a París el 1997 i a Niça l'any 1998.

L'any 1997, a la segona fase celebrada a l'Estadi Olímpic de Barcelona, tot i que la moral era molt alta, i estàvem segurs d'arribar a la final, (igual que ho estaven els nois d'en Clemente), la sort no ens va acompanyar i ens vam quedar als vuitens de final. Ens va guanyar un equip anomenat Los Panchos de la marca La Cocinera provinents de Madrid. Ens va saber greu per als companys que van baixar a animarnos a Barcelona amb bicicleta.

Enguany, al Centre d'Alt Rendiment Esportiu de Sant Cugat (CAR), vam arribar a quarts de final on la loteria dels penals ens va fer tornar cap a casa sense haver perdut cap partit; l'equip que ens va eliminar, General Biscuits de la marca LU de Granollers, va ser en definitiva el guanyador final i va poder viatjar a Niça.

En tot moment portem les arrels del nostre poble al damunt; era curiós veure com gent de tot l'estat, al CAR de Sant Cugat, ens demanava el significat del nom "Els Isards" i amb molt d'orgull els ho comentàvem.

SORTIDA A SANT MIQUEL DE LES FORMIGUES

Amb la idea de donar a conèixer el nostre entorn natural als companys de les oficines de Barcelona i amb l'objectiu de relacionar-nos tots plegats fora de l'àmbit de la feina, a principis d'any vam organitzar una sortida a peu i amb bicicleta fins a Sant Miquel de les Formigues.

L'equip de l'empresa a l'estadi olímpic de Montjuïc

Un cop agrupats a la font Sa Guarda vam esmorzar i tot seguit vam pujar al cim, de 1.204 m.

Allà dalt, orgullosos els hilariencs del nostre poble i dels seus voltants vam explicar als de Barcelona quina era aquella casa de pagès, aquell turó, aquella muntanya, que si allò és el mar, etc...

Aquests són dos exemples d'activitats que hem fet junts una sèrie de persones que treballem a la mateixa empresa. Hem deixat de banda durant unes hores la nostra relació laboral per gaudir i omplir les estones de lleure.

COL·LECTIU DE TREBALLADORS
DE FONT VELLA, S.A.

Van Gaal

El Barcelona ha fitxat uns pagesos
llargs, morenos i extravagants
diuen que són brasilers i holandesos
són tot menys catalans.

S'han fet amos i senyors
d'aquest històric i gran Club
mentre que els nostres jugadors
seuen al "banquillo" a cantar el cucut.

VAN GAAL - VAN GAAL
No facis més l'animal
t'has venut en De la Peña
la gent crida, s'esvera, s'emprenya
i això pot acabar fatal.

Fa més d'un any que és aquí
i encara necessita un traductor
és tossut com un garrí
i més dur que un tractor.

I com que tres copes ha guanyat
ell a tothom planta cara
en Núñez n'està encantat... per ara
el soci majorment "decepcionat".

A la seva famosa lliboreta
no para de fer-hi ninots
sort que en Figo per la dreta
hi posa classe i pebrots.

I endavant la "cantera" holandesa
ens han muntat una gran farsa
però no podran amb nostra grandesa
VISCA CATALUNYA I VISCA EL BARÇA.

JOSEP BRUGUÉS

Societat de pesca "la Gorga"

"Catalunya depura però no recupera els rius"*

Sant Hilari Sacalm pot ser l'excepció.

(*) Títol d'un article del Sr. William Cameron de "La Vanguardia" publicat el 18/05/96.

Quan el 1992 es va construir la depuradora de Sant Hilari Sacalm, els pescadors vàrem veure la llum que des de feia tant de temps esperàvem. Veiérem com una cosa immediata, la recuperació de la riera d'Osor, tan emblemàtica i plena de vida en el seu dia, convertida en una veritable claveguera en els anys 70. La riera tornaria a ser com la d'abans: plena de vegetació, ocells, peixos... vida.

Anàvem equivocats, era un primer pas, però la feina tot just començava i caldria l'ajuda i sensibilització de tothom. En la pitjor època de la riera, quan era una claveguera, pràcticament ningú no hi anava, no tenien cap importància les tones de deixalla que s'hi havien anat acumulant, procedents de la carretera i del mateix poble. Tampoc no en tenia si s'acumulava sorra a les gorgues, si els col·lectors del poble funcionaven, si alguna empresa deixava directament, etc... Tot plegat, no venia d'aquí.

Tan bon punt va començar a funcionar la depuradora, al tornar a trepitjar la riera, la sorpresa va ser doble: per un costat, millorar la qualitat de l'aigua, va transcendir en un canvi important i positiu en tot l'hàbitat, però per l'altre, tots aquells factors contaminants que anteriorment dins d'un context de brutícia total no destacaven, van començar a adquirir una importància molt gran. Així, calia: netejar el riu de deixalles; crear camins i corriols per accedir-hi; netejar el sotabosc de les voreres del riu per a facilitar l'entrada de llum, tan important per a la vida; treure embussades de branques, per donar fluïdesa i oxigenació al riu; també calia reparar o crear preses de retenció de sorra, la qual, de no evitar-la, tapa els caus i graveres dels rius, etc... Per altra banda, en la línia de control de depuració de les aigües, calia que totes les clavegueres i col·lectors de Sant Hilari deixessin directament a la depuradora; a l'igual que totes les empreses haurien de crear els seus propis mitjans de depuració o controlar els seus abocaments; evitar talls involuntaris del funcionament de la depuradora, etc. Tot plegat, amb la finalitat que tota l'aigua que pogués rebre la riera d'Osor, passés prèviament un procés de depuració.

De totes les dificultats que varen anar apareixent se n'han resolt moltes i estem contents, però encara n'hi han per assolir i amb l'esforç necessari de tots tenen solució. Cal tenir en compte que la riera d'Osor només rep residus del nostre poble, i tot, tot, depèn de nosaltres mateixos: de la sensibilització i importància que li donen els habitants, empreses i administració del nostre poble.

En període de fecundació *Fotos de Salvador Bosch*

A punt de néixer

Alevins amb sac vitalí

Atès que sempre hem tingut la confiança que finalment tindrem un riu net, els pescadors vàrem començar a investigar per a tornar-hi a introduir la truita, el barb, el cranc i sense descuidar els insectes, les plantes, amfibis, etc., ja que tot plegat formen l'hàbitat natural que tan bé vivia i es reproduïa en els anys 60. Per això, amb molt d'esforç, tant econòmic com principalment amb hores desinteressades per part dels pescadors, vam crear el Laboratori Ictiogènic del Pla de les Arenes, per tal d'aconseguir ous fecundats de truita autòctona de les nostres pròpies rieres. El resultat ha estat un èxit, ja que aquest darrer hivern s'ha aconseguit fer néixer a la mateixa riera d'Osor uns 3.000 ous, prèviament tractats al nostre laboratori, sent una societat pionera en aquest sentit, que encara que són pocs, és el primer pas per un futur que esperem amb molta il·lusió.

Cal esmentar un altre punt molt important: s'havia d'establir un sistema de protecció de la riera, perquè la pesca, quan es faci, no sigui destructiva. Per això, s'ha demanat i tenim concedida la divisió de la riera en quatre trams a efectes de protecció pesquera. La part més alta, fins a la font Picant, de Refugi, on no hi és permès cap tipus de pesca; a continuació, un tram de pesca sense mort, fins al pont de les Illes, on les truites són tornades al riu; tot seguit, un tram de Pesca Controlada, fins després d'Osor, on es limiten les captures de pesca; i finalment, més avall d'Osor, Pesca Lliure, on es redueixen les captures però en més quantitat.

Voldríem ressaltar el títol d'aquesta carta, que encara que no és nostre, el considerem molt encertat, ja que a la majoria de rius una vegada construïda la corresponent depuradora, no hi ha inquietud per a la seva recuperació. Sant Hilari hauria de ser l'excepció i un exemple. Els pescadors hi estem posant tot el nostre esforç i ens preocupa molt, però ens agradaria que la recuperació fos un tema de tots. De la mateixa manera que quan es cala foc, tothom corre, perquè es tracta d'una emergència, i el temps és vital, també ho són les agressions a la riera, com poden ser fuites dels col·lectors, vessaments incontrolats, etc., ja que en poques hores es pot espatllar la feina de molts anys de la depuradora, amb un cost important, i de totes les persones que han col·laborat en la recuperació. Per això, demanem l'ajut de tothom (administració, persones particulars, empreses, etc.) perquè ens sensibilitzem i denunciïn qualsevol tema que pugui afectar la nostra riera.

De fet l'ecologia a la societat moderna va agafant importància. La bona recuperació de la nostra riera ens reportarà una imatge neta de Sant Hilari, on excursionistes, pescadors, caçadors, amants de la natura, etc., en pugin gaudir passejant-s'hi.

Si recuperem la riera d'Osor, posarem el primer esglaó per a la recuperació del Ter, després de la Mediterrània i finalment del Planeta on vivim.

LLUÍS ROVIRA I FONOYET

"La Gorga" Comissió de Concursos de Pesca

Com cada any, amb dedicació, esforç i molta il·lusió s'ha organitzat 12 concursos, modalitat ciprínids, que puntuen per acumulació, essent els resultats definitius els de final de temporada. No obstant això, donem a continuació la classificació en l'estat actual (20 de juliol):

Alguns apunts sobre els concursos de pesca

Volem assenyalar l'alt nivell d'especialització que estan aconseguint els nostres pescadors que practiquen la modalitat ciprínids (carpa, barb...), ja que en els seus inicis (fa uns 20 anys) el pescador que aconseguia unes 10 peces era tot un èxit. Avui no és estrany que en un concurs que sol durar unes quatre hores, un sol pescador, aconsegueix més de 100 peces. Cal dir, que és totalment obligatori portar el peix viu al control, on és alliberat altra vegada al riu o pantà. L'any passat, tres pescadors de la nostra societat en

Concentració per anar a Riba-Roja

En Miquel Carreres amb un Silur, pescat a Riba-Roja

Josep García, l'Eduard Gómez i en David Montilla, van accedir als campionats de Catalunya, en García, quedà segon a nivell provincial, i això li dóna peu a poder participar al selectiu de 1a Divisió Catalana i al campionat d'Espanya d'enguany.

A cada concurs, hi ha una classificació especial i premis per als pescadors infantils, que al mateix temps competeixen amb les altres categories. Es procura que cada concurs sigui una festa: es fa una concentració, o el desplaçament, s'inicia el concurs i finalment es donen els premis, abans de tornar cap a casa.

Està previst fer el Concurs de Festa Major el dia 23 d'agost, on hi és convidat tothom, encara que no hagi participat mai a cap concurs. Qualsevol pescador que tingui interès en provar aquest tipus de pesca, és la seva oportunitat, ja que se li donarà assessorament i se l'ajudarà en el que calgui.

Finalment, dir que enguany es va organitzar una sortida de pesca a Riba-Roja, on ens ho vam passar molt bé i l'organització va ser un èxit. Fins i tot, sense experiència, un pescador va aconseguir un Silur, peix de recent introducció a les aigües del nostre país i que pot assolir grans dimensions.

Classificació actual concursos de pesca – Ciprínids

LLOC	PESCADOR	PUNTS ACUMULATS
Primer	Ramon Garriga	106640
Segon	Pere Osuna	97920
Tercer	Àngel Colom (pare)	88980
Quart	Josep García	86300
Cinquè	Manuel García	82400
Sisè	Àngel Solà	78400
Setè	Rafael López	69740
Vuitè	Miquel Illamola	64160
Novè	Enric García	63520
Desè	Àngel Colom (fill)	59240

Animem a tothom qui vulgui que ens demani informació per a participar als nostres concursos.

LA GORGA - COMISSIÓ DE CONCURSOS DE PESCA

Moto Club

Un any més i gràcies a aquestes pàgines del programa de Festa Major, la gent del Moto Club Sant Hilari, tenim l'oportunitat de donarnos a conèixer una mica millor.

L'any passat parlàvem d'una consolidació en les nostres activitats i en l'actuació dels nostres pilots, ja que enguany no en podem dir menys, ja que les proves que s'han organitzat compten amb un ampli seguiment de pilots, tant locals com de fora. En aquest apartat cal destacar la bona actuació dels pilots del poble, amb en Jordi Solà Masó al capdavant, que va quedar campió provincial de motocròs 1997 i els excel·lents resultats de pilots com en Raül Torras, en Toni Juvanteny, en Raül Vilaltat o en Marc Plans, tots ells components del jove equip de competició del Moto Club.

Per altre cantó cal destacar la participació de pilots de la talla d'Edgar Torronteras a les nostres proves. L'Edgar està considerat el pilot més espectacular del món i no en va, el podem veure als supercrosos d'Europa i dels Estats Units.

Però, les sis proves que s'organitzen cada any no serien possibles sense l'ajuda de molta gent que, de manera desinteressada col·labora amb la seva feina, econòmicament o de qualsevol altra manera amb nosaltres. A tots ells, el nostre més sincer agraïment i els diem que sempre poden comptar amb nosaltres.

Només ens resta dir-vos les dates de les properes curses, que són les següents:

– 4 d'octubre: XX motocròs els Cortals

– 11 de novembre: 3 hores TT Sant Hilari

Molt bona Festa Major

LA JUNTA

El pilot local Jordi Solà Masó

Miquel Tudela i Benavent

Escut d'Or del Grup Sardanista Sant Hilari 1998

El Grup Sardanista Sant Hilari lliurarà enguany el quart Escut d'Or de l'entitat. L'han rebut fins ara els mestres Manel Saderra i Puigferrer, Martirià Font i Coll i Tomàs Gil i Membrado. Durant l'Aplec d'enguany el guardonat serà el mestre Miquel Tudela i Benavent. Ens sentim molt orgullosos de poder oferir el quart Escut d'Or de la nostra entitat a aquest convilatà que ha fet tant per la nostra dansa i per la nostra música.

Notes biogràfiques

Nascut a Benigànim (Vall d'Albaida) el 5 de març del 1927. Instal·lat de molt jove a Sant Hilari Sacalm. Començà els estudis musicals al seu poble nadiu, als vuit anys. L'1 de novembre del 1946 va entrar a fer el servei militar a Girona i va cursar els estudis d'harmonia. En acabar el servei militar va viure a Vidreres i, un cop casat, es va establir a Caldes durant dos o tres anys. Ara fa 42 anys que viu a Sant Hilari. La seva dedicació a la sardana fa palès l'esperit de germanor entre els països d'arrel catalana. En Miquel ha estat instrumentista de fiscorn, trombó de vares i violí a diverses formacions de les nostres contrades. Ha escrit, fins al moment, 103 sardanes.

Historial com a músic

1947	*Cobla orquestra Casablanca de Girona.*
1948	*Cobla orquestra Vidrerense de Vidreres.*
1949-1951	*Orquestrina Pizarro de Girona.*
1951-1958	*Cobla orquestra Maravella de Caldes de Malavella.*
1958-1965	*Cobla Principal de Girona de Girona.*
1965-1972	*Orquestra Caravana de Torroella de Montgrí.*
1972-1974	*Dos anys sense tocar.*
1974-1982	*Cobla Ciutat de Girona de Girona (membre fundador).*
1982-1986	*Cobla orquestra Costa Brava de Palafrugell.*
1986-1998	*Cobla Genisenca de Taradell.*

Fem petar la xerrada amb en Miquel

Miquel, segons el teu punt de vista, quin és el paper del fiscorn a la cobla?

El fiscorn pot fer qualsevol mena de paper a la cobla. Pot tocar de solista o bé acompanyar a qualsevol altre instrument. També per acompanyar i portar el ritme de la cobla, juntament amb el contrabaix.

On has estudiat música?

Al meu poble. Sempre he estudiat música mentre treballava. Fins i tot m'he trobat moltíssimes vegades d'anar a l'horta a treballar i, mentre ens desplaçàvem amb el carro amb el pare, jo aprofitava per a tocar l'instrument i preparar la lliçó que hauria de donar en arribar a casa. Val la pena destacar que les classes de música eren gratuïtes i que se'n feia càrrec l'Agrupació Musical del poble. En aquest aspecte, estic seguint l'exemple que jo em vaig trobar, és a dir, tampoc no he cobrat mai res a ningú. Encara ara estic fent classes a uns quants alumnes i penso que no seria just cobrar-los quan a mi ningú no em va cobrar mai res.

Des de quan vius a Sant Hilari?

Ara fa 42 anys. Quan vaig acabar el servei militar, vaig anar a viure a Vidreres on vaig tocar amb la Vidrerense. Més endavant vaig passar a la Maravella i vaig viure a Caldes durant dos o tres anys i després ja vam venir a viure a Sant Hilari. El meu fill gran és nascut a Caldes.

Miquel, tu has estat a moltes formacions. En guardes algun record especial d'alguna?

Val a dir que com a músic m'ho he passat sempre molt bé amb la meva feina. Guardo, però, un record molt especial de la Principal de Girona. L'ambient que hi havia entre els companys era fantàstic. Hi vaig passar set anys inoblidables en tots els aspectes.

De les sardanes que has escrit, quina és la que més t'ha satisfet?

Sense cap mena de dubte, Única. *La vaig estrenar quan tocava a la Ciutat de Girona i és la que m'ha satisfet més.*

Què en penses del guardó que t'ha concedit el Grup Sardanista Sant Hilari?

Estic molt content. Primer de tot perquè és el meu poble. Vull dir també que la majoria de les meves sardanes estan fetes a Sant Hilari i bastants estan dedicades al poble o a persones del poble.

Miquel, desitgem que la teva activitat dins del món de la sardana duri encara molts anys més i que ens segueixis delectant amb el teu so i amb les teves sardanes.

XAVIER COLON I AUGUET
Grup Sardanista Sant Hilari

Tres dosos, un tres... i visca

El temps passa volant. Sense gairebé adonar-nos-en, ja ha passat un altre any. Un any, això sí, ple de novetats, un any en què s'han assolit objectius importants per al sardanisme a la nostra vila. Els membres del Grup Sardanista Sant Hilari ens sentim molt satisfets de les coses que s'han assolit en aquesta temporada.

Lliurament de l'Escut d'Or al mestre Tomàs Gil i Membrado

Primer de tot, cal parlar del disc compacte Sardanes de Sant Hilari, *enregistrat per la Cobla Montgrins i que es va presentar al públic durant el tradicional Concert de Sant Jordi, al Cinema Catalunya, el dissabte, dia 18 d'abril. La participació del públic fou realment notable i l'actuació de la Cobla, genial. Val a dir que s'ha aconseguit un compacte encisador. Encisador per moltes raons. Primer de tot perquè es tracta de sardanes dedicades totes elles a Sant Hilari. En segon lloc, perquè es tracta de sardanes alegres, però de gran qualitat musical. En tercer lloc, perquè la Cobla que les ha enregistrades, Els Montgrins, és una formació puntera de Catalunya i han aconseguit un enregistrament d'una qualitat*

Una imatge de l'Aplec

contrastada. Ens sentim, doncs, molt orgullosos del resultat. El treball per dur a terme aquest projecte ha estat llarg i dur –feia anys que li anàvem al darrere– però, a la fi, ha valgut la pena. No volem deixar passar l'ocasió per a donar les gràcies a l'Ajuntament, a Font Vella i a tots els socis que ens han donat suport. És, com diu el president en la presentació del disc compacte: "Un somni fet realitat". *Ara cal escoltar-lo, ballar i, sobretot, gaudir-ne.*

Un altre fet important que ha esdevingut enguany és la participació de les escoles de la nostra vila en la campanya La Sardana a l'Escola. *Aquesta campanya ha estat organitzada i patrocinada per la Diputació de Girona i els Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat de Catalunya. La finalitat ha estat la d'introduir la sardana a l'escola, dins de l'horari escolar, de tal manera que tota la mainada dels centres tinguessin l'oportunitat de conèixer la nostra dansa, no solament a nivell de ball, sinó a nivell de cultura sardanista. Al llarg del curset, han après a escoltar una sardana, a conèixer i, en molts casos, a distingir els diversos instruments de la cobla i, fins i tot, a comptar. A la nostra vila, el desenvolupament del curset ha anat a càrrec de monitors del nostre Grup Sardanista. No cal dir que han treballat amb il·lusió, que s'hi han lliurat a fons i que els resultats aconseguits han estat realment positius. Hem pogut donar a conèixer la nostra dansa a gairebé tres-cents nens i nenes de Sant Hilari, de 6 fins a 12 anys, de la millor manera possible, a través de l'Escola. Es va aprofitar la festa de fi de curs d'ambdós centres de primària per a celebrar la cloenda d'aquesta campanya i tots els pares en van poder observar els resultats. Volem donar les gràcies al Col·legi Guilleries i al Col·legi Sant Josep per obrir-nos les portes de bat a bat i, en especial, als claustres de professors per la seva col·laboració i per la seva comprensió.*

Per acabar, no voldria deixar de parlar de l'aplec. A l'aplec de l'any passat, es va retre homenatge i es va lliurar l'Escut d'Or de la nostra entitat al compositor Tomàs Gil i Membrado, autor de la sardana Som de Sant Hilari. *Enguany celebrarem l'aplec per onzena vegada i per sisè any consecutiu. Com sempre, a la frescor de la Placeta, amb les cobles Ciutat de Girona, Genisenca i Cadaqués. Enguany homenatjarem i lliurarem l'Escut d'Or a l'amic Miquel Tudela. No cal parlar d'en Miquel perquè tothom el coneix. En Miquel Tudela ha dedicat moltes sardanes a Sant Hilari i a la gent de Sant Hilari, i les seves composicions són molt apreciades i valorades per tots els sardanistes. L'Aplec de Sant Hilari s'ha consolidat dins dels aplecs de les nostres comarques. Aquesta consolidació ha estat fruit d'un treball i d'una dedicació intensa i ferma. No sé si, quan aquest butlletí sortirà a la llum i arribarà a les vostres mans, l'aplec ja haurà acabat o estarà a punt d'iniciar-se –no sé mai si parlar en passat o en futur–. De totes maneres aprofito per convidar-vos-hi a tots, a gaudir de la nostra música i de la nostra dansa i per donar novament les gràcies a Font Vella per la seva col·laboració.*

I, per acabar, allò que diem sempre: "La Sardana és la dansa més bella de totes les danses que es fan i es desfan". Cal que la conservem i que ens la fem nostra. Forma part de la nostra identitat.

Que tingueu tots una bona festa i que la gaudiu d'allò més.

TRES DOSOS, UN TRES I... VISCA LA FESTA MAJOR!

La caixa de música funciona

Tot va començar fa uns quants anys, gairebé 14, quan un grup de gent engrescadora i amb ganes d'oferir una cosa nova a Sant Hilari va considerar que al poble hi mancava, i conseqüentment hi havia d'haver, amb el suport de l'Ajuntament, una emissora de ràdio municipal. Van ser titllats de bojos, no cal dir!... Això de la ràdio, per Nadal ja no hi serà... Aquests de la ràdio... Mare de Déu! 14 anys després, la caixa de música, funciona! Hi ho fa com mai no ha funcionat, amb un esperit de voluntarisme increïble per part dels actualment 39 col·laboradors que guanyen –o deixen de guanyar– el seu temps amb una cosa que no és per a ells, sinó per a vosaltres. Aquests voluntaris demostren un esforç que gairebé mai no és reconegut per la societat. Ningú no s'adona de la feina que fa, però sense ell, una caixa de música com la nostra, no funcionaria de cap de les maneres.

Aquest 1998 ha estat l'any de la gran consolidació de Ràdio Sant Hilari, ja que per primer cop en la curta història de la nostra emissora, hem aparegut entre les 25 antenes més escoltades de la província de Girona, amb més de 2.000 oients diaris, segons l'EGM (Estudi General de Mitjans).

Aquest any també hem creat la pàgina web de Ràdio Sant Hilari "on-line": (*http://www.geocities.com/televisioncity/1834*), i amb menys de 8 mesos hem rebut més de 500 visites reals al "site". Això ens ha ajudat, gràcies a la magnitud d'Internet, a obrir-nos noves fronteres, a connectar-nos via "xat" amb gent hilarienca que està estudiant fora de la nostra vila, i a poder-nos explicar coses que sense aquesta eina hauria estat impossible, connectant amb gent d'altres llocs del món via "e-mail" (santhilari@hotmail.com), que ens demanen tota mena d'informació, tant referida al poble com a la ràdio.

Enguany, també hem consolidat una programació de ràdio continuada de dilluns a diumenge, amb una programació variada que agafa tot un reguitzell de gustos, sempre tenint en compte les prioritats i els interessos que ens arriba per correu (Apartat de Correus núm. 35) o mitjançant el boca a boca que se'ns manifesta directament a nosaltres.

Hem acabat de consolidar una festa ja habitual cada any. En el present, l'hem celebrada els dies 31 de juliol i 1 i 2 d'agost; una festa que vam titular: *48 hores de ràdio cara al públic*, perquè no ens hem d'amagar de res, oi? La festa va tenir un gran èxit quant a participació en les activitats programades i això ens encoratja a seguir endavant amb fites molt més grans i importants que no aquestes "poc significatives" 48 hores, on vam intentar mostrar que l'emissora està més viva que mai.

Aquest petit resum ha estat la feina, ben feta al meu parer, dels 39 col·laboradors que formen Ràdio Sant Hilari. No podem demanar res més per al proper any; creiem que ens hem portat bé, no hem fet mal a ningú (encara que sempre queda gent que no ho entén així) i hem pensat sempre que tot el que fem, ho fem per a VOSALTRES. Aquest, aquest i no cap altre és l'esperit d'una entitat pública com la nostra. Només us demanem una cosa, una petita cosa, i és que seguiu confiant en Ràdio Sant Hilari com ho heu fet fins ara, encara que algú pensi que la confiança fa fàstic. O no?

RÀDIO SANT HILARI

Us convidem a visitar el Museu Guilleries

El remodelat edifici "La Cooperativa" que a la planta baixa alberga el Museu Guilleries

El Museu Guilleries va obrir les portes el dia 5 de juliol passat. La inauguració de les obres de remodelació, que s'han dut a terme a l'Edifici La Cooperativa, va comptar amb la presència del conseller de Política Territorial i Obres Públiques Hble. Sr. Pere Macias. L'acte també incloïa donar per acabada la primera fase de reestructuració del Museu Guilleries que comprèn l'obertura a la planta baixa de l'edifici.

El Museu Guilleries de Flora i Fauna, aprofitant la seva remodelació, vol prendre un altre caire. Vol passar a ocupar el lloc que mereix dins del conjunt de Museus de Catalunya dedicats a la Història Natural, però tractant aquesta temàtica des d'una perspectiva actual, és a dir, sota una visió ecològica i mediambiental i presentar tanmateix una concepció global de l'home en el medi en què viu.

A la sala de la planta baixa, actualment oberta al públic, ja s'entreveuen quins són a grans trets els criteris que se segueixen des de la reestructuració i nova orientació del museu, i que es basen primordialment tant en donar a conèixer el patrimoni natural de les Guilleries i de les comarques de Girona, des de diverses perspectives, com el paper que juga l'home en l'ús d'aquest patrimoni i en la modelació del territori. Es donaran a conèixer els trets essencials del paisatge: el medi físic i la geografia d'on vivim, saber quins són els principals tipus d'ambients o ecosistemes propers, identificar les plantes i animals que hi viuen, quines característiques i adaptacions presenten i quines relacions ecològiques hi ha entre uns i altres. Aquests coneixements es donaran d'una forma entenedora i engrescadora alhora tant per al públic en general, com per aquells naturalistes més interessats.

Es volen fer propostes de com l'home pot viure en harmonia amb el medi natural des d'una perspectiva més racional actual, tot seguint un corrent que avui dia arreu del món es fonamenta en el desenvolupament sostenible, és a dir, en un desenvolupament harmònic i respectuós amb la potencialitat real del territori de forma que la conservació domini per damunt de la sobreexplotació i el seu empobriment.

El Museu Guilleries es planteja objectius concrets i pragmàtics i entre ells, en primer lloc seguir els criteris que demana la Xarxa de Museus de Catalunya per a vincular-nos-hi. A tal fi es treballa en diverses línies eminentment museològiques. A més de presentar les característiques ecològiques dels principals ecosistemes a través de diversos diorames i quadres explicatius, es mostraran quins són alguns elements essencials del nostre entorn natural: fotografies i mostres de troncs i fullatge de les espècies arbòries més significatives, fotografies dels arbres monumentals de la rodalia i animals naturalitzats, així com restes i rastres que ens permetin detectar la presència de fauna al bosc i als espais oberts.

Com diversos museus d'arreu del món, des del Museu Guilleries se seguirà un programa de recerca encarat lògicament a l'estudi del medi natural de les Guilleries, incloent diversos àmbits i punts de vista. Partint de les dades científiques obtingudes a partir de treballs d'investigació propis que es realitzin des del museu, tot seguit se'n farà un ample ressò mitjançant la divulgació de les dades recopilades o obtingudes de bell nou.

Per dur a terme una activitat participativa i així mateix oberta als espais naturals de la rodalia el museu compta amb la col·laboració de les Guilleries Associació de Promoció i Educació Mediambiental. A més de les activitats de catalogació i conservació pròpies del museu, es vol dur a terme una important tasca d'Educació Ambiental que tanmateix doni una vida enfora i activa al museu, atenent visites de col·lectius organitzats, grups familiars, escoles... En aquest sentit es considera fonamental donar a entendre als visitants que l'ús que fem de la natura i dels espais naturals des d'un punt de vista sostenible, s'aconseguirà si tothom s'adona que en la protecció del patrimoni natural i del medi ambient hi intervenen diversos punts de vista, pensaments i accions que s'han d'aplicar en conjunt des de les diverses perspectives i disciplines alhora: l'ecologia, la geografia, l'economia, el turisme, el dret públic i privat... Aquesta visió globalitzadora pot semblar novedosa però, per a ser sincers, ja fa temps que es practica en àmbits tan diferents com en la pedagogia o la política i es coneix com a transversalitat; com veieu es basa en fusionar

Dependències del Museu Guilleries

visions i temàtiques aparentment independents, però que en realitat estan estretament interrelacionades.

Des del Museu Guilleries ens proposem fer segons les possibilitats econòmiques, un seguit d'activitats que inclouen:

– Visites comentades dins el museu, mitjançant el guiatge per persones especialitzades.

– Sortides comentades als espais naturals de la rodalia acompanyats de monitor dedicades principalment a grups escolars, a grups naturalistes o grups organitzats.

– Activitats lúdiques amb una acció d'estima cap als nostres valors culturals "el tresor d'en Serrallonga"...

– Oferir conferències i organitzar col·loquis sobre temes d'interès general o temes d'actualitat.

– Donar suport a diferents col·lectius que realitzen:

Activitats relacionades amb excursionisme.

Sortides amb tot terreny per conèixer diferents paratges de les Guilleries.

Visites a fonts on es proven les aigües mineromedicinals de la Font Picant...

Cal recordar que des del museu ja es va iniciar aquest darrer tipus d'activitat en aquesta etapa actual, amb la conferència que organitzada conjuntament pel museu i la Casa de Cultura va donar la professora cubana Lourdes Múgica de la Universitat de l'Havana sobre el paisatge i la diversitat biològica a l'Illa de Cuba. Aquesta conferència, a més, va permetre concertar un conveni de col·laboració entre el Museu Guilleries i el Museu Poey de l'Havana. Properament es presentaran noves conferències previstes en aquest segon semestre de l'any; com temes relacionats amb les fonts de Sant Hilari o temes de recerca directament relacionats amb el museu.

S'organitzaran exposicions temporals, en un marc tan majestuós com ho és la sala noble al primer pis de La Cooperativa. S'estan estudiant actualment propostes sobre diversos temes d'interès per anar presentant com ara:

– Gestió dels Espais Naturals Protegits a Catalunya i a la península Ibèrica.

– L'evolució de la vida i darreres dades sobre l'evolució de l'home.

– Creixement sostenible i explotacions fusteres als espais forestals.

– Importància dels ecosistemes tropicals en l'equilibri de la biosfera...

Si bé ens proposem començar aquestes exposicions temporals amb una activitat sobretot participativa per part dels hilariencs i que anomenem provisionalment "els altres racons de les Guilleries".

Aquest fet ens permet convidar-vos a treballar i gaudir amb nosaltres d'una forma més directa en una nova entitat que es pot organitzar: els Amics del Museu Guilleries. Properament us tindrem informats, i sempre us podreu assabentar de les novetats si mireu els taulons exteriors que hem instal·lat al vestíbul del museu. En l'actualitat, al museu s'està treballant en dotar-lo de la infraestructura i serveis com ara una hemeroteca que permeti disposar a més de llibres i revistes de natura, de col·leccions de CD roms i de vídeos.

S'ha previst realitzar diversos vídeos sobre el nostre país i es prepararan projeccions audiovisuals basades en diapositives reunides en muntatges que s'aniran incorporant paulatinament a l'oferta del museu.

Val a dir que, hom preveu un creixement de mica en mica del museu a La Cooperativa, sempre que les disponibilitats de l'edifici ens permetin avançar amb noves fases. Hom preveu obrir a mig termini una nova sala a la primera planta, dedicada a l'home i al medi on es tractarà entre altres coses de l'explotació de l'aigua, els aprofitaments forestals sostenibles, l'elaboració de rodells, la torneria...

En tot cas volem que el Museu Guilleries sigui un punt de trobada per a hilariencs i visitants que tinguin interès en conèixer aspectes del Patrimoni Natural de Catalunya i debatre sobre el bon o mal ús que fem d'aquest Patrimoni Natural.

DAVID SUNYER
Director del Museu Municipal Guilleries per la Comissió del Museu Guilleries
M. ÀNGELS NEVADO
Regidora de Cultura de l'Ajuntament
ANNA AGULLÓ
Tècnica-consevadora
TERESA SALÓ
Coordinadora ambiental per les Guilleries
Associació de Promoció i Educació Mediambiental

Arquers Sant Hilari

Una vegada més volem aprofitar aquestes pàgines per poder fer un petit esbós del que ha estat aquesta temporada al club Arquers Sant Hilari, i també del que ens agradaria que fos l'any vinent.

Durant la temporada passada, vam aconseguir uns objectius que en un principi ens semblaven gairebé impossibles, però amb dedicació, il·lusió i un gran esforç per part de tots, els hem assolit. ARA!!!, a Sant Hilari, disposem d'un Camp de Tir reglamentari i HOMOLOGAT per la Federació Catalana de Tir amb Arc, motiu que fa sentir-nos molt satisfets de la feina feta, ja que és l'ÚNIC Camp de Tir amb aquestes característiques de la província de Girona i un dels pocs de Catalunya.

Pel que fa a l'aspecte social, també cal remarcar que hi ha hagut un notable augment del nombre de socis, no només d'adults, sinó també d'infantils. Això fa que de mica en mica cada vegada siguem més gent, grans i petits, que guadim d'estones del nostre temps lliure "tirant fletxes".

També cal destacar l'ampliació de les activitats del club, perquè fins ara es limitaven al Tir amb Arc en la modalitat Olímpica i ara hem obert la modalitat de Recorregut de Bosc, especialitat en la qual hem entrat amb bon peu, ja que recentment hem organitzat la tirada "Guilleriada-98" amb trofeus de l'Ajuntament de Sant Hilari, i on hi van haver més de 100 inscripcions de tiradors/res i va ser la prova més concorreguda de l'any.

El camp homologat de "Cal Sastre"

L'Antoni Brugués, campió provincial

Els èxits esportius aconseguits durant la temporada passada també són satisfactoris, ja que el company Antoni Brugués va quedar Campió Provincial en les dues modalitats, Tir Olímpic (exterior) i Sala (interior).

Pel que fa a les previsions amb vistes a la temporada vinent, continuem amb la voluntat de seguir creixent i augmentar el nombre de socis, per això, des d'aquí, aprofitem per a convidar-vos a venir i provar el Tir amb Arc.

També entra en els nostres plans organitzar Cursets de Perfeccionament per aquells que ja estan iniciats, i Cursets d'Iniciació per aquells que tot just comencen.

Un altre dels objectius immediats és la creació d'un circuit estable (permanent) per a la pràctica del Recorregut de Bosc i que formi part de les instal·lacions del nostre Club.

Bé, després d'haver fet aquest breu repàs del que ha estat i del que ens agradaria que fos el Club, volem animar-vos a participar-hi.

Cordialment.

Bona Festa Major!

ARQUERS SANT HILARI

Associació de pessebristes

És el segon any que l'Associació de Pessebristes participa en aquest programa de Festa Major. Com ja sabeu les nostres activitats són la promoció, difusió, construcció i exposició de pessebres o diorames: per Nadal amb motius nadalencs i amb motius de la Passió per Setmana Santa.

Farem ara un petit repàs del que ha estat aquest any. Per Nadal vam exposar a la Casa de Cultura obres dels associats Joan Comas, Àngel Llopis, Josep Massaneda, Joaquim Planas, Joan Rovira i Josep M. Xandri. També es va exposar un pessebre monumental amb figures de fusta cedides gratuïtament per l'Àngel Ripoll.

Tingué lloc el 1r Concurs de Pessebres en miniatura organitzat per la Parròquia i amb la col·laboració de l'Associació.

Durant les festes de Nadal es van fer també sortides col·lectives per visitar pessebres a Olot, Banyoles, Sant Pere de Torelló, Roda de Ter, Lloret i al Museu del Pessebre de Catalunya de Sant Vicenç de Montalt.

L'Associació ha rebut cartells de més de 50 poblacions de Catalunya i València que anuncien les seves exposicions. Nosaltres els hem enviat també una mostra de les nostres exposicions de Nadal i Setmana Santa.

Per Setmana Santa vàrem exposar a la Casa de Cultura set diorames referents al Via Crucis: la plaça de l'Església, el carrer de la Font i el carrer d'en Rocosa, tal com eren anys enrere; també una vista del Montseny i altres temes locals. Aquesta exposició fou visitada per més de 1.100 persones durant els dies que restà oberta.

Per la temporada 98-99, que comença al setembre, tenim previst assistir a la Trobada de Pessebristes que aquest any es farà a Castellterçol. També volem federar-nos per fomentar el pessebrisme a les escoles. Volem exposar per Nadal a la Bienal i convocar el segon concurs de pessebres col·laborant amb la Parròquia.

Finalment l'Associació vol donar les gràcies a l'Ajuntament de Sant Hilari, la Parròquia, a l'Associació del Via Crucis Vivent i a les empreses Àngel Ripoll, Embalatges Salvador i a Salvador Bosch, que amb el seu suport i ajuda han facilitat molt les nostres activitats.

ASSOCIACIÓ DE PESSEBRISTES

Agraïm profundament la col·laboració de totes aquelles firmes que ajuden a fer possible l'edició d'aquest programa

NOTA: Aquesta llista de COL·LABORADORS està feta amb tota bona voluntat. Acceptem que hi hagi errors però són totalment involuntaris i demanariem que aquests es comuniquessin a l'Ajuntament per tal d'esmenar-ho en propers programes de festes. S'entén per col·laborador aquell que paga una quota i, per tant, surt al programa de Festa Major.

AGÈNCIES DE VIATGES

Hispano Hilariense 972 24 50 12
Rossell 972 86 80 79
Viatges Laietana (Angelina Bosch) 972 86 89 17

ARQUITECTES

Isabel Font 972 87 20 41

ARQUITECTES TÈCNICS

Josep M. Labara 972 86 93 06
Maria Cerver 972 86 93 06

ASSEGURANCES - AGÈNCIA

Agència Suy 972 86 88 33
Francesc Vilabella Güell 972 86 81 82
Gestoria A.C.A. J. González 972 87 21 75
Mapfre - G. Assegurador 972 86 90 50
Winterthur 972 86 92 81

BARS

Bar "El Toc" Franckfurt 972 87 21 20
Bar Aquari 972 86 93 69
Bar Boada 972 86 83 38
Bar Club 972 86 80 43
Bar Fèlix 972 86 88 18
Bar Florida 972 87 21 48
Bar Granja Tívoli 972 86 80 42
Bar Juani 972 86 83 69
Bar La Selva 972 86 87 76
Bar Montseny 972 86 80 70
Bar Madison 972 86 80 17
Bar Torrent 972 87 23 29
El Cau 972 86 91 76
Pub L'Espelma
Taverna d'en Mallol 972 86 83 25
Bar Agustí 972 86 91 85
Bar Centro 972 86 84 84
Bar El Groc 972 86 84 84

BÀSCULA

Ll. Juanhuix Juanhuix 972 86 88 14

CAIXES DE CARTRÓ

Embalatges Salvador 972 86 87 75
Manipulats La Selva 972 86 80 51

CARNISSERIES I CANSALADERIES

Àngels Homs Valls 972 86 82 92
Can Barnet 972 86 87 47
Can Micalic 972 86 83 38
Cansaladeria Porta 972 86 80 29
Enriqueta Collbatallé Gros "Can Cisquet" . . . 972 86 82 67
Jaume Masó Rosquellas 972 86 82 41

Joaquim Valls Bonet "Can Cabré" 972 86 82 11
Carnisseria Pagespetit 972 86 94 76

CENTRES D'ENSENYANÇA

Centre Formació Permanent d'Adults. 972 86 86 56
Col·legi Públic Guilleries 972 87 87 29
Col·legi Sant Josep 972 86 81 46
I.E.S. Sant Hilari. 972 86 93 58
Escola de Música de Sant Hilari 972 87 22 22
Escola Natura Guilleries. 972 86 91 27
Llar infantil "Les Cent Fonts" 972 86 80 61

COMESTIBLES

Àngels Homs Valls 972 86 82 92
Can Boiró 972 86 81 33
Casa Mimó 972 86 80 52
Dalmau Boada 972 86 83 38
Joan Valls Juvanteny. 972 86 82 02
Joaquim Valls Bonet "Can Cabré" 972 86 82 11
Alimentació Iolanda Andreu 972 86 87 10
Maxor 972 87 22 37
Can Molas 972 86 83 12
Queviures Rotllant 972 86 82 47
Supermercat Dia 972 86 85 61
Ca l'Enric 972 86 80 04

COMPRA-VENDA DE COTXES

Garatge Guilleries - Citroën 972 86 88 73
Taller Antoni Fauria - Renault. 972 86 82 35
Taller Casas Güell - Opel 972 86 80 95
Taller Montseny - Peugeot - Nissan 972 86 84 64
Garatge Trima, S.L. - Seat - Audi - Wolksvagen . 972 86 83 28

CONFITERIES

Fornés 972 86 80 85
Pastisseria Duran 972 86 81 14
Pastisseria Fuguet 972 86 80 21
Pastisseria Malet-Torrent 972 86 93 08
Ca l'Enric 972 86 80 04
Pastisseria Masó 972 86 94 85
La Dama d'Ayma 972 86 94 12

CONSTRUCTORS D'OBRES I PROMOTORS

Antoni Brugué 972 87 21 25
Antoni Juvanteny 972 86 91 08
Busquets Bosch, S.L. 972 86 89 17
Obres "La Selva", S.L. 972 86 83 52
Construccions Àngel Toro 972 86 92 43
Construccions Germans Miralpeix, S.L. 972 87 20 75
Construccions Joan Carrillo. 972 86 92 93
Obres Montseny, S.L. . . . . 972 86 93 83 - 972 87 22 07
Germans Prat . . . . . 972 86 85 50 - 972 86 92 25
Jaume Collbatallé S.L. 972 86 90 12
Construccions, Obres i Reparacions Vilà, S.L. . . 972 86 92 56
Ll. Verdaguer 972 86 91 18
Malvi - Pujol, S.A. 972 86 89 29
Obres Molist Muntalt 972 86 87 18
Promotora Hilarienca, S.L. . . . 972 86 92 07 - 972 86 80 70
Immobles Sant Hilari. 972 86 93 41
Jordi Lahoz 972 86 92 58

CONSULTORIS DE BELLESA

M. Àngels Suy 972 87 23 56
Estètica Carme Dalmau 972 86 84 70

Elvira Carrasco 972 87 22 31
Matilde Soler Tarrats. 972 86 82 65
Raquel Fuguet 972 86 81 90

DIETÈTICA

Joan Torres, dietètica 972 86 89 42
Natur House (Productes Naturals) 972 86 94 80

ELECTRODOMÈSTICS

Botigues Rossell - Expert 972 86 80 79
Can Vilamala, S.L.. . . . . 972 86 93 14
Porcel (Reparacions) 972 86 87 42
R. Fauria Miralpeix (Watt's) 972 86 81 24
Ramon Planiol 972 86 88 93

ENGINYER TÈCNIC INDUSTRIAL

Jaume Pallaros Canaleta 972 86 81 64

ENTITATS BANCÀRIES

Banco Popular Español 972 86 81 75
Banesto 972 86 82 25
Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona 972 86 80 23
Caixa de Girona 972 86 89 00
Caixa Penedès 972 86 93 50

ESPECTACLES

Cinema Catalunya 972 86 81 46
Club Villaret. 972 86 80 89

ESPORTS

Esport-7
Rossell 972 86 80 79

EXCAVACIONS

Germans Pagès, S.L. 972 87 21 94

FÀBRIQUES D'EMBOTITS

Disbonporc 972 86 80 63

FARMÀCIES

Farmàcia Broto C.B. 972 86 80 98
Xavier Muntalt Brugués 972 86 90 49

FERRETERIES

Camó-Ridorsa "Can Jombo" 972 86 83 08
Ferreteria Cardona. 972 86 91 45

FINQUES

Disseny de llars, S.L. 972 86 80 41
Fuari 972 86 82 75
Immobiliària i construccions
Sant Hilari 972 86 83 19
Promotora Hilarienca, S.A. . . . 972 86 92 07 - 972 86 80 70
Immobles Sant Hilari. 972 86 93 41

FERROS FORJATS I ALTRES

Art Català 972 86 82 91
Ganiveteria La Forja - Vila. 972 86 83 44
Miquel Soler Tornabells 972 86 82 99
Serralleria d'alumini Sacalm. 972 87 20 81
Serralleria d'alumini Pujol 972 86 87 28

Serralleria Solà, S.L. 972 87 21 57
Taller Nou, C.B. 972 86 91 88

FLEQUES

Cal Forner Nou 972 87 21 07
Can Castellà 972 86 80 52
Antiga casa Forner Nou, S.L. 972 86 80 39
La Dama d'Ayma 972 86 82 01

FOTÒGRAFS

Amadeu 972 86 81 14
Fina 972 86 90 70
Rossell 972 86 80 79

FUSTERIES I MOBLES

Andreu, S.L. . . . . 972 86 90 29 - 972 86 83 49
Bellmoble, S.A. 972 86 81 86
Cuines "Eilin" 972 86 87 28
Fusteria Pujol 972 86 87 28
Joan Jumbert Solé 972 86 87 66
Joan Masó Pla 972 86 86 75
Joan Muntalt 972 86 90 99
Miquel i Rovira 972 86 82 48
Non - Quim, S.L. 972 86 87 14
Jordi Roura 972 86 80 65

FUSTES

Fustacalm 972 86 83 50
Sara Corren 972 86 84 81

GARATGES

Hospitalet 972 86 81 40

HOTELS, HOSTALS, FONDES I RESTAURANTS

Can Cames "La Brasa" . . . . . 972 86 80 46 - 972 86 91 39
Els Cortals 972 86 87 95
Fonda Rita 972 86 80 09
Hostal Brugués 972 86 80 18
Hostal Fugaroles 972 86 80 38
Hostal Isidre 972 86 80 48
Hostal M. Verdolet 972 86 81 06
Hostal París 972 86 80 19
Hostal Torras 972 86 80 96
Residència Roma 972 86 80 09
Restaurant "Ca la Marta" 972 86 89 19
Restaurant "L'Isard" 972 87 22 33
Restaurant "La Bàscula" 972 86 88 14
Restaurant "La Pedra Llarga" 972 86 87 16
Restaurant "La Rovira" (Espinelves) 93 743 01 81
Hotel Ripoll 972 86 80 25

GRÀFIQUES

Gràfiques Offser, S.C.P. 972 86 87 75
Impremta Johil 972 86 80 15
Gràfiques Anna 972 87 21 82

INFORMÀTICA

Electrònica i informàtica Sant Hilari 972 87 22 82
Digit 2.000 . . . . . 972 86 96 65

JARDINERS

Jardineria Masferrer-Aguilera 972 86 80 68
Vivers Tortadès 972 86 87 30

JOIERIES

Joieria Gràcia 972 87 21 76
Joieria i Rellotgeria J. Breix 972 86 80 57
Joieria Fortuna - Fina Font 972 86 93 54

LAMPISTES I MANYANS

Instal·lacions Carreras 972 86 81 43
Instal·lacions J. Pallarols, S.L. 972 86 81 64
Joan Campeny 972 86 88 65
Joan Moner 972 86 81 93
Josep Vilamala 972 86 93 14
Lampisteria Insteny, S.L. 972 86 81 04

LLENYA

Jaume Valls 972 86 87 16
Lluís Juanhuix 972 86 88 14
Germans Pagès, S.L. 972 87 21 94
Llenyes Soler 972 86 83 74

LLIBRERIES

Can Joan Ridaura 972 86 87 52
Botigues Rossell 972 86 80 79
Casa Fauria 972 86 82 57

MANANTIALS EN EXPLOTACIÓ

Font Selva 972 17 80 15
Font Vella 972 86 82 50
Fontdor 972 86 86 91

MATERIALS EN CONSTRUCCIÓ

Guilleries 972 86 81 44

MECÀNICS

Antoni Fauria - Renault 972 86 82 35
Cayo 972 86 82 66
Garatge Trima, S.L. 972 86 83 28
Josep Malet Torrent - Motos 972 86 90 38
P. Vilardell - Radiadors 972 87 21 56
R. Fauria (Electricitat automòbils) 972 86 81 24
Taller Casas-Güell - Opel 972 86 80 95
Taller Guilleries - Citroën 972 86 88 73
Taller Moca 972 86 80 84
Taller Montseny - Peugeot - Nissan 972 86 84 64
Planxisteria i Pintura Toni Masó, S.L. 972 86 94 23
Motos Antoni Masachs 972 87 23 83

MERCERIES I CONFECCIÓ

Can Joan Ridaura 972 86 87 52
Confeccions Artola 972 86 81 77
Confeccions Masnou 972 86 81 53
Merceria "Nova" 972 87 21 91
Temari 972 86 82 08
Dolors Rotllant 972 86 81 90
Goriot
Can Candy 972 86 81 60
Solsolet 972 86 83 81

OBJECTES DE REGAL

Botigues Rossell 972 86 80 79
Cardona 972 86 91 45

No tot és treballar

Si treballeu a la Font Vella o teniu familiars o amics que ho fan, ja sabreu que en aquesta empresa del nostre poble realitzem algunes activitats extralaborals al llarg de l'any. Per als que no ho sabeu us en farem cinc cèntims.

MUNDIAL DE FUTBOL

Ara que fa poc que s'ha acabat el Mundial de Futbol, us podem explicar que nosaltres hem realitzat el nostre propi Mundial.

El Grup Empresarial Danone, al qual pertany Font Vella, S.A., ha estat un dels patrocinadors oficials del Mundial de Futbol i per aquest motiu va decidir organitzar un campionat particular, els anys 1997 i 1998, amb les diferents empreses que té arreu del món.

Les normes eren les mateixes del futbol però, el camp de joc era més petit, amb 6 jugadors per banda i un quart d'hora seguit de joc. En cas d'empat es tiraven penals.

La primera fase del Mundial era a la pròpia empresa, per a escollir l'equip que la representaria. La segona seria per escollir dos equips d'empreses estatals els quals anirien a la fase europea. Si passaven s'anava a la fase mundial jugada a París el 1997 i a Niça l'any 1998.

L'any 1997, a la segona fase celebrada a l'Estadi Olímpic de Barcelona, tot i que la moral era molt alta, i estàvem segurs d'arribar a la final, (igual que ho estaven els nois d'en Clemente), la sort no ens va acompanyar i ens vam quedar als vuitens de final. Ens va guanyar un equip anomenat Los Panchos de la marca La Cocinera provinents de Madrid. Ens va saber greu per als companys que van baixar a animarnos a Barcelona amb bicicleta.

Enguany, al Centre d'Alt Rendiment Esportiu de Sant Cugat (CAR), vam arribar a quarts de final on la loteria dels penals ens va fer tornar cap a casa sense haver perdut cap partit; l'equip que ens va eliminar, General Biscuits de la marca LU de Granollers, va ser en definitiva el guanyador final i va poder viatjar a Niça.

En tot moment portem les arrels del nostre poble al damunt; era curiós veure com gent de tot l'estat, al CAR de Sant Cugat, ens demanava el significat del nom "Els Isards" i amb molt d'orgull els ho comentàvem.

SORTIDA A SANT MIQUEL DE LES FORMIGUES

Amb la idea de donar a conèixer el nostre entorn natural als companys de les oficines de Barcelona i amb l'objectiu de relacionar-nos tots plegats fora de l'àmbit de la feina, a principis d'any vam organitzar una sortida a peu i amb bicicleta fins a Sant Miquel de les Formigues.

L'equip de l'empresa a l'estadi olímpic de Montjuïc

Un cop agrupats a la font Sa Guarda vam esmorzar i tot seguit vam pujar al cim, de 1.204 m.

Allà dalt, orgullosos els hilariencs del nostre poble i dels seus voltants vam explicar als de Barcelona quina era aquella casa de pagès, aquell turó, aquella muntanya, que si allò és el mar, etc...

Aquests són dos exemples d'activitats que hem fet junts una sèrie de persones que treballem a la mateixa empresa. Hem deixat de banda durant unes hores la nostra relació laboral per gaudir i omplir les estones de lleure.

COL·LECTIU DE TREBALLADORS
DE FONT VELLA, S.A.

Van Gaal

El Barcelona ha fitxat uns pagesos
llargs, morenos i extravagants
diuen que són brasilers i holandesos
són tot menys catalans.

S'han fet amos i senyors
d'aquest històric i gran Club
mentre que els nostres jugadors
seuen al "banquillo" a cantar el cucut.

VAN GAAL - VAN GAAL
No facis més l'animal
t'has venut en De la Peña
la gent crida, s'esvera, s'emprenya
i això pot acabar fatal.

Fa més d'un any que és aquí
i encara necessita un traductor
és tossut com un garrí
i més dur que un tractor.

I com que tres copes ha guanyat
ell a tothom planta cara
en Núñez n'està encantat... per ara
el soci majorment "decepcionat".

A la seva famosa lliboreta
no para de fer-hi ninots
sort que en Figo per la dreta
hi posa classe i pebrots.

I endavant la "cantera" holandesa
ens han muntat una gran farsa
però no podran amb nostra grandesa
VISCA CATALUNYA I VISCA EL BARÇA.

JOSEP BRUGUÉS

Societat de pesca "la Gorga"

"Catalunya depura però no recupera els rius"*

Sant Hilari Sacalm pot ser l'excepció.

(*) Títol d'un article del Sr. William Cameron de "La Vanguardia" publicat el 18/05/96.

Quan el 1992 es va construir la depuradora de Sant Hilari Sacalm, els pescadors vàrem veure la llum que des de feia tant de temps esperàvem. Veiérem com una cosa immediata, la recuperació de la riera d'Osor, tan emblemàtica i plena de vida en el seu dia, convertida en una veritable claveguera en els anys 70. La riera tornaria a ser com la d'abans: plena de vegetació, ocells, peixos... vida.

Anàvem equivocats, era un primer pas, però la feina tot just començava i caldria l'ajuda i sensibilització de tothom. En la pitjor època de la riera, quan era una claveguera, pràcticament ningú no hi anava, no tenien cap importància les tones de deixalla que s'hi havien anat acumulant, procedents de la carretera i del mateix poble. Tampoc no en tenia si s'acumulava sorra a les gorgues, si els col·lectors del poble funcionaven, si alguna empresa deixava directament, etc... Tot plegat, no venia d'aquí.

Tan bon punt va començar a funcionar la depuradora, al tornar a trepitjar la riera, la sorpresa va ser doble: per un costat, millorar la qualitat de l'aigua, va transcendir en un canvi important i positiu en tot l'hàbitat, però per l'altre, tots aquells factors contaminants que anteriorment dins d'un context de brutícia total no destacaven, van començar a adquirir una importància molt gran. Així, calia: netejar el riu de deixalles; crear camins i corriols per accedir-hi; netejar el sotabosc de les voreres del riu per a facilitar l'entrada de llum, tan important per a la vida; treure embussades de branques, per donar fluïdesa i oxigenació al riu; també calia reparar o crear preses de retenció de sorra, la qual, de no evitar-la, tapa els caus i graveres dels rius, etc... Per altra banda, en la línia de control de depuració de les aigües, calia que totes les clavegueres i col·lectors de Sant Hilari deixessin directament a la depuradora; a l'igual que totes les empreses haurien de crear els seus propis mitjans de depuració o controlar els seus abocaments; evitar talls involuntaris del funcionament de la depuradora, etc. Tot plegat, amb la finalitat que tota l'aigua que pogués rebre la riera d'Osor, passés prèviament un procés de depuració.

De totes les dificultats que varen anar apareixent se n'han resolt moltes i estem contents, però encara n'hi han per assolir i amb l'esforç necessari de tots tenen solució. Cal tenir en compte que la riera d'Osor només rep residus del nostre poble, i tot, tot, depèn de nosaltres mateixos: de la sensibilització i importància que li donen els habitants, empreses i administració del nostre poble.

En període de fecundació *Fotos de Salvador Bosch*

A punt de néixer

Alevins amb sac vitalí

Atès que sempre hem tingut la confiança que finalment tindrem un riu net, els pescadors vàrem començar a investigar per a tornar-hi a introduir la truita, el barb, el cranc i sense descuidar els insectes, les plantes, amfibis, etc., ja que tot plegat formen l'hàbitat natural que tan bé vivia i es reproduïa en els anys 60. Per això, amb molt d'esforç, tant econòmic com principalment amb hores desinteressades per part dels pescadors, vam crear el Laboratori Ictiogènic del Pla de les Arenes, per tal d'aconseguir ous fecundats de truita autòctona de les nostres pròpies rieres. El resultat ha estat un èxit, ja que aquest darrer hivern s'ha aconseguit fer néixer a la mateixa riera d'Osor uns 3.000 ous, prèviament tractats al nostre laboratori, sent una societat pionera en aquest sentit, que encara que són pocs, és el primer pas per un futur que esperem amb molta il·lusió.

Cal esmentar un altre punt molt important: s'havia d'establir un sistema de protecció de la riera, perquè la pesca, quan es faci, no sigui destructiva. Per això, s'ha demanat i tenim concedida la divisió de la riera en quatre trams a efectes de protecció pesquera. La part més alta, fins a la font Picant, de Refugi, on no hi és permès cap tipus de pesca; a continuació, un tram de pesca sense mort, fins al pont de les Illes, on les truites són tornades al riu; tot seguit, un tram de Pesca Controlada, fins després d'Osor, on es limiten les captures de pesca; i finalment, més avall d'Osor, Pesca Lliure, on es redueixen les captures però en més quantitat.

Voldríem ressaltar el títol d'aquesta carta, que encara que no és nostre, el considerem molt encertat, ja que a la majoria de rius una vegada construïda la corresponent depuradora, no hi ha inquietud per a la seva recuperació. Sant Hilari hauria de ser l'excepció i un exemple. Els pescadors hi estem posant tot el nostre esforç i ens preocupa molt, però ens agradaria que la recuperació fos un tema de tots. De la mateixa manera que quan es cala foc, tothom corre, perquè es tracta d'una emergència, i el temps és vital, també ho són les agressions a la riera, com poden ser fuites dels col·lectors, vessaments incontrolats, etc., ja que en poques hores es pot espatllar la feina de molts anys de la depuradora, amb un cost important, i de totes les persones que han col·laborat en la recuperació. Per això, demanem l'ajut de tothom (administració, persones particulars, empreses, etc.) perquè ens sensibilitzem i denunciïn qualsevol tema que pugui afectar la nostra riera.

De fet l'ecologia a la societat moderna va agafant importància. La bona recuperació de la nostra riera ens reportarà una imatge neta de Sant Hilari, on excursionistes, pescadors, caçadors, amants de la natura, etc., en pugin gaudir passejant-s'hi.

Si recuperem la riera d'Osor, posarem el primer esglaó per a la recuperació del Ter, després de la Mediterrània i finalment del Planeta on vivim.

LLUÍS ROVIRA I FONOYET

"La Gorga" Comissió de Concursos de Pesca

Com cada any, amb dedicació, esforç i molta il·lusió s'ha organitzat 12 concursos, modalitat ciprínids, que puntuen per acumulació, essent els resultats definitius els de final de temporada. No obstant això, donem a continuació la classificació en l'estat actual (20 de juliol):

Alguns apunts sobre els concursos de pesca

Volem assenyalar l'alt nivell d'especialització que estan aconseguint els nostres pescadors que practiquen la modalitat ciprínids (carpa, barb...), ja que en els seus inicis (fa uns 20 anys) el pescador que aconseguia unes 10 peces era tot un èxit. Avui no és estrany que en un concurs que sol durar unes quatre hores, un sol pescador, aconsegueix més de 100 peces. Cal dir, que és totalment obligatori portar el peix viu al control, on és alliberat altra vegada al riu o pantà. L'any passat, tres pescadors de la nostra societat en

Concentració per anar a Riba-Roja

En Miquel Carreres amb un Silur, pescat a Riba-Roja

Josep García, l'Eduard Gómez i en David Montilla, van accedir als campionats de Catalunya, en García, quedà segon a nivell provincial, i això li dóna peu a poder participar al selectiu de 1a Divisió Catalana i al campionat d'Espanya d'enguany.

A cada concurs, hi ha una classificació especial i premis per als pescadors infantils, que al mateix temps competeixen amb les altres categories. Es procura que cada concurs sigui una festa: es fa una concentració, o el desplaçament, s'inicia el concurs i finalment es donen els premis, abans de tornar cap a casa.

Està previst fer el Concurs de Festa Major el dia 23 d'agost, on hi és convidat tothom, encara que no hagi participat mai a cap concurs. Qualsevol pescador que tingui interès en provar aquest tipus de pesca, és la seva oportunitat, ja que se li donarà assessorament i se l'ajudarà en el que calgui.

Finalment, dir que enguany es va organitzar una sortida de pesca a Riba-Roja, on ens ho vam passar molt bé i l'organització va ser un èxit. Fins i tot, sense experiència, un pescador va aconseguir un Silur, peix de recent introducció a les aigües del nostre país i que pot assolir grans dimensions.

Classificació actual concursos de pesca – Ciprínids

LLOC	PESCADOR	PUNTS ACUMULATS
Primer	Ramon Garriga	106640
Segon	Pere Osuna	97920
Tercer	Àngel Colom (pare)	88980
Quart	Josep García	86300
Cinquè	Manuel García	82400
Sisè	Àngel Solà	78400
Setè	Rafael López	69740
Vuitè	Miquel Illamola	64160
Novè	Enric García	63520
Desè	Àngel Colom (fill)	59240

Animem a tothom qui vulgui que ens demani informació per a participar als nostres concursos.

LA GORGA - COMISSIÓ DE CONCURSOS DE PESCA

Moto Club

Un any més i gràcies a aquestes pàgines del programa de Festa Major, la gent del Moto Club Sant Hilari, tenim l'oportunitat de donarnos a conèixer una mica millor.

L'any passat parlàvem d'una consolidació en les nostres activitats i en l'actuació dels nostres pilots, ja que enguany no en podem dir menys, ja que les proves que s'han organitzat compten amb un ampli seguiment de pilots, tant locals com de fora. En aquest apartat cal destacar la bona actuació dels pilots del poble, amb en Jordi Solà Masó al capdavant, que va quedar campió provincial de motocròs 1997 i els excel·lents resultats de pilots com en Raül Torras, en Toni Juvanteny, en Raül Vilaltat o en Marc Plans, tots ells components del jove equip de competició del Moto Club.

Per altre cantó cal destacar la participació de pilots de la talla d'Edgar Torronteras a les nostres proves. L'Edgar està considerat el pilot més espectacular del món i no en va, el podem veure als supercrosos d'Europa i dels Estats Units.

Però, les sis proves que s'organitzen cada any no serien possibles sense l'ajuda de molta gent que, de manera desinteressada col·labora amb la seva feina, econòmicament o de qualsevol altra manera amb nosaltres. A tots ells, el nostre més sincer agraïment i els diem que sempre poden comptar amb nosaltres.

Només ens resta dir-vos les dates de les properes curses, que són les següents:

– 4 d'octubre: XX motocròs els Cortals

– 11 de novembre: 3 hores TT Sant Hilari

Molt bona Festa Major

LA JUNTA

El pilot local Jordi Solà Masó

Miquel Tudela i Benavent

Escut d'Or del Grup Sardanista Sant Hilari 1998

El Grup Sardanista Sant Hilari lliurarà enguany el quart Escut d'Or de l'entitat. L'han rebut fins ara els mestres Manel Saderra i Puigferrer, Martirià Font i Coll i Tomàs Gil i Membrado. Durant l'Aplec d'enguany el guardonat serà el mestre Miquel Tudela i Benavent. Ens sentim molt orgullosos de poder oferir el quart Escut d'Or de la nostra entitat a aquest convilatà que ha fet tant per la nostra dansa i per la nostra música.

Notes biogràfiques

Nascut a Benigànim (Vall d'Albaida) el 5 de març del 1927. Instal·lat de molt jove a Sant Hilari Sacalm. Començà els estudis musicals al seu poble nadiu, als vuit anys. L'1 de novembre del 1946 va entrar a fer el servei militar a Girona i va cursar els estudis d'harmonia. En acabar el servei militar va viure a Vidreres i, un cop casat, es va establir a Caldes durant dos o tres anys. Ara fa 42 anys que viu a Sant Hilari. La seva dedicació a la sardana fa palès l'esperit de germanor entre els països d'arrel catalana. En Miquel ha estat instrumentista de fiscorn, trombó de vares i violí a diverses formacions de les nostres contrades. Ha escrit, fins al moment, 103 sardanes.

Historial com a músic

1947	*Cobla orquestra Casablanca de Girona.*
1948	*Cobla orquestra Vidrerense de Vidreres.*
1949-1951	*Orquestrina Pizarro de Girona.*
1951-1958	*Cobla orquestra Maravella de Caldes de Malavella.*
1958-1965	*Cobla Principal de Girona de Girona.*
1965-1972	*Orquestra Caravana de Torroella de Montgrí.*
1972-1974	*Dos anys sense tocar.*
1974-1982	*Cobla Ciutat de Girona de Girona (membre fundador).*
1982-1986	*Cobla orquestra Costa Brava de Palafrugell.*
1986-1998	*Cobla Genisenca de Taradell.*

Fem petar la xerrada amb en Miquel

Miquel, segons el teu punt de vista, quin és el paper del fiscorn a la cobla?

El fiscorn pot fer qualsevol mena de paper a la cobla. Pot tocar de solista o bé acompanyar a qualsevol altre instrument. També per acompanyar i portar el ritme de la cobla, juntament amb el contrabaix.

On has estudiat música?

Al meu poble. Sempre he estudiat música mentre treballava. Fins i tot m'he trobat moltíssimes vegades d'anar a l'horta a treballar i, mentre ens desplaçàvem amb el carro amb el pare, jo aprofitava per a tocar l'instrument i preparar la lliçó que hauria de donar en arribar a casa. Val la pena destacar que les classes de música eren gratuïtes i que se'n feia càrrec l'Agrupació Musical del poble. En aquest aspecte, estic seguint l'exemple que jo em vaig trobar, és a dir, tampoc no he cobrat mai res a ningú. Encara ara estic fent classes a uns quants alumnes i penso que no seria just cobrar-los quan a mi ningú no em va cobrar mai res.

Des de quan vius a Sant Hilari?

Ara fa 42 anys. Quan vaig acabar el servei militar, vaig anar a viure a Vidreres on vaig tocar amb la Vidrerense. Més endavant vaig passar a la Maravella i vaig viure a Caldes durant dos o tres anys i després ja vam venir a viure a Sant Hilari. El meu fill gran és nascut a Caldes.

Miquel, tu has estat a moltes formacions. En guardes algun record especial d'alguna?

Val a dir que com a músic m'ho he passat sempre molt bé amb la meva feina. Guardo, però, un record molt especial de la Principal de Girona. L'ambient que hi havia entre els companys era fantàstic. Hi vaig passar set anys inoblidables en tots els aspectes.

De les sardanes que has escrit, quina és la que més t'ha satisfet?

Sense cap mena de dubte, Única. *La vaig estrenar quan tocava a la Ciutat de Girona i és la que m'ha satisfet més.*

Què en penses del guardó que t'ha concedit el Grup Sardanista Sant Hilari?

Estic molt content. Primer de tot perquè és el meu poble. Vull dir també que la majoria de les meves sardanes estan fetes a Sant Hilari i bastants estan dedicades al poble o a persones del poble.

Miquel, desitgem que la teva activitat dins del món de la sardana duri encara molts anys més i que ens segueixis delectant amb el teu so i amb les teves sardanes.

XAVIER COLON I AUGUET
Grup Sardanista Sant Hilari

Tres dosos, un tres... i visca

El temps passa volant. Sense gairebé adonar-nos-en, ja ha passat un altre any. Un any, això sí, ple de novetats, un any en què s'han assolit objectius importants per al sardanisme a la nostra vila. Els membres del Grup Sardanista Sant Hilari ens sentim molt satisfets de les coses que s'han assolit en aquesta temporada.

Lliurament de l'Escut d'Or al mestre Tomàs Gil i Membrado

Primer de tot, cal parlar del disc compacte Sardanes de Sant Hilari, *enregistrat per la Cobla Montgrins i que es va presentar al públic durant el tradicional Concert de Sant Jordi, al Cinema Catalunya, el dissabte, dia 18 d'abril. La participació del públic fou realment notable i l'actuació de la Cobla, genial. Val a dir que s'ha aconseguit un compacte encisador. Encisador per moltes raons. Primer de tot perquè es tracta de sardanes dedicades totes elles a Sant Hilari. En segon lloc, perquè es tracta de sardanes alegres, però de gran qualitat musical. En tercer lloc, perquè la Cobla que les ha enregistrades, Els Montgrins, és una formació puntera de Catalunya i han aconseguit un enregistrament d'una qualitat*

Una imatge de l'Aplec

contrastada. Ens sentim, doncs, molt orgullosos del resultat. El treball per dur a terme aquest projecte ha estat llarg i dur –feia anys que li anàvem al darrere– però, a la fi, ha valgut la pena. No volem deixar passar l'ocasió per a donar les gràcies a l'Ajuntament, a Font Vella i a tots els socis que ens han donat suport. És, com diu el president en la presentació del disc compacte: "Un somni fet realitat". *Ara cal escoltar-lo, ballar i, sobretot, gaudir-ne.*

Un altre fet important que ha esdevingut enguany és la participació de les escoles de la nostra vila en la campanya La Sardana a l'Escola. *Aquesta campanya ha estat organitzada i patrocinada per la Diputació de Girona i els Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat de Catalunya. La finalitat ha estat la d'introduir la sardana a l'escola, dins de l'horari escolar, de tal manera que tota la mainada dels centres tinguessin l'oportunitat de conèixer la nostra dansa, no solament a nivell de ball, sinó a nivell de cultura sardanista. Al llarg del curset, han après a escoltar una sardana, a conèixer i, en molts casos, a distingir els diversos instruments de la cobla i, fins i tot, a comptar. A la nostra vila, el desenvolupament del curset ha anat a càrrec de monitors del nostre Grup Sardanista. No cal dir que han treballat amb il·lusió, que s'hi han lliurat a fons i que els resultats aconseguits han estat realment positius. Hem pogut donar a conèixer la nostra dansa a gairebé tres-cents nens i nenes de Sant Hilari, de 6 fins a 12 anys, de la millor manera possible, a través de l'Escola. Es va aprofitar la festa de fi de curs d'ambdós centres de primària per a celebrar la cloenda d'aquesta campanya i tots els pares en van poder observar els resultats. Volem donar les gràcies al Col·legi Guilleries i al Col·legi Sant Josep per obrir-nos les portes de bat a bat i, en especial, als claustres de professors per la seva col·laboració i per la seva comprensió.*

Per acabar, no voldria deixar de parlar de l'aplec. A l'aplec de l'any passat, es va retre homenatge i es va lliurar l'Escut d'Or de la nostra entitat al compositor Tomàs Gil i Membrado, autor de la sardana Som de Sant Hilari. *Enguany celebrarem l'aplec per onzena vegada i per sisè any consecutiu. Com sempre, a la frescor de la Placeta, amb les cobles Ciutat de Girona, Genisenca i Cadaqués. Enguany homenatjarem i lliurarem l'Escut d'Or a l'amic Miquel Tudela. No cal parlar d'en Miquel perquè tothom el coneix. En Miquel Tudela ha dedicat moltes sardanes a Sant Hilari i a la gent de Sant Hilari, i les seves composicions són molt apreciades i valorades per tots els sardanistes. L'Aplec de Sant Hilari s'ha consolidat dins dels aplecs de les nostres comarques. Aquesta consolidació ha estat fruit d'un treball i d'una dedicació intensa i ferma. No sé si, quan aquest butlletí sortirà a la llum i arribarà a les vostres mans, l'aplec ja haurà acabat o estarà a punt d'iniciar-se –no sé mai si parlar en passat o en futur–. De totes maneres aprofito per convidar-vos-hi a tots, a gaudir de la nostra música i de la nostra dansa i per donar novament les gràcies a Font Vella per la seva col·laboració.*

I, per acabar, allò que diem sempre: "La Sardana és la dansa més bella de totes les danses que es fan i es desfan". Cal que la conservem i que ens la fem nostra. Forma part de la nostra identitat.

Que tingueu tots una bona festa i que la gaudiu d'allò més.

TRES DOSOS, UN TRES I... VISCA LA FESTA MAJOR!

La caixa de música funciona

Tot va començar fa uns quants anys, gairebé 14, quan un grup de gent engrescadora i amb ganes d'oferir una cosa nova a Sant Hilari va considerar que al poble hi mancava, i conseqüentment hi havia d'haver, amb el suport de l'Ajuntament, una emissora de ràdio municipal. Van ser titllats de bojos, no cal dir!... Això de la ràdio, per Nadal ja no hi serà... Aquests de la ràdio... Mare de Déu! 14 anys després, la caixa de música, funciona! Hi ho fa com mai no ha funcionat, amb un esperit de voluntarisme increïble per part dels actualment 39 col·laboradors que guanyen –o deixen de guanyar– el seu temps amb una cosa que no és per a ells, sinó per a vosaltres. Aquests voluntaris demostren un esforç que gairebé mai no és reconegut per la societat. Ningú no s'adona de la feina que fa, però sense ell, una caixa de música com la nostra, no funcionaria de cap de les maneres.

Aquest 1998 ha estat l'any de la gran consolidació de Ràdio Sant Hilari, ja que per primer cop en la curta història de la nostra emissora, hem aparegut entre les 25 antenes més escoltades de la província de Girona, amb més de 2.000 oients diaris, segons l'EGM (Estudi General de Mitjans).

Aquest any també hem creat la pàgina web de Ràdio Sant Hilari "on-line": (*http://www.geocities.com/televisioncity/1834*), i amb menys de 8 mesos hem rebut més de 500 visites reals al "site". Això ens ha ajudat, gràcies a la magnitud d'Internet, a obrir-nos noves fronteres, a connectar-nos via "xat" amb gent hilarienca que està estudiant fora de la nostra vila, i a poder-nos explicar coses que sense aquesta eina hauria estat impossible, connectant amb gent d'altres llocs del món via "e-mail" (santhilari@hotmail.com), que ens demanen tota mena d'informació, tant referida al poble com a la ràdio.

Enguany, també hem consolidat una programació de ràdio continuada de dilluns a diumenge, amb una programació variada que agafa tot un reguitzell de gustos, sempre tenint en compte les prioritats i els interessos que ens arriba per correu (Apartat de Correus núm. 35) o mitjançant el boca a boca que se'ns manifesta directament a nosaltres.

Hem acabat de consolidar una festa ja habitual cada any. En el present, l'hem celebrada els dies 31 de juliol i 1 i 2 d'agost; una festa que vam titular: *48 hores de ràdio cara al públic*, perquè no ens hem d'amagar de res, oi? La festa va tenir un gran èxit quant a participació en les activitats programades i això ens encoratja a seguir endavant amb fites molt més grans i importants que no aquestes "poc significatives" 48 hores, on vam intentar mostrar que l'emissora està més viva que mai.

Aquest petit resum ha estat la feina, ben feta al meu parer, dels 39 col·laboradors que formen Ràdio Sant Hilari. No podem demanar res més per al proper any; creiem que ens hem portat bé, no hem fet mal a ningú (encara que sempre queda gent que no ho entén així) i hem pensat sempre que tot el que fem, ho fem per a VOSALTRES. Aquest, aquest i no cap altre és l'esperit d'una entitat pública com la nostra. Només us demanem una cosa, una petita cosa, i és que seguiu confiant en Ràdio Sant Hilari com ho heu fet fins ara, encara que algú pensi que la confiança fa fàstic. O no?

RÀDIO SANT HILARI

Us convidem a visitar el Museu Guilleries

El remodelat edifici "La Cooperativa" que a la planta baixa alberga el Museu Guilleries

El Museu Guilleries va obrir les portes el dia 5 de juliol passat. La inauguració de les obres de remodelació, que s'han dut a terme a l'Edifici La Cooperativa, va comptar amb la presència del conseller de Política Territorial i Obres Públiques Hble. Sr. Pere Macias. L'acte també incloïa donar per acabada la primera fase de reestructuració del Museu Guilleries que comprèn l'obertura a la planta baixa de l'edifici.

El Museu Guilleries de Flora i Fauna, aprofitant la seva remodelació, vol prendre un altre caire. Vol passar a ocupar el lloc que mereix dins del conjunt de Museus de Catalunya dedicats a la Història Natural, però tractant aquesta temàtica des d'una perspectiva actual, és a dir, sota una visió ecològica i mediambiental i presentar tanmateix una concepció global de l'home en el medi en què viu.

A la sala de la planta baixa, actualment oberta al públic, ja s'entreveuen quins són a grans trets els criteris que se segueixen des de la reestructuració i nova orientació del museu, i que es basen primordialment tant en donar a conèixer el patrimoni natural de les Guilleries i de les comarques de Girona, des de diverses perspectives, com el paper que juga l'home en l'ús d'aquest patrimoni i en la modelació del territori. Es donaran a conèixer els trets essencials del paisatge: el medi físic i la geografia d'on vivim, saber quins són els principals tipus d'ambients o ecosistemes propers, identificar les plantes i animals que hi viuen, quines característiques i adaptacions presenten i quines relacions ecològiques hi ha entre uns i altres. Aquests coneixements es donaran d'una forma entenedora i engrescadora alhora tant per al públic en general, com per aquells naturalistes més interessats.

Es volen fer propostes de com l'home pot viure en harmonia amb el medi natural des d'una perspectiva més racional actual, tot seguint un corrent que avui dia arreu del món es fonamenta en el desenvolupament sostenible, és a dir, en un desenvolupament harmònic i respectuós amb la potencialitat real del territori de forma que la conservació domini per damunt de la sobreexplotació i el seu empobriment.

El Museu Guilleries es planteja objectius concrets i pragmàtics i entre ells, en primer lloc seguir els criteris que demana la Xarxa de Museus de Catalunya per a vincular-nos-hi. A tal fi es treballa en diverses línies eminentment museològiques. A més de presentar les característiques ecològiques dels principals ecosistemes a través de diversos diorames i quadres explicatius, es mostraran quins són alguns elements essencials del nostre entorn natural: fotografies i mostres de troncs i fullatge de les espècies arbòries més significatives, fotografies dels arbres monumentals de la rodalia i animals naturalitzats, així com restes i rastres que ens permetin detectar la presència de fauna al bosc i als espais oberts.

Com diversos museus d'arreu del món, des del Museu Guilleries se seguirà un programa de recerca encarat lògicament a l'estudi del medi natural de les Guilleries, incloent diversos àmbits i punts de vista. Partint de les dades científiques obtingudes a partir de treballs d'investigació propis que es realitzin des del museu, tot seguit se'n farà un ample ressò mitjançant la divulgació de les dades recopilades o obtingudes de bell nou.

Per dur a terme una activitat participativa i així mateix oberta als espais naturals de la rodalia el museu compta amb la col·laboració de les Guilleries Associació de Promoció i Educació Mediambiental. A més de les activitats de catalogació i conservació pròpies del museu, es vol dur a terme una important tasca d'Educació Ambiental que tanmateix doni una vida enfora i activa al museu, atenent visites de col·lectius organitzats, grups familiars, escoles... En aquest sentit es considera fonamental donar a entendre als visitants que l'ús que fem de la natura i dels espais naturals des d'un punt de vista sostenible, s'aconseguirà si tothom s'adona que en la protecció del patrimoni natural i del medi ambient hi intervenen diversos punts de vista, pensaments i accions que s'han d'aplicar en conjunt des de les diverses perspectives i disciplines alhora: l'ecologia, la geografia, l'economia, el turisme, el dret públic i privat... Aquesta visió globalitzadora pot semblar novedosa però, per a ser sincers, ja fa temps que es practica en àmbits tan diferents com en la pedagogia o la política i es coneix com a transversalitat; com veieu es basa en fusionar

Dependències del Museu Guilleries

visions i temàtiques aparentment independents, però que en realitat estan estretament interrelacionades.

Des del Museu Guilleries ens proposem fer segons les possibilitats econòmiques, un seguit d'activitats que inclouen:

– Visites comentades dins el museu, mitjançant el guiatge per persones especialitzades.

– Sortides comentades als espais naturals de la rodalia acompanyats de monitor dedicades principalment a grups escolars, a grups naturalistes o grups organitzats.

– Activitats lúdiques amb una acció d'estima cap als nostres valors culturals "el tresor d'en Serrallonga"...

– Oferir conferències i organitzar col·loquis sobre temes d'interès general o temes d'actualitat.

– Donar suport a diferents col·lectius que realitzen:

Activitats relacionades amb excursionisme.

Sortides amb tot terreny per conèixer diferents paratges de les Guilleries.

Visites a fonts on es proven les aigües mineromedicinals de la Font Picant...

Cal recordar que des del museu ja es va iniciar aquest darrer tipus d'activitat en aquesta etapa actual, amb la conferència que organitzada conjuntament pel museu i la Casa de Cultura va donar la professora cubana Lourdes Múgica de la Universitat de l'Havana sobre el paisatge i la diversitat biològica a l'Illa de Cuba. Aquesta conferència, a més, va permetre concertar un conveni de col·laboració entre el Museu Guilleries i el Museu Poey de l'Havana. Properament es presentaran noves conferències previstes en aquest segon semestre de l'any; com temes relacionats amb les fonts de Sant Hilari o temes de recerca directament relacionats amb el museu.

S'organitzaran exposicions temporals, en un marc tan majestuós com ho és la sala noble al primer pis de La Cooperativa. S'estan estudiant actualment propostes sobre diversos temes d'interès per anar presentant com ara:

– Gestió dels Espais Naturals Protegits a Catalunya i a la península Ibèrica.

– L'evolució de la vida i darreres dades sobre l'evolució de l'home.

– Creixement sostenible i explotacions fusteres als espais forestals.

– Importància dels ecosistemes tropicals en l'equilibri de la biosfera...

Si bé ens proposem començar aquestes exposicions temporals amb una activitat sobretot participativa per part dels hilariencs i que anomenem provisionalment "els altres racons de les Guilleries".

Aquest fet ens permet convidar-vos a treballar i gaudir amb nosaltres d'una forma més directa en una nova entitat que es pot organitzar: els Amics del Museu Guilleries. Properament us tindrem informats, i sempre us podreu assabentar de les novetats si mireu els taulons exteriors que hem instal·lat al vestíbul del museu. En l'actualitat, al museu s'està treballant en dotar-lo de la infraestructura i serveis com ara una hemeroteca que permeti disposar a més de llibres i revistes de natura, de col·leccions de CD roms i de vídeos.

S'ha previst realitzar diversos vídeos sobre el nostre país i es prepararan projeccions audiovisuals basades en diapositives reunides en muntatges que s'aniran incorporant paulatinament a l'oferta del museu.

Val a dir que, hom preveu un creixement de mica en mica del museu a La Cooperativa, sempre que les disponibilitats de l'edifici ens permetin avançar amb noves fases. Hom preveu obrir a mig termini una nova sala a la primera planta, dedicada a l'home i al medi on es tractarà entre altres coses de l'explotació de l'aigua, els aprofitaments forestals sostenibles, l'elaboració de rodells, la torneria...

En tot cas volem que el Museu Guilleries sigui un punt de trobada per a hilariencs i visitants que tinguin interès en conèixer aspectes del Patrimoni Natural de Catalunya i debatre sobre el bon o mal ús que fem d'aquest Patrimoni Natural.

DAVID SUNYER
Director del Museu Municipal Guilleries per la Comissió del Museu Guilleries
M. ÀNGELS NEVADO
Regidora de Cultura de l'Ajuntament
ANNA AGULLÓ
Tècnica-consevadora
TERESA SALÓ
Coordinadora ambiental per les Guilleries
Associació de Promoció i Educació Mediambiental

Arquers Sant Hilari

Una vegada més volem aprofitar aquestes pàgines per poder fer un petit esbós del que ha estat aquesta temporada al club Arquers Sant Hilari, i també del que ens agradaria que fos l'any vinent.

Durant la temporada passada, vam aconseguir uns objectius que en un principi ens semblaven gairebé impossibles, però amb dedicació, il·lusió i un gran esforç per part de tots, els hem assolit. ARA!!!, a Sant Hilari, disposem d'un Camp de Tir reglamentari i HOMOLOGAT per la Federació Catalana de Tir amb Arc, motiu que fa sentir-nos molt satisfets de la feina feta, ja que és l'ÚNIC Camp de Tir amb aquestes característiques de la província de Girona i un dels pocs de Catalunya.

Pel que fa a l'aspecte social, també cal remarcar que hi ha hagut un notable augment del nombre de socis, no només d'adults, sinó també d'infantils. Això fa que de mica en mica cada vegada siguem més gent, grans i petits, que guadim d'estones del nostre temps lliure "tirant fletxes".

També cal destacar l'ampliació de les activitats del club, perquè fins ara es limitaven al Tir amb Arc en la modalitat Olímpica i ara hem obert la modalitat de Recorregut de Bosc, especialitat en la qual hem entrat amb bon peu, ja que recentment hem organitzat la tirada "Guilleriada-98" amb trofeus de l'Ajuntament de Sant Hilari, i on hi van haver més de 100 inscripcions de tiradors/res i va ser la prova més concorreguda de l'any.

El camp homologat de "Cal Sastre"

L'Antoni Brugués, campió provincial

Els èxits esportius aconseguits durant la temporada passada també són satisfactoris, ja que el company Antoni Brugués va quedar Campió Provincial en les dues modalitats, Tir Olímpic (exterior) i Sala (interior).

Pel que fa a les previsions amb vistes a la temporada vinent, continuem amb la voluntat de seguir creixent i augmentar el nombre de socis, per això, des d'aquí, aprofitem per a convidar-vos a venir i provar el Tir amb Arc.

També entra en els nostres plans organitzar Cursets de Perfeccionament per aquells que ja estan iniciats, i Cursets d'Iniciació per aquells que tot just comencen.

Un altre dels objectius immediats és la creació d'un circuit estable (permanent) per a la pràctica del Recorregut de Bosc i que formi part de les instal·lacions del nostre Club.

Bé, després d'haver fet aquest breu repàs del que ha estat i del que ens agradaria que fos el Club, volem animar-vos a participar-hi.

Cordialment.

Bona Festa Major!

ARQUERS SANT HILARI

Associació de pessebristes

És el segon any que l'Associació de Pessebristes participa en aquest programa de Festa Major. Com ja sabeu les nostres activitats són la promoció, difusió, construcció i exposició de pessebres o diorames: per Nadal amb motius nadalencs i amb motius de la Passió per Setmana Santa.

Farem ara un petit repàs del que ha estat aquest any. Per Nadal vam exposar a la Casa de Cultura obres dels associats Joan Comas, Àngel Llopis, Josep Massaneda, Joaquim Planas, Joan Rovira i Josep M. Xandri. També es va exposar un pessebre monumental amb figures de fusta cedides gratuïtament per l'Àngel Ripoll.

Tingué lloc el 1r Concurs de Pessebres en miniatura organitzat per la Parròquia i amb la col·laboració de l'Associació.

Durant les festes de Nadal es van fer també sortides col·lectives per visitar pessebres a Olot, Banyoles, Sant Pere de Torelló, Roda de Ter, Lloret i al Museu del Pessebre de Catalunya de Sant Vicenç de Montalt.

L'Associació ha rebut cartells de més de 50 poblacions de Catalunya i València que anuncien les seves exposicions. Nosaltres els hem enviat també una mostra de les nostres exposicions de Nadal i Setmana Santa.

Per Setmana Santa vàrem exposar a la Casa de Cultura set diorames referents al Via Crucis: la plaça de l'Església, el carrer de la Font i el carrer d'en Rocosa, tal com eren anys enrere; també una vista del Montseny i altres temes locals. Aquesta exposició fou visitada per més de 1.100 persones durant els dies que restà oberta.

Per la temporada 98-99, que comença al setembre, tenim previst assistir a la Trobada de Pessebristes que aquest any es farà a Castellterçol. També volem federar-nos per fomentar el pessebrisme a les escoles. Volem exposar per Nadal a la Bienal i convocar el segon concurs de pessebres col·laborant amb la Parròquia.

Finalment l'Associació vol donar les gràcies a l'Ajuntament de Sant Hilari, la Parròquia, a l'Associació del Via Crucis Vivent i a les empreses Àngel Ripoll, Embalatges Salvador i a Salvador Bosch, que amb el seu suport i ajuda han facilitat molt les nostres activitats.

ASSOCIACIÓ DE PESSEBRISTES

Agraïm profundament la col·laboració de totes aquelles firmes que ajuden a fer possible l'edició d'aquest programa

NOTA: Aquesta llista de COL·LABORADORS està feta amb tota bona voluntat. Acceptem que hi hagi errors però són totalment involuntaris i demanariem que aquests es comuniquessin a l'Ajuntament per tal d'esmenar-ho en propers programes de festes. S'entén per col·laborador aquell que paga una quota i, per tant, surt al programa de Festa Major.

AGÈNCIES DE VIATGES

Hispano Hilariense 972 24 50 12
Rossell 972 86 80 79
Viatges Laietana (Angelina Bosch) 972 86 89 17

ARQUITECTES

Isabel Font 972 87 20 41

ARQUITECTES TÈCNICS

Josep M. Labara 972 86 93 06
Maria Cerver 972 86 93 06

ASSEGURANCES - AGÈNCIA

Agència Suy 972 86 88 33
Francesc Vilabella Güell 972 86 81 82
Gestoria A.C.A. J. González 972 87 21 75
Mapfre - G. Assegurador 972 86 90 50
Winterthur 972 86 92 81

BARS

Bar "El Toc" Franckfurt 972 87 21 20
Bar Aquari 972 86 93 69
Bar Boada 972 86 83 38
Bar Club 972 86 80 43
Bar Fèlix 972 86 88 18
Bar Florida 972 87 21 48
Bar Granja Tívoli 972 86 80 42
Bar Juani 972 86 83 69
Bar La Selva 972 86 87 76
Bar Montseny 972 86 80 70
Bar Madison 972 86 80 17
Bar Torrent 972 87 23 29
El Cau 972 86 91 76
Pub L'Espelma
Taverna d'en Mallol 972 86 83 25
Bar Agustí 972 86 91 85
Bar Centro 972 86 84 84
Bar El Groc 972 86 84 84

BÀSCULA

Ll. Juanhuix Juanhuix 972 86 88 14

CAIXES DE CARTRÓ

Embalatges Salvador 972 86 87 75
Manipulats La Selva 972 86 80 51

CARNISSERIES I CANSALADERIES

Àngels Homs Valls 972 86 82 92
Can Barnet 972 86 87 47
Can Micalic 972 86 83 38
Cansaladeria Porta 972 86 80 29
Enriqueta Collbatallé Gros "Can Cisquet" . . . 972 86 82 67
Jaume Masó Rosquellas 972 86 82 41

Joaquim Valls Bonet "Can Cabré" 972 86 82 11
Carnisseria Pagespetit 972 86 94 76

CENTRES D'ENSENYANÇA

Centre Formació Permanent d'Adults. 972 86 86 56
Col·legi Públic Guilleries 972 87 87 29
Col·legi Sant Josep 972 86 81 46
I.E.S. Sant Hilari. 972 86 93 58
Escola de Música de Sant Hilari 972 87 22 22
Escola Natura Guilleries. 972 86 91 27
Llar infantil "Les Cent Fonts" 972 86 80 61

COMESTIBLES

Àngels Homs Valls 972 86 82 92
Can Boiró 972 86 81 33
Casa Mimó 972 86 80 52
Dalmau Boada 972 86 83 38
Joan Valls Juvanteny. 972 86 82 02
Joaquim Valls Bonet "Can Cabré" 972 86 82 11
Alimentació Iolanda Andreu 972 86 87 10
Maxor 972 87 22 37
Can Molas 972 86 83 12
Queviures Rotllant 972 86 82 47
Supermercat Dia 972 86 85 61
Ca l'Enric 972 86 80 04

COMPRA-VENDA DE COTXES

Garatge Guilleries - Citroën 972 86 88 73
Taller Antoni Fauria - Renault. 972 86 82 35
Taller Casas Güell - Opel 972 86 80 95
Taller Montseny - Peugeot - Nissan 972 86 84 64
Garatge Trima, S.L. - Seat - Audi - Wolksvagen . 972 86 83 28

CONFITERIES

Fornés 972 86 80 85
Pastisseria Duran 972 86 81 14
Pastisseria Fuguet 972 86 80 21
Pastisseria Malet-Torrent 972 86 93 08
Ca l'Enric 972 86 80 04
Pastisseria Masó 972 86 94 85
La Dama d'Ayma 972 86 94 12

CONSTRUCTORS D'OBRES I PROMOTORS

Antoni Brugué 972 87 21 25
Antoni Juvanteny 972 86 91 08
Busquets Bosch, S.L. 972 86 89 17
Obres "La Selva", S.L. 972 86 83 52
Construccions Àngel Toro 972 86 92 43
Construccions Germans Miralpeix, S.L. 972 87 20 75
Construccions Joan Carrillo. 972 86 92 93
Obres Montseny, S.L. . . . . 972 86 93 83 - 972 87 22 07
Germans Prat . . . . . 972 86 85 50 - 972 86 92 25
Jaume Collbatallé S.L. 972 86 90 12
Construccions, Obres i Reparacions Vilà, S.L. . . 972 86 92 56
Ll. Verdaguer 972 86 91 18
Malvi - Pujol, S.A. 972 86 89 29
Obres Molist Muntalt 972 86 87 18
Promotora Hilarienca, S.L. . . . 972 86 92 07 - 972 86 80 70
Immobles Sant Hilari. 972 86 93 41
Jordi Lahoz 972 86 92 58

CONSULTORIS DE BELLESA

M. Àngels Suy 972 87 23 56
Estètica Carme Dalmau 972 86 84 70

Elvira Carrasco 972 87 22 31
Matilde Soler Tarrats. 972 86 82 65
Raquel Fuguet 972 86 81 90

DIETÈTICA

Joan Torres, dietètica 972 86 89 42
Natur House (Productes Naturals) 972 86 94 80

ELECTRODOMÈSTICS

Botigues Rossell - Expert 972 86 80 79
Can Vilamala, S.L.. . . . . 972 86 93 14
Porcel (Reparacions) 972 86 87 42
R. Fauria Miralpeix (Watt's) 972 86 81 24
Ramon Planiol 972 86 88 93

ENGINYER TÈCNIC INDUSTRIAL

Jaume Pallaros Canaleta 972 86 81 64

ENTITATS BANCÀRIES

Banco Popular Español 972 86 81 75
Banesto 972 86 82 25
Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona 972 86 80 23
Caixa de Girona 972 86 89 00
Caixa Penedès 972 86 93 50

ESPECTACLES

Cinema Catalunya 972 86 81 46
Club Villaret. 972 86 80 89

ESPORTS

Esport-7
Rossell 972 86 80 79

EXCAVACIONS

Germans Pagès, S.L. 972 87 21 94

FÀBRIQUES D'EMBOTITS

Disbonporc 972 86 80 63

FARMÀCIES

Farmàcia Broto C.B. 972 86 80 98
Xavier Muntalt Brugués 972 86 90 49

FERRETERIES

Camó-Ridorsa "Can Jombo" 972 86 83 08
Ferreteria Cardona. 972 86 91 45

FINQUES

Disseny de llars, S.L. 972 86 80 41
Fuari 972 86 82 75
Immobiliària i construccions
Sant Hilari 972 86 83 19
Promotora Hilarienca, S.A. . . . 972 86 92 07 - 972 86 80 70
Immobles Sant Hilari. 972 86 93 41

FERROS FORJATS I ALTRES

Art Català 972 86 82 91
Ganiveteria La Forja - Vila. 972 86 83 44
Miquel Soler Tornabells 972 86 82 99
Serralleria d'alumini Sacalm. 972 87 20 81
Serralleria d'alumini Pujol 972 86 87 28

Serralleria Solà, S.L. 972 87 21 57
Taller Nou, C.B. 972 86 91 88

FLEQUES

Cal Forner Nou 972 87 21 07
Can Castellà 972 86 80 52
Antiga casa Forner Nou, S.L. 972 86 80 39
La Dama d'Ayma 972 86 82 01

FOTÒGRAFS

Amadeu 972 86 81 14
Fina 972 86 90 70
Rossell 972 86 80 79

FUSTERIES I MOBLES

Andreu, S.L. . . . . 972 86 90 29 - 972 86 83 49
Bellmoble, S.A. 972 86 81 86
Cuines "Eilin" 972 86 87 28
Fusteria Pujol 972 86 87 28
Joan Jumbert Solé 972 86 87 66
Joan Masó Pla 972 86 86 75
Joan Muntalt 972 86 90 99
Miquel i Rovira 972 86 82 48
Non - Quim, S.L. 972 86 87 14
Jordi Roura 972 86 80 65

FUSTES

Fustacalm 972 86 83 50
Sara Corren 972 86 84 81

GARATGES

Hospitalet 972 86 81 40

HOTELS, HOSTALS, FONDES I RESTAURANTS

Can Cames "La Brasa" . . . . . 972 86 80 46 - 972 86 91 39
Els Cortals 972 86 87 95
Fonda Rita 972 86 80 09
Hostal Brugués 972 86 80 18
Hostal Fugaroles 972 86 80 38
Hostal Isidre 972 86 80 48
Hostal M. Verdolet 972 86 81 06
Hostal París 972 86 80 19
Hostal Torras 972 86 80 96
Residència Roma 972 86 80 09
Restaurant "Ca la Marta" 972 86 89 19
Restaurant "L'Isard" 972 87 22 33
Restaurant "La Bàscula" 972 86 88 14
Restaurant "La Pedra Llarga" 972 86 87 16
Restaurant "La Rovira" (Espinelves) 93 743 01 81
Hotel Ripoll 972 86 80 25

GRÀFIQUES

Gràfiques Offser, S.C.P. 972 86 87 75
Impremta Johil 972 86 80 15
Gràfiques Anna 972 87 21 82

INFORMÀTICA

Electrònica i informàtica Sant Hilari 972 87 22 82
Digit 2.000 . . . . . 972 86 96 65

JARDINERS

Jardineria Masferrer-Aguilera 972 86 80 68
Vivers Tortadès 972 86 87 30

JOIERIES

Joieria Gràcia 972 87 21 76
Joieria i Rellotgeria J. Breix 972 86 80 57
Joieria Fortuna - Fina Font 972 86 93 54

LAMPISTES I MANYANS

Instal·lacions Carreras 972 86 81 43
Instal·lacions J. Pallarols, S.L. 972 86 81 64
Joan Campeny 972 86 88 65
Joan Moner 972 86 81 93
Josep Vilamala 972 86 93 14
Lampisteria Insteny, S.L. 972 86 81 04

LLENYA

Jaume Valls 972 86 87 16
Lluís Juanhuix 972 86 88 14
Germans Pagès, S.L. 972 87 21 94
Llenyes Soler 972 86 83 74

LLIBRERIES

Can Joan Ridaura 972 86 87 52
Botigues Rossell 972 86 80 79
Casa Fauria 972 86 82 57

MANANTIALS EN EXPLOTACIÓ

Font Selva 972 17 80 15
Font Vella 972 86 82 50
Fontdor 972 86 86 91

MATERIALS EN CONSTRUCCIÓ

Guilleries 972 86 81 44

MECÀNICS

Antoni Fauria - Renault 972 86 82 35
Cayo 972 86 82 66
Garatge Trima, S.L. 972 86 83 28
Josep Malet Torrent - Motos 972 86 90 38
P. Vilardell - Radiadors 972 87 21 56
R. Fauria (Electricitat automòbils) 972 86 81 24
Taller Casas-Güell - Opel 972 86 80 95
Taller Guilleries - Citroën 972 86 88 73
Taller Moca 972 86 80 84
Taller Montseny - Peugeot - Nissan 972 86 84 64
Planxisteria i Pintura Toni Masó, S.L. 972 86 94 23
Motos Antoni Masachs 972 87 23 83

MERCERIES I CONFECCIÓ

Can Joan Ridaura 972 86 87 52
Confeccions Artola 972 86 81 77
Confeccions Masnou 972 86 81 53
Merceria "Nova" 972 87 21 91
Temari 972 86 82 08
Dolors Rotllant 972 86 81 90
Goriot
Can Candy 972 86 81 60
Solsolet 972 86 83 81

OBJECTES DE REGAL

Botigues Rossell 972 86 80 79
Cardona 972 86 91 45

Biblioteca Municipal

Biblioteca = Servei d'informació

Tenim el propòsit que es consideri la biblioteca com un centre dedicat al servei i a l'atenció de les necessitats d'informació, investigació, educació o lleure de la comunitat on està ubicada.

Volem facilitar i comunicar els serveis de què poden gaudir els usuaris i que són els següents:

- Consulta i préstec de llibres, revistes, premsa diària, discs compactes, vídeos, CD ROM'S, cassets.
- Subscripcions a 21 revistes, quatre diaris, BOE, Butlletí Oficial de la Província i altres publicacions.
- Actualització de retalls de premsa local, programes de Festa Major i fotocòpies de documentació referent al poble.

Com a novetats podem informar de la creació d'un centre d'interès anomenat VIATGETECA on hem fet un recull de diferents fulletons turístics de molts indrets de Catalunya, Espanya, Països Europeos i altres.

També per primera vegadas a la nostra població durant els mesos de juliol i agost s'han organitzat BIBLIOPISCINES a la piscina municipal. L'objectiu és estendre els serveis bibliotecaris allà on hi ha lectors potencials, experimentar noves formes de promoció de la lectura en espais diferents dels habituals, trencar la imatge de biblioteca com a lloc tancat i allunyat i presentar-la com un centre cultural actiu i obert a tots els ciutadans. Sembla que els hilariencs han acollit molt bé aquest nou servei, i en podrem fer una valoració estadística una vegada hagin finalitzat les BIBLIOPISCINES 98.

- Proposem un servei de préstec de llibres a domicili per a aquelles persones que tenen dificultats per desplaçar-se, ho poden fer trucant al telèfon 972 86 86 56.
- Durant l'any, l'Ajuntament ha comprat partides de llibres i hem rebut donatius de la Central de Biblioteques de la Generalitat de Girona.

ACTIVITATS:

Del 8 de març al 23 d'abril, exposició de llibres de Josep Pla.

Del 7 al 20 d'abril, exposició de còmics de l'IES Sant Hilari.

Dies 9 i 16 d'abril, curset sobre JOSEP PLA (centenari naixement).

15 d'octubre, l'hora del conte EL CABÀS DE CONTES DE L'ÀVIA.

De l'1 al 30 de novembre, exposició de la micra titulada: LA CUA DEL RATOLÍ. La varen visitar cursos d'alumnes de diferents centres de la població amb cursos de petits.

Resum estadístic de la biblioteca any 1997

Lectors a la sala		*Lectors préstec*
Nens	3.019	870
Nenes	5.894	1.479
Homes	4.493	839
Dones	5.688	1.828
	19.094	5.016

Llibres consultats a la sala		*Llibres deixats en préstec*	
Infantils	6.966		2.971
Adults	8.553		3.975
Revistes	3.351		352
		Mat. audiov.	141
	18.870		7.439

Total volums a 31 de desembre 1997: 15.266
Nombre carnets de lectors a 31-12-97: 1.319
Dies en què la biblioteca ha estat oberta: 243
Mitjana diària de lectors a la sala: 78
Mitjana diària de lectors en préstec: 20
Mitjana diària de material consultat a la sala: 77
Mitjana diària de material deixat en préstec: 30

Dolors Miralpeix i Bosch

Bibliopiscina

Moviment demogràfic any 1997

Relació de nens i nenes nascuts a Sant Hilari al llarg de l'any 1997

Ismael Gallardo Rodríguez, 27-1
Jordi Grau Bosch, 3-3
Marina Azevedo Passas, 13-3
Alba Muñoz Gonçalves, 30-3
Genís Bayés Costa, 3-4
Lídia González Belmonte, 11-4
Enric Mas Planas, 18-4
Julià Taberner Solà, 25-4
Mireia Roura Miralpeix, 3-5
Ivet Busquets Valls, 15-5
Ernest Rossell Masferrer, 19-5
Judit García Meytadier, 22-5
Àngel Calm Ramon, 1-6
Tarek Yahiaoui Allaui, 6-6
Josep de Villaret Pons Mataró, 9-6
Jordi Iglesias Martínez, 9-6
Laura Expósito Montilla, 19-6
Raül Montilla Juanhuix, 19-6
Albert Juan Cortina, 24-6
Judit Pérez Jiménez
Mar Permañé Arteaga, 17-7
Ona Permañé Arteaga, 17-7
Aida Campmajó Vilaseca, 25-7
Ivanof de Rodes Moner Giramé, 7-8
Gerard Fauria Bayo, 11-8
Josep Francesc Gómez Luque, 15-8
Roger Garriga Coromina, 18-8
Carla Broto Bové, 18-8
Claudio Seixas Rocha, 4-9
Manuel Romero Banea, 17-9
Francesc Castells Sanromà, 23-9
Míriam Prat López, 4-10
Paula Soldevila Miquel, 1-11
Ferran Cansado Jiménez, 11-11
Tamara Trindaré Barbeiro, 22-11
Marta Barandas García, 17-12
Pere Ripoll Luque, 18-12

En total són 37 naixements, 20 nens i 17 nenes

Persones que han mort durant el 1997 a Sant Hilari

1. Josep Calm Vilalta, 2-1
2. Jaume Pla Gubau, 7-1
3. Alfons Pagès Torrent, 10-1
4. Montserrat Mir Arboix, 17-1
5. Mercè Fàbregas Ballester, 18-1
6. Margarida Marlet Sureda, 25-1
7. Josep Fàbrega Plana, 2-2
8. Pere Bosch Cornellà, 4-2
9. Carme Ayala Aulet, 9-2
10. Jaume Aymerich Busquets, 14-2
11. Marina Verdolet Serrallonga, 21-2
12. Josep Feliu Costa, 6-3
13. M. Carme Aguilera Sanz, 21-3
14. Josep Valls Juvanteny, 21-3
15. Antoni Brugué Fontanella, 27-3
16. Ramon Planiol Bosch, 2-4
17. Salvador Tornés Cardona, 4-4
18. Maria Crous Segarra, 3-5
19. Josep Molas Basset, 10-5
20. Dolors Morera Busquets, 10-5
21. Llorenç Valls Joanhuix, 23-5
22. Florenci Serras Thos, 5-6
23. Florenci Moragas Fontanet, 10-7
24. Escolàstica Vila Planas, 30-3
25. Miquel Arnaus Vidal, 12-7
26. Joan López Altés, 22-7
27. Josep Rossell Soler, 29-7
28. Carme Torrent Estrada, 7-8
29. Carme Sabater Dessaire, 25-8
30. Jaume Homs Rodríguez, 28-8
31. Martina Font Ramió, 1-9
32. Maria Tarrés Clopés, 8-9
33. Concepció Riera Taberner, 18-9
34. Salvador Garriga Cullell, 24-9
35. Rosa Solà Farrerons, 11-10
36. Maria Busquets Fornés, 20-10
37. Mercè Pons Riu, 22-10
38. Enriqueta Rams Masmiquel, 3-11
39. Carme Casas Comajoan, 15-11
40. Jesús Gálvez Salvador, 22-11
41. Josep Carrasco Guillén, 4-5

En total 41 defuncions, 22 homes i 19 dones.

Relació de casaments que s'han celebrat al nostre poble durant l'any 1997

1. Josep Serrano Hossa - Antònia Jiménez Aguilera, 23-3
2. Josep Mas Ferrer - Núria Torrent Verdolet, 19-4
3. Josep Juanhuix Mayorgas - Anna M. Bruguera Morera, 27-4
4. Manuel Barandas Félix - Virgínia García Rodríguez, 1-5
5. Xavier Pla Coll - Roser Valera López, 21-6
6. Angel Solà Roca - Marta Campmajó Boils, 5-7
7. Miquel A. Mondéjar Masó - Eva Verge Rey, 6-7
8. Joaquim Puigderrajols Llopis - Imma Fauria Capdevila, 19-7
9. David Martínez Casellas - Laura Carreras Masó, 19-7
10. Manuel Trujillo Ramírez - Rosa M. Díaz Molina, 26-7
11. Jordi Vilacís Erra - Maria Rodríguez Lacambra, 13-9
12. Albert Gallofré Vendrell - Marta Güell Rossell, 13-9
13. Joan Blanco López - Rosa M. Crous Sorroche, 20-9
14. Emilio Hernández Delgado - Mònica Ordeig Pibrall, 27-9
15. Francesc Obiols Masferrer - Cristina Serrano Toro, 11-10
16. Antoni Perolin Gallifa - M. Carme Obiols Garolera, 11-10
17. Francisco Linares Pérez - Lídia Valls Pujós, 20-10
18. Lluís Juanhuix Cassany - M. Mercè Bayé Roca, 30-11
19. Jaume Pujadas Zurano - M. Carme Cotillas Soler, 7-12

TELÈFONS D'URGÈNCIES

Oficina de l'Ajuntament: 972 86 81 01

Fax de l'Ajuntament: 972 86 89 76

Servei d'ambulàncies: 972 86 84 57, que és un servei privat (Ambulàncies Guilleries).

Ambulàncies de la Creu Roja: 972 86 04 04 (Arbúcies)

Farmàcies: R. Broto: 972 86 80 93
X. Muntalt: 972 86 90 49

Pavelló d'esports: 972 86 89 89

Parròquia: 972 86 82 22

Oficina de Turisme: 972 86 88 26

Dispensari municipal CAP: 972 87 22 02 i 972 87 22 03

Ràdio Sant Hilari: 972 87 23 00

En cas d'incendi, cal trucar als números de l'Ajuntament i al 085

Serveis de grua: Trima: 972 86 83 28
Montseny: 972 86 84 64
A. Fauria: 972 86 82 35
Guilleries: 972 86 88 73

Policia Municipal: 972 86 81 23

Casa de Cultura: 972 86 86 56

Jutjat de Pau: 972 87 21 62

Mossos d'Esquadra: 088

Museu Guilleries: 972 86 94 47

Casal dels Avis: 972 86 87 32

Correus: 972 86 94 00

Recordeu que cal posar el 972 davant!

CONTINGUT

Pàg.		Pàg.	
3	Salutació. *Francesc Xavier Rossell i Terris*	48	Fotos que fan història. Recull A.S.V.
4	Pregó Festa Major Sant Hilari. Agost 1997. *Martí Boada*	50	L'Hospital de Sant Hilari. *Àngel Serradesanferm i Valls*
6	XXII Concurs literari de narració curta	54	Programa d'actes
10	Diferents escrits sobre l'estiueig a Sant Hilari, A.S.V.	56	Resum de l'any
14	Mossèn Pere Ribot, poeta i ciutadà. *N. Figueras*	62	L'escola de música de Sant Hilari: 20 anys d'ensenyament musical. *Antoni Miralpeix*
16	Poemes per a un somriure. *Manel Ruiz*	63	Bojos pel temps. L'estació meteorològica. *Responsables estació meteorològica*
19	La Declaració Universal dels Drets de l'Home (1948). *Mossèn Carles M. Giol*	64	Fotos que fan història
19	Associació de Defensa Forestal Guilleries-Montseny. *Junta de l'ADF*	65	Penya Barcelonista
20	Mirant a Sau. *Fina Duran*	66	Associació de Via Crucis Vivent. *La Junta*
20	Encegada de fum. *Fina Duran*	68	Seguim fent país. *Els Nois Alegres*
21	Un toc de tendresa. *Mn. Josep M. Alimbau i Argila*	68	Tinc una flor amiga. *Paula*
21	La bona i mala sort. *Mn. Josep M. Alimbau i Argila*	69	Etapes del dibuix infantil. *L'equip educatiu "Les cent fonts"*
22	Emili Teixidor	71	C.B. Sant Hilari
25	Carta a Karl Marx. *Tàber*	72	La Carpa Jove: una via alternativa. *Forces, Forts i Ferms*
26	El tapeo. *Pep Molist*	72	La teva sang. Germandat de donants de sang de Girona. *Josep Llopis, Maria Nicolau*
26	II Trobada de Ciclistes BTT. *Marcel·lí Arimany*	73	Encara hi som! *Agrupament Escolta Als Quatre Vents*
27	Amiga. *Manel Ruiz*	73	A la Coral Els petits cantaires. *Montserrat Pujolràs*
28	Els Artola, una nissaga de mestres depurats i exiliats. *Salomó Marquès i Ferran Ruiz*	74	No tot és treballar. *Col·lectiu de Treballadors de Font Vella, S.A.*
33	El C.E. Sant Hilari està de festa. Recull A.S.V.	74	Van Gaal. *Josep Brugués*
36	Sant Hilari Sacalm, a la Selva, un poble que respon. *Carme Benages i Cort*	75	Societat de pesca la Gorga. *Lluís Rovira i Fonoyet*
37	Futbol a manta. El "culebrón" mundial. *Mn. Joan Coma*	77	Moto club. *La Junta*
38	Cinc itineraris per a cinc fonts. *Joan Ramon Tornés.*	78	Miquel Tudela i Benavent. *Xavier Colon i Auguet*
40	Aula d'Art Municipal. *Joan Mir*	79	Tres dosos, un tres... i visca. *Grup Sardanista Sant Hilari*
42	Aula d'Art municipal avui. *Joan Escolà Pujol*	81	La caixa de música funciona. *Ràdio Sant Hilari*
43	El turó de la Mandra: un espai protegit. *Comissió Escola Verda (CEIP Guilleries)*	82	Us convidem a visitar el Museu Guilleries. *David Sunyer, M. Àngels Nevado, Anna Agulló, Teresa Saló*
44	L'esport extraescolar al "CEIP Guilleries". *Josep Iglesias*	84	Arquers Sant Hilari. *Arquers Sant Hilari*
44	Teatre,... que guai! *Les mestres de 4t (CEIP Guilleries)*	85	Associació de pessebristes. *Associació de Pessebristes*
45	Una pàtria tan petita i un comiat. *Mercè Saurina*	86	Agraïments. Col·laboradors
46	Apunts del col·legi Sant Josep. *Àngel Serradesanferm i Valls*	90	Butlletí d'informació municipal. *Àngel Serradesanferm, Lluís Puigdemont i Dolors Miralpeix*

Font Vella

Agua Mineral Natural

Agua mineral natural

FONTDOR

Sant Hilari Sacalm (Girona).
Emerge a 1000 metros de altitud.
El agua cumbre.

TRANSPORTS
Ricard Moragas i Fills, S.A.

AJUNTAMENT DE SANT HILARI SACALM